

Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38

Tämä säädös on tulostettu Edilex-lakietopalvelusta osoitteesta www.edilex.fi/saadokset/lainsaadanto/19780038.

Vastuunrajoitus ja tulosteen käyttö Edilexin käyttöehtojen mukaisesti. Lainsäädäntöä seurattu säädöskokoelman numeroon 119/2017 saakka.

| Ks. muutosehdotus HE 228/2016.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku Yleiset säännökset

1 §

Tämä laki koskee kulutushyödykkeiden tarjontaa, myyntiä ja muuta markkinointia elinkeinonharjoittajilta kuluttajille. Lakia sovelletaan myös, kun elinkeinonharjoittaja välittää hyödykkeitä kuluttajille.

Tämä laki ei koske lakisääteisiä vakuutuksia eikä työntekijän ryhmähenkivakuutusta tai sitä vastaavaa kunnallisen eläkelaitoksen myöntämää etuutta.

| Ks. VakuutusopimusL 543/1994 ja VakuutusyhtiöL 521/2008 31 luku sekä KuluttajaturvallisuusL 920/2011.

2 §

Mitä tässä laissa säädetään kaupasta on sovellettava myös vaihtoon.

2 a § (21.1.2005/29)

Tämän lain 3, 4 ja 6 a luvun säännökset sekä 6 luvun säännökset kotimyyntistä koskevat soveltuvin osin takauksesta ja vierasvelkapan-tauksesta annetussa laissa (361/1999) tarkoitettujen yksityistakaajien ja yksityisten pantinantajien sitoumuksia luotonantajille.

3 § (5.1.1994/16)

Kulutushyödykkeellä tarkoitetaan tässä laissa tavaroita, palveluksia sekä muita hyödykkeitä ja etuuksia, joita tarjotaan luonnollisille henkilöille tai joita tällaiset henkilöt olennaisessa määrässä hankkivat yksityistä talouttaan varten.

4 § (5.1.1994/16)

Kuluttajana pidetään tässä laissa luonnollista henkilöä, joka hankkii kulutushyödykkeen pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten.

5 § (5.1.1994/16)

Elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan tässä laissa luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka tuloa tai muuta taloudellista hyötyä saadakseen ammattimaisesti pitää kaupan, myy tai muutoin tarjoaa kulutushyödykkeitä vastiketta vastaan hankittaviksi.

6 §

6 § on kumottu L:lla 5.1.1994/16.

2 luku (29.8.2008/561) Markkinointi ja menettelyt asiakassuhteessa

1 § (29.8.2008/561) Hyvän tavan vastaisen markkinoinnin ja sopimattoman menettelyn kieltö

Markkinointi ei saa olla hyvän tavan vastaista eikä siinä saa käyttää kuluttajien kannalta sopimatonta menettelyä. Sopimatonta menettelyä ei saa käyttää myöskään asiakassuhteessa.

| Ks. VNa kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista 613/2004, Tietoyhteiskuntakaari 917/2014 26 luku, AlkoholiL 1143/1994 33 §, TupakkaL 549/2016 9 luku, LääkeL 395/1987 91 § sekä L kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä 1075/2000 4 §.

2 § (29.8.2008/561) Markkinoinnin hyvän tavan vastaisuus

Markkinointia pidetään hyvän tavan vastaisena, jos se on selvästi ristiriidassa yleisesti hyväksytyjen yhteiskunnallisten arvojen kanssa ja erityisesti jos:

- 1) se loukkaa ihmisarvoa taikka uskonnollista tai poliittista vakautta;
- 2) siinä esiintyy sukupuoleen, ikään, etniseen tai kansalliseen alkuperään, kansalaisuuteen, kieleen, terveydentilaan, vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai muuhun henkilöön liittyvään seikkaan perustuvaa syrjintää; taikka
- 3) siinä suhtaudutaan hyväksyvästi toimintaan, jossa vaarannetaan terveyttä, yleistä turvallisuutta tai ympäristöä ilman, että tällaisen toi-

minnan esittämiseen on markkinoitavaan hyödykkeeseen liittyvää asiallista perustetta.

Alaikäisille suunnattua tai alaikäiset yleisesti tavoitettavaa markkinointia pidetään hyvän tavan vastaisena erityisesti, jos siinä käytetään hyväksi alaikäisen kokemattomuutta tai herkkäuskoisuutta, jos se on omiaan vaikuttamaan haitallisesti alaikäisen tasapainoiseen kehitykseen tai jos siinä pyritään sivuuttamaan vanhempien mahdollisuus toimia täysipainoisesti lapsensa kasvattajina. Hyvän tavan vastaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon markkinoinnin yleisesti tavoittamien alaikäisten ikä ja kehitystaso sekä muut olosuhteet.

| Ks. esim. Suomen perustusL 731/1999 6 ja 12 §, YhdenvertaisuusL 1325/2014, L naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986.

3 § (29.8.2008/561) Menettelyn sopimattomuus

Menettelyä pidetään sopimattomana, jos se on:

- 1) elinkeinotoiminnassa yleisesti hyväksyttävän asianmukaisen menettelytavan vastainen; ja
- 2) omiaan selvästi heikentämään kuluttajan kykyä tehdä perusteltu ostopäätös tai kulutushyödykkeeseen liittyvä muu päätös ja johtamaan siihen, että kuluttaja tekee päätöksen, jota hän ei ilman menettelyä olisi tehnyt.

Sopimattomina pidetään erityisesti menettelyjä, jotka ovat 4–14 §:n vastaisia.

Jos menettely on suunnattu tietyille kuluttajaryhmälle, menettelyn sopimattomuutta arvioidaan tämän kuluttajaryhmän näkökulmasta. Jos menettely on omiaan heikentämään sellaisten kuluttajien päätöksentekoa, jotka ovat erityisen alttiita vaikuttamiselle ikänsä, vammansa tai herkkäuskoisuutensa vuoksi, ja elinkeinonharjoittajan olisi pitänyt se kohtuudella ymmärtää, menettelyn sopimattomuutta arvioidaan tällaisen kuluttajaryhmän näkökulmasta.

| Ks. L sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 1061/1978 2 § ja VNa kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa 601/2008 1 ja 2 §.

4 § (29.8.2008/561) Markkinoinnin tunnistettavuus

Markkinoinnista on käytävä selkeästi ilmi sen kaupallinen tarkoitus sekä se, kenen lukuun markkinoidaan.

5 § (29.8.2008/561) Sekaannuksen vaara

Vertaileva mainonta tai muu markkinointi ei saa aiheuttaa sekaannuksen vaaraa elinkeinonharjoittajan ja kilpailijan tavaramerkkien, toiminimien tai muiden erottavien tunnusten taikka hyödykkeiden kesken, jos se on omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen, jota hän ei ilman tällaista markkinointia olisi tehnyt.

| Ks. L sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 1061/1978 2 a §.

6 § (29.8.2008/561) Kielto antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja

Markkinoinnissa tai asiakassuhteessa ei saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja, jos tiedot ovat omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen, jota hän ei ilman annettuja tietoja olisi tehnyt.

Totuudenvastaiset tai harhaanjohtavat tiedot voivat koskea erityisesti:

- 1) kulutushyödykkeen olemassaoloa, saatavuutta, lajia, laatua, määrää ja muita keskeisiä ominaisuuksia;
- 2) kulutushyödykkeen alkuperää, valmistustapaa ja -aikaa, käyttöä ja käytön vaikutuksia sekä hyödykkeelle tehtyjen testien tuloksia;
- 3) kulutushyödykkeen hintaa tai sen määrytymisen perusteita, erityistä hintaetua ja maksuehtoja;
- 4) kulutushyödykkeen toimitusaikaa ja muita toimitusehtoja;
- 5) myyntimenettelyn luonnetta, asiakaspalvelua sopimuksen teon jälkeen ja asiakasvalitusten käsittelyä;
- 6) huollon, korjausten ja varaosien tarvetta ja saatavuutta;
- 7) elinkeinonharjoittajan tai hänen edustajansa henkilöllisyyttä, yhteystietoja, ominaisuuksia ja asemaa markkinoilla sekä heidän saamiansa palkintoja ja tunnustuksia;
- 8) elinkeinonharjoittajan oikeuksia ja velvollisuuksia, mukaan lukien sitoumusta noudattaa käytännössäntöihin sisältyviä velvoitteita;
- 9) kuluttajan oikeuksia, velvollisuuksia ja riskejä.

Ks. L sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 1061/1978 2 §, VNa kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa 553/2013 ja Valtioneuvoston asetus asuntojen markkinoinnissa annettavista tiedoista 130/2001.

7 § (29.8.2008/561) **Oleannaisten tietojen antamatta jättäminen**

Markkinoinnissa tai asiakassuhteessa ei saa jättää antamatta sellaisia asiayhteyden huomioon ottaen olellaisia tietoja, jotka kuluttaja tarvitsee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen tekemiseksi ja joiden puuttuminen on omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee päätöksen, jota hän ei olisi riittävin tiedoin tehnyt.

Arvioitaessa tietojen riittävyttä otetaan huomioon tietojen selkeys, ymmärrettävyys ja oikea-aikaisuus, käytettyyn viestimeen liittyvät rajoitteet sekä elinkeinonharjoittajan muut toimenpiteet oleannaisten tietojen antamiseksi kuluttajille.

Kuluttajan terveyden ja turvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot on aina annettava.

8 § (30.12.2013/1211) **Tiedonantovelvollisuus tarjottaessa yksilöityä kulutushyödykettä**

Tarjottaessa yksilöityä kulutushyödykettä tiettyyn hintaan markkinoinnista on käytävä ilmi:

- 1) kulutushyödykkeen pääominaisuudet siinä laajuudessa kuin on asianmukaista ottaen huomioon kulutushyödyke ja käytetty viestiin;
- 2) elinkeinonharjoittajan nimi ja maantieteellinen osoite sekä, jos elinkeinonharjoittaja toimii toisen elinkeinonharjoittajan asiamiehenä tai edustajana, samat tiedot hänen päämiehestään;
- 3) kulutushyödykkeen kokonaishinta veroineen tai, jos täsmällistä hintaa ei hyödykkeen luonteeseen takia kohtuudella voida ilmoittaa, hinnan määrätymisen perusteet;
- 4) tarvittaessa kokonaishintaan sisällyttämättömät toimituskulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, tieto siitä, että tällaisia kuluja voi aiheutua;
- 5) maksua, toimitusta, sopimuksen täyttämistä ja asiakasvalituksia koskevat käytännöt, jos ne poikkeavat siitä, mitä kuluttajilla on yleensä aihetta olettaa;
- 6) mahdollinen oikeus peruuttaa tai irtisanoa sopimus.

Ks. VNa kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa 553/2013.

8 a § (30.12.2013/1211) **Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot**

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvollisuudesta, elinkeinonharjoittajan on muussa kuin kulutushyödykkeiden kotija etämyynnissä ennen kulutushyödykesopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle selkeästi ja ymmärrettävästi seuraavat tiedot, elleivät nämä tiedot ilmene muutoin asiayhteydestä:

- 1) kulutushyödykkeen pääominaisuudet siinä laajuudessa kuin on asianmukaista ottaen huomioon kulutushyödyke ja käytetty viestiin;
- 2) elinkeinonharjoittajan nimi, sijaintipaikan maantieteellinen osoite sekä puhelinnumero;
- 3) kulutushyödykkeen kokonaishinta veroineen tai, jos täsmällistä hintaa ei hyödykkeen luonteeseen takia kohtuudella voida ilmoittaa, hinnan määrätymisen perusteet;
- 4) tarvittaessa kokonaishintaan sisällyttämättömät toimituskulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, tieto siitä, että tällaisia kuluja voi aiheutua;
- 5) tarvittaessa maksua, toimitusta ja muuta sopimuksen täyttämistä koskevat ehdot ja asiakasvalituksia koskevat käytännöt;
- 6) maininta tavaroista koskevasta lakisääteisestä virhevastuusta sekä tarvittaessa maininta asiakastuesta, muista kaupanteon jälkeisistä palveluista ja takuusta sekä niistä koskevista ehdoista;
- 7) tarvittaessa sopimuksen kesto tai, jos sopimus on voimassa toistaiseksi tai sitä jatketaan automaattisesti, sen päättämistä koskevat ehdot;
- 8) tarvittaessa digitaalisen sisällön toimivuus, mukaan lukien digitaalisen sisällön yhteentoimivuus laitteistojen ja ohjelmistojen kanssa siltä osin kuin elinkeinonharjoittaja siitä tietää tai hänen voidaan kohtuudella olettaa siitä tietävän.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta:

- 1) välittömästi täytettävään päivittäiseen kulutushyödykesopimukseen;
- 2) rahoituspalvelua tai -välinettä koskevaan sopimukseen;

3) kiinteän omaisuuden kauppaa tai vuokraamista taikka muuta oikeutta kiinteään omaisuuteen koskevaan sopimukseen;

4) asuntokauppalain (843/1994) soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen;

5) asumisoikeusasunnoista annetussa laissa (650/1990) tarkoitettuun asumisoikeuden luovuttamista koskevaan sopimukseen;

6) asuinhuoneiston vuokrauksesta annetussa laissa (481/1995) tarkoitettuun huoneenvuokrasopimukseen;

7) 10 luvun soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen;

8) valmismatkalain (1079/1994) soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen;

9) matkustajaliikenteen palveluja koskevaan sopimukseen;

10) sopimukseen, joka koskee arpajaislain (1047/2001) soveltamisalaan kuuluvaa palvelua;

11) jakeluautomaatin avulla tai automatisoidussa liiketilassa tehtävään sopimukseen.

8 b § (30.12.2015/1699) **Velvollisuus antaa tietoja tuomioistuimen ulkopuolisista riidanratkaisuelimistä**

Jos elinkeinonharjoittajalla on verkkosivusto, hänen on pidettävä sivustolla kuluttajien saatavissa helposti, selkeästi ja ymmärrettävästi tieto vähintään yhdestä sellaisesta riidanratkaisuelimestä, joka on ilmoitettu kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti Euroopan komissiolle ja joka on toimivaltainen käsittelemään elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiä riita-asioita. Sivustolla on pidettävä saatavilla myös riidanratkaisuelimen verkkosivuston osoite. Vastaavat tiedot on mainittava myös elinkeinonharjoittajan laatimissa ja kuluttajalle annettavissa vakioehdoissa.

Jos kuluttaja on tehnyt elinkeinonharjoittajalle kulutushyödykettä koskevan virheilmoituksen eivätkä osapuolet ole päässeet sopimukseen asiassa, 1 momentissa mainitut tiedot on annettava kuluttajalle kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.

Ks. L muussa kuin viranomaisessa tapahtuvasta kuluttajariitojen ratkaisemisesta 1696/2015.

9 § (29.8.2008/561) **Kielto käyttää aggressiivisia menettelyjä**

Markkinoinnissa tai asiakassuhteessa ei saa käyttää aggressiivista menettelyä.

Aggressiivisena menettelynä pidetään häirintää, pakottamista ja muuta sellaista kuluttajan painostamista, joka on omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen, jota hän ei ilman painostamista olisi tehnyt.

Menettelyn aggressiivisuutta arvioitaessa otetaan huomioon erityisesti:

- 1) menettelyn ajoitus, paikka, luonne ja kesto;
- 2) uhkaava tai halventava kielenkäyttö tai käyttäytyminen;
- 3) kuluttajan vastoinkäymisten tai muiden sellaisten henkilöön liittyvien seikkojen hyväksikäyttö, jotka heikentävät kuluttajan arvostelukykyä;
- 4) sopimukseen tai lakiin perustuvien kuluttajan oikeuksien käytön hankaloittaminen;
- 5) uhkaus ryhtyä toimiin, jotka eivät ole lain mukaan sallittuja.

Ks. VNa kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa 601/2008 2 §.

10 § (29.8.2008/561) **Kulutushyödykkeiden toimittaminen ilman tilausta**

Markkinoinnissa ei saa tarjota kulutushyödykkeitä toimittamalla niitä kuluttajille ilman nimenomaista tilausta ja edellyttämällä kuluttajalta maksua, hyödykkeen palauttamista tai säilyttämistä taikka muuta toimenpidettä.

Ks. L sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 1061/1978 3 §.

10 a § (30.12.2013/1211) **Lisämaksujen periminen**

Ennen sopimuksen tekemistä elinkeinonharjoittajan on pyydettävä kuluttajan nimenomainen suostumus kaikkiin lisämaksuihin, jotka eivät sisälly kulutushyödykkeestä perittäväksi ilmoitettuun hintaan. Nimenomaisena suostumuksena ei pidetä sitä, että kuluttaja ei ole hylännyt elinkeinonharjoittajan käyttämää oletusvalintaa lisämaksun hyväksymisestä.

Jos kuluttaja ei ole antanut nimenomaista suostumusta lisämaksuun, hänellä ei ole velvollisuutta sitä maksaa.

11 § (29.8.2008/561) Hinnanalennusilmoitukset

Kulutushyödykkeen hintaa ei saa ilmoittaa alennetuksi enempää kuin se tosiasiallisesti alittaa elinkeinonharjoittajan aikaisemmin perimän hinnan.

12 § (29.8.2008/561) Yhdistetyt tarjoukset ja kylkiäistarjoukset

Jos markkinoinnissa tarjotaan kulutushyödykkeitä yhteisellä hinnalla tai niin, että ostamalla hyödykkeen saa alennetulla hinnalla toisen hyödykkeen tai muun erityisen edun, markkinoinnissa on selkeästi ilmoitettava:

1) tarjouksen sisältö ja arvo sekä yhteisellä hinnalla tarjoutuista hyödykkeistä lisäksi niiden erilliset hinnat, jollei hyödykkeen hinta erikseen hankittuna ole pienempi kuin kymmenen euroa;

2) tarjouksen hyväksi käyttämistä koskevat ehdot, erityisesti tarjouksen kesto sekä määrälliset ja muut rajoitukset.

13 § (29.8.2008/561) Markkinointipajajaisen ehtojen selkeys

Jos markkinointiin liittyy arvontoja, yleisökilpailuja tai pelejä, niihin osallistumisen ehtojen on oltava selkeitä ja ymmärrettäviä sekä helposti saatavilla.

| Ks. L sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 1061/1978 3 §.

14 § (30.12.2013/1211) Puhelinasioinnista perittävät kulut

Elinkeinonharjoittaja ei saa käyttää tekemäänsä kulutushyödykesopimusta koskevassa puhelinasioinnissa palvelua, jonka käyttämisestä kuluttajalta peritään hänen liittymäsopimuksensa mukaisen hinnan ylittäviä kuluja tai kuluja, jotka ylittävät liittymäsopimuksen mukaista hintaa vastaavan laskennallisen perushinnan.

Laskennallinen perushinta on teleyritysten vähimmäishinnoittelun ja markkinaosuuksiin perustuva hinta lisätynä 20 prosentilla. Viestintävirasto laskee ja julkaisee laskennallisen perushinnan vuosittain. Perushinnan laskentatavasta ja julkaisemisesta säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

Jos elinkeinonharjoittaja rikkoo, mitä tässä pykälässä säädetään, kuluttajalla on oikeus saada elinkeinonharjoittajalta korvaus 1 momentissa tarkoitetun enimmäishinnan ylittäneistä puhelinkuluistaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta rahoituspalvelua tai -välinettä koskevaan sopimukseen.

| Ks. OMa kulutushyödykesopimusta koskevasta puhelinasioinnista perittävistä perushinnasta 109/2014.

15 § (29.8.2008/561) Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) tuotemerkintöjen ja käyttöohjeiden liittämistä kulutushyödykkeeseen sekä muiden kulutushyödykkeen laatua, ominaisuuksia ja käyttöä koskevien tietojen antamisesta markkinoinnissa;

2) kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa;

3) Euroopan parlamentin ja neuvoston sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla annetun direktiivin 2005/29/EY liitteen I panemiseksi täytäntöön.

| Ks. VNa kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa 553/2013, VNa autojen polttoaineen kulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen ilmoittamisesta 938/2000, A kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen jalkineiden pääasiallisissa ainesosissa käytettäviä materiaaleja koskevista merkinnöistä 1147/1995, VNa tekstiilikuitujen nimityksiä ja niitä vastaavia tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteita ja merkintöjä koskevasta markkinavalvonnasta 298/2012, A kodinkoneeseen liitettävässä energiankulutusmerkinnässä annettavista tiedoista 772/1994 ja VNa asuntojen markkinoinnissa annettavista tiedoista 130/2001.

16 § (29.8.2008/561) Kielto

Elinkeinonharjoittajaa voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tämän luvun säännösten tai niiden nojalla annettujen säännösten vastaista menettelyä taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös 1 momentissa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

| Ks. UhkasakkoL 1113/1990.

17 § (29.8.2008/561) Kiellon määrääminen

Kiellon, jota 16 §:ssä tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 16 §:ssä tarkoitettua kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena sen mukaan kuin Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (661/2012) 10 §:ssä säädetään. (30.11.2012/684)

18 § (22.12.2009/1395) Aluehallintoviraston kiello eräissä asioissa

Aluehallintovirasto voi määrätä 16 §:ssä tarkoitettua kiellon asiassa, joka koskee asunnon tai muun kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta annettujen säännösten vastaista menettelyä, jos lainvastaisuus on ilmeinen ja säännösten soveltamiskäytäntö tämänkaltaisessa asiassa on vakiintunut. Aluehallintoviraston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Elinkeinonharjoittaja voi saattaa 1 momentissa tarkoitettua kiellopäättökseen markkinaoikeuden käsiteltäväksi neljäntoista päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

Aluehallintovirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsen maksettavaksi markkinaoikeus.

Ennen kuin aluehallintovirasto määrää 1 momentissa tarkoitettua kiellon, sen on varattava elinkeinonharjoittajalle tilaisuus tulla kuuluksi.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitettua kiellon aluehallintoviraston on tehtävä kirjallinen päätös ja huolehdittava sen antamisesta tiedoksi asianosaisille.

| Ks. VNa kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamisesta markkinoinnissa 553/2013 ja VNa asuntojen markkinoinnissa annettavista tiedoista 130/2001. Ks. uhkasakosta UhkasakkoL 1113/1990 10 § ja L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 661/2012 6 § 2 mom.

19 § (29.8.2008/561) Määräys markkinointitoimen oikaisemiseksi

Määrätessään 16 §:ssä tarkoitettua kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa kiellon saaneen taikka markkinoinnin tilanteen tai suorittaneen elinkeinonharjoittajan määrääjässä toimittamaan markkinointitoimen oikaisun, jos sitä markkinointitoimesta kuluttajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

20 § (22.12.2009/1395) Valvonta

Markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttaja-asiamies.

Kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamista markkinoinnissa valvovat kuluttaja-asiamies ja aluehallintovirastot.

Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään muutoin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). (31.1.2013/133)

| Ks. L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 661/2012.

3 luku Sopimusehtojen sääntely

1 §

Elinkeinonharjoittaja ei saa käyttää kulutushyödykkeitä tarjotessaan sopimusehtoa, jota kulutushyödykkeen hinta ja muut asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen on pidettävä kuluttajien kannalta kohtuuttomana.

Jos elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä laatii kulutushyödykesopimuksia varten sopimusehtoja taikka antaa suosituksia tai ohjeita käytettävistä ehdoista, yhteenliittymän on huolehdittava siitä, ettei sen menettely johda kuluttajien kannalta kohtuuttomien ehtojen käyttämiseen. (16.12.1994/1259)

2 §

Elinkeinonharjoittajaa voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta 1 §:n 1 momentin vastaisen sopimusehdon käyttämistä taikka uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastettavan sopimusehdon käyttämistä. Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymää voidaan vastaavasti kieltää jatkamasta tai uudistamasta 1 §:n 2 momentin vastaista menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. (16.12.1994/1259)

Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös 1 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

| Ks. UHKasakkoL 1113/1990.

3 §

Kiellon, jota 2 §:ssä tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi myös antaa kiellon väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu. (28.12.2001/1547)

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 2 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena siten kuin siitä säädetään Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa. (30.11.2012/684)

| Ks. L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 661/2012 10 §.

4 §

Sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttaja-asiamies.

Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään muutoin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa. (31.1.2013/133)

| Ks. L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 661/2012 2 §.

4 luku Sopimuksen sovittelu ja tulkinta (16.12.1994/1259)

1 § (16.12.1994/1259)

Jos tässä laissa tarkoitetun sopimuksen ehto on kuluttajan kannalta kohtuuton tai sen soveltaminen johtaisi kohtuuttomuuteen, ehto voidaan sovitella tai jättää se huomioon ottamatta. Sopimuksen ehtona pidetään myös vastikkeen määrää koskevaa sitoumusta. Kohtuuttomuutta arvioitaessa otetaan huomioon sopimuksen koko sisältö, osapuolten asema, sopimusta tehtäessä vallinneet olot ja, jollei 2 §:stä muuta johdu, olojen muuttuminen sekä muut seikat. (15.12.2000/1072)

Jos 1 momentissa tarkoitettu ehto on sellainen, että sopimuksen jääminen voimaan muilta osin muuttumattomana ei ole ehdon sovittelun vuoksi kohtuullista, sopimusta voidaan, jollei 2 §:stä muuta johdu, sovitella muiltakin osin tai se voidaan määrätä raukeamaan.

| Ks. L varallisuus oikeudellisista oikeustoimista 228/1929 36 §, L asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995 6 § ja L liikehuoneiston vuokrauksesta 482/1995 5 §.

2 § (16.12.1994/1259)

Jos 1 §:ssä tarkoitettu sopimusehto on laadittu etukäteen ilman, että kuluttaja on voinut vaikuttaa sen sisältöön, on 1 §:ää sovellettaessa noudatettava tässä pykälässä säädetyt rajoitukset.

Jos ehto sopimusta tehtäessä vallinneissa olosuhteissa on ollut kohtuuton, ei ehdon kohtuuttomuutta myöhemmin arvioitaessa saa kuluttajan vahingoksi ottaa huomioon olosuhteiden muuttumista.

Jos ehdon sovittelu tai sen jättäminen huomioon ottamatta koskee sellaista ehtoa, joka hyvän tavan vastaisesti johtaa osapuolten oikeuksien ja velvollisuuksien huomattavaan epätasapainoon kuluttajan vahingoksi, sopimusta ei voida sovitella muilta osin. Tällöin sopimus jää voimaan muilta osin muuttumattomana, jos se sellaisenaan voi pysyä voimassa.

3 § (16.12.1994/1259)

Jos tässä laissa tarkoitetun sopimuksen ehto on laadittu etukäteen ilman, että kuluttaja on voinut vaikuttaa sen sisältöön, ja ehdon merkityksestä syntyy epätietoisuutta, ehto on tulkittava kuluttajan hyväksi.

4 § (16.12.1994/1259)

Jos syntyy erimielisyys siitä, onko kysymyksessä 2 ja 3 §:ssä tarkoitettu etukäteen laadittu sopimusehto, elinkeinonharjoittajan on näytettävä väitteensä toteen.

5 § (18.12.1998/416 v. 1999)

Lakiviittauksella, jonka perusteella sopimukseen sovelletaan Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion lakia, ei voida syrjäyttää Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa voimassa olevia lakiviittauksen puuttuessa sovellettavia säännöksiä kohtuuttomista sopimusehdoista, jos niissä suojataan kuluttajaa tehokkaammin kohtuuttomia sopimusehtoja vastaan kuin lakiviittauksen perusteella sovellettavassa laissa.

5 luku (5.1.1994/16) Kuluttajankauppa

Yleiset säännökset kuluttajankaupasta

1 § (30.12.2013/1211) Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat tavarankauppa, jossa myyjänään elinkeinonharjoittaja ja ostajana kuluttaja.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös valmistettavan tavarankauppaan. Jos ostajan on toimitettava olennainen osa tarveaineista, tilaukseen sovelletaan kuitenkin tämän luvun 23–28 §:n sijasta 8 luvun 23–31 §:ää. Tällaiseen tilaukseen sovelletaan lisäksi, mitä 8 luvun 14 ja 32 §:ssä säädetään.

Tämän luvun säännöksiä ei 2–11 §:ää lukuun ottamatta sovelleta käytetyn tavarankauppaan, jos ostaja voi osallistua kaupantehtoon henkilökohtaisesti.

| Ks. irtaimen kaupasta KauppaL 355/1987. Ks. myös 5 luku 29 §.

2 § (5.1.1994/16) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä ostajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tavarankauppa ja vaaranvastuu

3 § (30.12.2013/1211) Tavarankauppa

Jollei toisin ole sovittu, tavara on pidettävä ostajan noudettavissa siellä, missä myyjällä kaupantekohetkellä oli liikepaikkansa. Jos myyjällä ei ollut kauppaan liittyvää liikepaikkaa eikä toisin ole sovittu, myyjän on lähetettävä tai kuljetettava tavara ostajalle.

Tavara on luovutettu, kun ostaja on saanut sen hallintaansa.

Jos myyjän on asennettava tai kokoonpantava tavara ostajan luona, tavara katsotaan kuitenkin myyjän viivästystä koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun myyjä on täyttänyt mainitun velvollisuutensa.

Jos ostaja on antanut kuljetuksen myyjän ehdottaman rahdinkuljettajan tehtäväksi, tavara katsotaan vaaranvastuuta koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuksi vasta, kun rahdinkuljettaja on luovuttanut tavarankauppa hallintaan.

4 § (30.12.2013/1211) Luovutuksen ajankohta

Jollei ole sovittu, että tavara on luovutettava määrättyä ajankohtana taikka vaadittaessa tai viipymättä, se on luovutettava ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 30 päivän kuluttua sopimuksen tekemisestä.

Jollei ostaja saa luottoa tai maksunlykkäystä, myyjä ei ole velvollinen luopumaan tavarankauppa hallinnasta ennen kuin ostaja maksaa kauppahinnan.

5 § (5.1.1994/16) Tavarankauppa ennen luovutusta aiheutuvat kustannukset

Jollei toisin ole sovittu, myyjä vastaa kuljetuskustannuksista ja muista kustannuksista, joita tavarankauppa aiheutuu ennen sen luovutusta. Tämä ei kuitenkaan koske kustannuksia, jotka ovat johtuneet siitä, että luovutus on viivästynyt ostajan puolella olevasta syystä.

6 § (5.1.1994/16) Vaaranvastuun siirtyminen

Myyjällä on vaaranvastuu siitä, että tavara tuhoutuu, katoaa, huonontuu tai vähenee ostajasta riippumattomasta syystä ennen sen luovutusta. Jos ostaja ei ajoissa nouda tai vastaanota tavaraa, jota pidetään hänen saatavillaan, ostajalla on kuitenkin vaaranvastuu siitä, että tavara huonontuu luontaisten ominaisuuksiensa vuoksi sen jälkeen, kun myyjä on tehnyt sen, mitä luovutus häneltä edellyttää.

Jos tavara ostajan virheilmoituksen vuoksi palautetaan myyjälle tarkastusta tai virheen oikaisua varten, vaaranvastuu tavarankauppa myyjältä, kunnes tavara luovutetaan takaisin ostajalle.

Jos on sovittu avoimesta kaupasta ja tavara on luovutettu, vaaranvastuu tavarankauppa on ostajalla, kunnes tavara on palautettu myyjän hallintaan.

Jos vaaranvastuu on ostajalla ja tavara tuhoutuu, katoaa, huonontuu tai vähenee myyjästä riippumattomasta syystä, ostajan on tästä huolimatta maksettava kauppahinta.

Seuraamukset tavarankauppa luovutuksen viivästyisestä

7 § (5.1.1994/16) Oikeus pidättää maksusta

Ostajalla on myyjän viivästyksen perusteella oikeus pidättää maksamasta kauppahintaa. Ostaja ei kuitenkaan saa pidättää rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on viivästyksen perusteella oikeus.

8 § (5.1.1994/16) Oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä

Tavarankauppa luovutuksen viivästyessä ostajalla on oikeus vaatia myyjältä sopimuksen täyttämistä. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen täyttämään sopimusta, jos sille on olemassa este, jota myyjä ei voi voittaa, tai

jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna sopimuksen täyttämisen merkitykseen ostajalle.

Jos este tai epäsuhte lakkaa kohtuullisessa ajassa, ostaja saa kuitenkin vaatia, että myyjä täyttää sopimuksen.

Ostaja menettää oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän viivyttelee kohtuuttoman kauan vaatimuksen esittämisessä.

9 § (30.12.2013/1211) **Kaupan purku**

Ostaja saa purkaa kaupan myyjän viivästyksen vuoksi, jos hän on asettanut myyjälle kohtuullisen lisäajan eikä myyjä ole luovuttanut tavaraa lisäajan kuluessa. Asetetun lisäajan kuluessa ostaja saa purkaa kaupan vain, jos myyjä on kieltäytynyt toimittamasta tavaraa tämän ajan kuluessa.

Ostaja saa kuitenkin purkaa kaupan myyjän viivästyksen vuoksi lisäaikaa asettamatta, jos:

- 1) myyjä on kieltäytynyt toimittamasta tavaraa;
- 2) luovutus sovittuna toimitusaikana on olennainen ottaen huomioon sopimuksen tekemiseen liittyvät olosuhteet; tai
- 3) ostaja on ilmoittanut myyjälle ennen sopimuksen tekemistä, että luovutus tietyn ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana on olennainen.

Sopimuksen purkamisen jälkeen myyjän on viivymättä palautettava kaikki sopimuksen nojalla maksettu.

10 § (5.1.1994/16) **Vahingonkorvaus**

Ostajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii myyjän viivästyksen vuoksi, jollei myyjä osoita, että viivästyks johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon kaupantekohetkellä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa.

Jos viivästyks johtuu henkilöstä, jota myyjä on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, myyjä vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudesta vain, mikäli myös mainittu henkilö olisi 1 momentin mukaan vapaa vastuusta. Sama on voimassa, jos viivästyks johtuu myyjän tavarantoimittajasta tai muusta aiemmasta myyntiportaasta.

Ostajalle aiheutuvan välillisen vahingon myyjä on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos viivästyks tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan. Välillisenä vahinkona pidetään:

- 1) tulon menetystä, joka ostajalle aiheutuu sopimusrikkomuksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
- 2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta; ja
- 3) tavaran käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa haittaa, joka on olennainen.

Jos 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua vahinkoa aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, sitä ei kuitenkaan tältä osin pidetä välillisenä vahinkona.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin ostajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii viivästyksen vuoksi vahinkoa.

11 § (5.1.1994/16) **Ilmoitus kaupan purkamisesta ja korvausvaatimuksesta**

Jos tavara on luovutettu viivästyneenä, ostaja ei saa purkaa kauppaa eikä vaatia vahingonkorvausta viivästyksen vuoksi, ellei hän kohtuullisessa ajassa tavaran luovutuksesta ilmoita myyjälle tai kaupan välittäjälle, että hän purkaa kaupan tai haluaa vaatia vahingonkorvausta. Jos ostaja purkaa kaupan, hän ei kuitenkaan ole velvollinen erikseen ilmoittamaan vahingonkorvausvaatimuksesta.

Tavaran ominaisuudet ja virhe

12 § (5.1.1994/16) **Yleinen virhesäännös**

Tavaran on lajiltaan, määrältään, laadultaan, muilta ominaisuuksiltaan ja pakkaukseltaan vastattava sitä, mitä voidaan katsoa sovitun.

Jos muuta ei voida katsoa sovitun, tavaran tulee:

- 1) soveltua tarkoitukseen, johon sellaisia tavaroita yleensä käytetään;
- 2) soveltua siihen erityiseen tarkoitukseen, johon tavaraa oli tarkoitettu käyttämään, jos myyjän on kaupantekohetkellä täytynyt olla selvillä tästä tarkoituksesta eikä hän ole ennen kaupantekoa ilmoittanut ostajalle, että tavara ei mahdollisesti sovellu aiottuun käyttötarkoitukseen; (13.12.2001/1258)

3) olla myyjän siitä antaman kuvauksen mukainen ja vastata ominaisuuksiltaan sitä, mihin myyjä on viitannut esittämällä näytteen tai mallin; (13.12.2001/1258)

4) olla pakattu tavanmukaisella tai muuten sopivalla tavalla, jos pakkaus on tarpeen tavaran säilyttämiseksi tai suojaamiseksi; sekä

5) kestävyydeltään ja muuten vastata sitä, mitä kuluttajalla yleensä on sellaisen tavaran kaupassa perusteltua aihetta olettaa.

Tavaran tulee ominaisuuksiltaan vastata laissa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksessä asetettuja vaatimuksia, paitsi jos ostajan tarkoituksena on käyttää tavaraa tarkoitukseen, jossa kyseisellä vaatimuksella ei ole merkitystä.

Jos tavara poikkeaa siitä, mitä 1–3 momentissa säädetään, siinä on virhe. Ostaja ei kuitenkaan saa virheenä vedota seikkaan, josta hänen täytyy olettaa tienneen kaupaa tehtäessä. Ostaja ei myöskään saa virheenä vedota seikkaan, joka johtuu hänen toimittamastaan tavaran valmistamiseen käytetyistä tarveaineista, paitsi jos myyjän puolella on menetetty huolimattomasti. (13.12.2001/1258)

Vrt. KauppaL 355/1987 4 luku 17 §.

12 a § (13.12.2001/1258) **Asentamisesta tai puutteellisista ohjeista johtuva virhe**

Jos tavaran asentaminen tai kokoonpano sisältyy kaupaa koskevaan sopimukseen ja tavaran on asentanut myyjä tai joku muu hänen lukuunsa, tavarassa on niin ikään virhe, jos se poikkeaa virheellisen asentamisen tai kokoonpanon takia siitä, mitä 12 §:ssä säädetään.

Tavarassa on myös virhe, jos sen yhteydessä ei luovuteta ostajalle sellaisia ohjeita, jotka ovat tarpeen tavaran asentamista, kokoonpanoa, käyttöä, hoitoa tai säilytystä varten.

13 § (13.12.2001/1258) **Tiedot tavarasta**

Tavarassa on myös virhe, jos se ei vastaa niitä tietoja tavaran ominaisuuksista tai käytöstä, jotka myyjä tai joku muu aikaisemmassa myyntiportaassa tai myyjän lukuun on antanut tavaraa markkinoitaessa tai muuten ennen kaupantekoa.

Myyjä ei kuitenkaan vastaa 1 momentissa tarkoitettua virheestä, jos hän osoittaa, että:

- 1) hän ei ollut eikä hänen olisi pitänytkaan olla selvillä annetuista tiedoista;
- 2) tiedot eivät ole voineet vaikuttaa kauppaan; tai
- 3) tiedot on ajoissa selkeällä tavalla oikaistu.

Vrt. KauppaL 355/1987 4 luku 18 §.

14 § (5.1.1994/16) **Sellaisena kuin se on -ehto**

Jos tavara on myyty "sellaisena kuin se on" tai samankaltaista yleistä varaumaa käyttäen, siinä katsotaan kuitenkin olevan virhe, jos:

- 1) tavara ei vastaa niitä tietoja, jotka myyjä on ennen kaupantekoa antanut sen ominaisuuksista tai käytöstä ja joiden voidaan olettaa vaikuttaneen kauppaan;
- 2) myyjä on ennen kaupantekoa laiminlyönyt antaa ostajalle tiedon sellaisesta tavaran ominaisuuksista tai käytöstä koskevasta olennaisesta seikasta, josta hänen täytyy olettaa tienneen ja josta ostaja perustellusti saattoi olettaa saavansa tiedon, ja laiminlyönnin voidaan olettaa vaikuttaneen kauppaan; tai
- 3) tavara on huonommassa kunnossa kuin ostajalla sen hinta ja muut olosuhteet huomioon ottaen on ollut perusteltua aihetta edellyttää. (13.12.2001/1258)

Vrt. KauppaL 355/1987 4 luku 19 §.

15 § (13.12.2001/1258) **Virheellisyden määräävä ajankohta**

Tavaran virheellisyttä on arvioitava sen perusteella, millainen tavara on ominaisuuksiltaan vaaranvastuun siirtyessä ostajalle. Myyjä vastaa virheestä, joka tavarassa on ollut tänä ajankohtana, vaikka virhe ilmenee vasta myöhemmin.

Virheen oletetaan olleen olemassa vaaranvastuun siirtyessä ostajalle, jos se ilmenee kuuden kuukauden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka tavaran luonteen vastainen.

Jos tavara huononee vaaranvastuun siirryttyä ostajalle, tavarassa katsotaan olevan virhe, jos huononeminen johtuu myyjän sopimusrikkomuksesta.

Vrt. KauppaL 355/1987 4 luku 21 §.

15 a § (13.12.2001/1258) Takuun merkitys

Jos myyjä on sitoutunut vastaamaan tavarankäyttökelpoisuudesta tai muista ominaisuuksista määrätyn ajan (*takuu*), tavarassa katsotaan olevan virhe, jos tavara tänä aikana huonontuu takuussa tarkoitettulla tavalla. Virhevastuuta ei kuitenkaan synny, jos myyjä saattaa todennäköiseksi, että huonontuminen johtuu tapaturmasta, tavarankäytöstä käsittelevästä tai muusta ostajan puolella olevasta seikasta.

Jos takuun on antanut joku muu kuin myyjä aikaisemmassa myyntipöytäkirjassa tai myyjän lukuun, tavarassa katsotaan tällöinkin olevan virhe 1 momentissa mainituin edellytyksin. Myyjä ei kuitenkaan vastaa aikaisemman myyntipöytäkirjan antaman takuun perusteella virheestä, josta hän ei muuten tämän luvun nojalla olisi vastuussa, jos myyjä osoittaa ilmoittaneensa asiasta ostajalle selkeällä tavalla ennen kaupantehtoa.

Takuu ei rajoita tässä laissa säädettyä virhevastuuta.

15 b § (13.12.2001/1258) Tiedot takuusta

Takuusta on selkeästi käytävä ilmi:

1) takuun sisältö sekä se, että ostajalla on lain mukaiset oikeudet, ja että takuulla ei rajoiteta näitä oikeuksia; sekä

2) takuun antaja, voimassaoloaika ja -alue sekä muut takuuseen perustuvien vaatimusten esittämisen kannalta tarpeelliset tiedot.

Ostajan pyynnöstä takuu on annettava kirjallisesti tai sähköisesti siten, että tietoja ei voida yksipuolisesti muuttaa ja että ne säilyvät ostajan saatavilla.

Ostajalla on oikeus vedota takuuseen, vaikka se ei täyttäisi tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia.

Virheen seuraamukset**16 § (5.1.1994/16) Virheilmoitus**

Ostaja ei saa vedota tavarankäytön virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita. Virheilmoitus voidaan kuitenkin aina tehdä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun ostaja havaitsi virheen, ja se voidaan tehdä myös elinkeinonharjoittajalle, joka on välittänyt kaupantekoa myyjän lukuun tai sitoutunut vastaamaan tavarankäytön ominaisuuksista. (13.12.2001/1258)

Ostaja saa 1 momentin estämättä vedota tavarankäytön virheeseen, jos:

1) myyjä on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti;

2) virhe perustuu siihen, että tavara ei ominaisuuksiltaan täytä vaatimuksia, jotka sille on asetettu tuoteturvallisuuslain (914/86) nojalla taikka muissa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä; tai

3) virhe perustuu siihen, että tavara on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

TuoteturvallisuusL 914/1986 on kumottu L:llä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004, ks. KuluttajaturvallisuusL 920/2011.

17 § (5.1.1994/16) Oikeus pidettyä maksusta

Ostajalla on virheen perusteella oikeus pidettyä maksamasta kaupanhintaa. Ostaja ei kuitenkaan saa pidättää rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.

18 § (5.1.1994/16) Virheen oikaisu

Ostajalla on oikeus vaatia, että myyjä korjaa virheen tai toimittaa virheettömän tavarankäytön. Tällainen oikaisu on suoritettava kohtuullisessa ajassa ja siten, ettei ostajalle aiheudu siitä kustannuksia tai olennaisista haitta. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siihen on este, jota hän ei voi voittaa, tai jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia. Tässä tulee erityisesti ottaa huomioon virheen merkitys ja tavarankäytön arvo, jos se olisi sopimuksen mukainen, sekä se, voidaanko oikaisu suorittaa muulla tavalla aiheuttamatta ostajalle huomattavaa haittaa. (13.12.2001/1258)

Vaikka ostaja ei vaatisi virheen korjaamista tai virheetöntä tavarankäytön, myyjä saa omalla kustannuksellaan suorittaa tällaisen oikaisun, jos hän ostajan ilmoittettua virheestä viipymättä tarjoutuu tekemään sen. Ostaja saa kieltäytyä virheen oikaisusta, jos siitä aiheutuisi hänelle olennaisista haitta, tavarankäytön arvon alenemista tai vaaraa siitä, että ostajalle aiheutuvat kustannukset jäävät korvaamatta, taikka jos kieltäytymiseen on muu erityinen syy.

Myyjä ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta 2 momentissa tarkoitettuun virheen oikaisuun, jos ostaja on korjauttanut virheen eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että ostaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua myyjän puolelta.

Vrt. KauppaL 355/1987 34–36 § ja AsuntokauppaL 843/1994 4 luku 22–24 §.

19 § (13.12.2001/1258) Hinnanalennus ja kaupantekoa

Jollei virheen korjaaminen tai virheettömän tavarankäytön toimittaminen tule kysymykseen taikka jollei tällaista oikaisua suoriteta 18 §:ssä tarkoitettulla tavalla, ostaja saa:

- 1) vaatia virhettä vastaavaa hinnanalennusta; tai
- 2) purkaa kaupantekoa, paitsi jos virhe on vähäinen.

Vrt. AsuntokauppaL 843/1994 4 luku 25 §.

20 § (5.1.1994/16) Vahingonkorvaus

Ostajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii tavarankäytön virheen vuoksi. Edellä 10 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua välillisen vahingon myyjä on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan taikka jos tavara kaupantekohetkellä poikkesi siitä, mihin myyjä on erityisesti sitoutunut.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin ostajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa.

Vrt. KauppaL 355/1987 27 § ja AsuntokauppaL 843/1994 4 luku 26 §.

21 § (5.1.1994/16) Tuotevahingot

Jos tavarankäytön virheestä aiheutuu vahinkoa muulle omaisuudelle kuin myyjälle tavaralle, myyjän korvausvelvollisuuteen sovelletaan 20 §:n säännöksiä vain, mikäli vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla on välillisen käyttöyhteys myyjän tavarankäytön.

Jos myyjä suorittaa korvausta 1 momentin nojalla, korvausensaajan mahdollinen oikeus vaatia vahingosta korvausta tuotevastuulain (694/90) nojalla siirtyy vastaavalla osin myyjälle. Mitä tuotevastuulain 10 §:ssä säädetään, koskee myös myyjän oikeutta korvaukseen.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta tavarankäytön ominaisuuksista aiheutuneen henkilövahingon korvaamiseen.

22 § (5.1.1994/16) Muun kuin myyjän vahingonkorvausvelvollisuus

Jos tavarankäytön virheestä on 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu virhe, tiedon antajan velvollisuuteen korvata ostajalle virheen vuoksi aiheutunut vahinko sovelletaan, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään. (24.5.2002/391)

Jos joku muu kuin myyjä on sitoutunut oikaisemaan tavarankäytön ominaisuuksista, sitoumuksen antajan velvollisuuteen korvata ostajalle sitoumuksen täyttämättä jäämisestä aiheutunut vahinko sovelletaan vastaavasti, mitä myyjän korvausvelvollisuudesta edellä säädetään.

Ostajan velvollisuudet ja ostajan sopimusrikkomuksen seuraamukset**23 § (5.1.1994/16) Kauppahinta**

Jos tavarankäytön hintaa ei voida katsoa sovitun, ostajan on maksettava hinta, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tavarankäytön laatu ja ominaisuudet, kaupantekohetken käypä hinta sekä muut olosuhteet. Jos myyjä on tavarankäytön markkinoitaessa antanut sen hinnasta tai hinnan laskeutumisesta kaupantekohetkellä hintatasoa tarkoittavia tietoja, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen kaupantekoa, hinta määräytyy annettujen tietojen mukaisesti.

24 § (5.1.1994/16) Maksuajankohta

Jollei toisin ole sovittu, ostajan on maksettava kauppahinta myyjän sitä vaatiessa, ei kuitenkaan ennen kuin tavara on sopimuksen mukaisesti hänen saatavillaan.

Ostajalla on oikeus ennen kauppahinnan maksamista tarkastaa tavarankäytön tavanmukaisesti tai siten kuin olosuhteisiin nähden on asianmukaista, jollei tällainen tarkastus ole yhteensopimaton sovitun luovutus- ja maksutavan kanssa.

Jos maksu suoritetaan pankin tai postin välityksellä, maksun katsotaan myyjän 26–28 §:n mukaisia oikeuksia arvioitaessa tapahtuneen sinä päivänä, jona pankki tai posti on hyväksynyt ostajan asianmukaisen maksutoimeksiannon.

| Vrt. KauppaL 355/1987 48–49 §.

25 § (5.1.1994/16) Tilauksen peruuttaminen

Jos ostaja rikkoo sopimuksen peruuttamalla tavaran tilauksen ennen tavaran luovutusta, myyjällä ei ole oikeutta pysyä sopimuksessa ja vaatia kauppahinnan maksamista. Sen sijaan myyjällä on oikeus korvaukseen hänelle aiheutuvasta vahingosta 28 §:n mukaisesti.

26 § (5.1.1994/16) Viivästyskorko

Jos ostaja viivästyy kauppahinnan maksamisessa, myyjällä on, milloin kauppa ei peruteta tai pureta, oikeus viivästyskorkoon korkolain (633/82) mukaisesti.

| Ks. KorkoL 633/1982 4 §.

27 § (5.1.1994/16) Myyjän oikeus purkaa kauppa

Jos ostaja viivästyy kauppahinnan maksamisessa, myyjä saa purkaa kaupan, jos sopimusrikkomus on olennainen.

Jos myyjä on asettanut kauppahinnan maksamiselle määrätyn lisäajan, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt, eikä ostaja suorita maksua lisäajan kuluessa, myyjä saa niin ikään purkaa kaupan. Asetetun lisäajan kuluessa myyjä saa purkaa kaupan vain, jos ostaja ilmoittaa, ettei hän suorita maksua tämän ajan kuluessa.

Jos ostaja on saanut tavaran hallintaansa, myyjä saa purkaa kaupan vain, jos hän on pidättänyt itselleen oikeuden siihen tai jos ostaja torjuu tavaran. Myyjän oikeudesta vedota tavaran takaisin ottamista koskevaan ehtoon silloin, kun ostaja on saanut luottoa, säädetään 7 luvussa.

Myyjä ei saa purkaa kauppa ostajan maksuviivästyksen vuoksi sen jälkeen, kun viivästynyt maksu on suoritettu.

28 § (5.1.1994/16) Myyjän oikeus vahingonkorvaukseen

Jos myyjä purkaa kaupan ostajan maksuviivästyksen vuoksi ennen kuin ostaja on saanut tavaran hallintaansa tai jos ostaja peruuttaa tavaran tilauksen 25 §:n mukaisesti, myyjällä on oikeus korvaukseen niistä erityisistä kustannuksista, joita hänelle on aiheutunut sopimuksen tekemisestä ja täyttämisestä ja jotka todennäköisesti jäävät hyödyttömiksi, sekä kaupan purkamisen tai peruutuksen vuoksi aiheutuvista erityisistä kustannuksista.

Muusta vahingosta myyjällä on oikeus saada korvaus, joka on kohtuullinen ottaen huomioon tavaran hinta, sopimuksen purkamisen tai peruutuksen ajankohta, sopimuksen täyttämiseksi suoritettut toimenpiteet sekä muut seikat.

Sopimus, jonka mukaan myyjä pidättää itselleen oikeuden ennalta määrättyyn korvaukseen peruutuksen tai purun vuoksi, on pätevä, jos sopimuksen mukainen korvaus on kohtuullinen ottaen huomioon se korvaus, johon myyjällä 1 ja 2 momentin mukaan yleensä olisi oikeus.

Myyjällä ei kuitenkaan ole oikeutta tässä pykälässä tarkoitettuun korvaukseen, jos ostajan maksuviivästyksen tai tilauksen peruuttaminen johtuu lain säännöksestä, yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytyksestä taikka muusta samankaltaisesta esteestä, jota ostaja ei kohtuudella voi välttää eikä voittaa.

Muut säännökset kuluttajankaupassa

29 § (13.12.2001/1258) Kauppalaain soveltaminen

Kauppalaain (355/1987) säännöksiä sovelletaan tässä luvussa tarkoitettuun kauppaan siltä osin kuin tämän lain säännöksistä ei johdu muuta. Tässä luvussa tarkoitettuun kauppaan ei kuitenkaan sovelleta, mitä kauppalaain 13 §:n 3 momentissa, 15 §:ssä, 20 §:n 2 ja 3 momentissa, 24, 31 ja 35 §:ssä, 39 §:n 2 momentissa, 47 §:ssä, 49 §:n 3 momentissa, 57 §:n 2 momentissa, 58 ja 60 §:ssä, 63 §:n 1 momentissa ja 73 §:n 2 momentissa säädetään. Mitä kauppalaain 19 §:n 2 momentissa ja 37 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta tämän luvun soveltamisalaan kuuluvaan huutokauppaan. Mitä kauppalaain 68 ja 69 §:ssä säädetään myyjän oikeudesta korvaukseen hinnanerosta, ei sovelleta tässä luvussa tarkoitettuun kauppaan. Mitä kauppalaain 76 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta ostajan ollessa huolenpitovelvollinen. Myyjällä ei kauppalaain 75–78 §:n nojalla ole oikeutta suurempaan korvaukseen kuin tämän luvun 28 §:ssä säädetään.

29 a § (13.12.2001/1258) Lakiviittauksia koskeva rajoitus kuluttajankaupassa

Lakiviittauksella, jonka perusteella sopimukseen sovelletaan Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion lakia, ei voida syrjäyttää Euroo-

pan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa voimassa olevia, lakiviittauksen puuttuessa sovellettavia säännöksiä kuluttajankaupasta, jos niissä suojataan ostajaa tehokkaammin kuin lakiviittauksen perusteella sovellettavassa laissa.

30 § (5.1.1994/16) Vahingon rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

Vahinkoa kärsivän sopijapuolen on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin vahinkonsa rajoittamiseksi. Jos hän laiminlyö tämän, hän saa itse kärsiä vastaavan osan vahingosta.

Sopimusrikkomuksen perusteella suoritettava vahingonkorvausta voidaan sovittella, jos se on kohtuuton ottaen huomioon sopimusrikkomuksen syy, vastapuolen mahdollinen myötävaikutus vahinkoon, sopijapuolten varallisuusolot, tavaran hinta, vahingon aiheuttajan mahdollisuudet ennakoita ja ehkäistä vahingon syntyminen sekä muut seikat.

Vahingonkorvausta, joka ostajan on suoritettava 28 §:n nojalla, voidaan sovittella erityisesti, jos maksuviivästys tai tilauksen peruuttaminen johtuu maksuvaikkeuksista, joihin ostaja on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa omatta syytään.

31 § (5.1.1994/16) Aikaisemman myyntiportaalla virhevastuu

Ostajalla on oikeus kohdistaa tavaran virheeseen perustuva, tämän luvun säännösten mukainen vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut tavaran jälleenmyyntiä varten.

Ostajalla ei kuitenkaan ole 1 momentin mukaista oikeutta:

- 1) jos virhe on syntynyt kyseisestä elinkeinonharjoittajasta riippumattomasta syystä sen jälkeen, kun hän luovutti tavaran edelleen;
- 2) siltä osin kuin vaatimus perustuu muun kuin kyseisen elinkeinonharjoittajan antamaan sitoumukseen, joka asettaa ostajan parempaan asemaan kuin tämän luvun säännökset ilman mainittua sitoumusta; eikä
- 3) siltä osin kuin vaatimus koskee hinnanalennusta tai kauppahinnan palauttamista ja ylittää määrältään sen, mitä kyseisen elinkeinonharjoittajan oma sopijapuoli olisi voinut vaatia samalla perusteella, jos näiden välisen sopimuksen mahdollisia rajoittavia ehtoja ei oteta huomioon.

Ostaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia 1 momentin nojalla, jos hän ei ilmoita virheestä elinkeinonharjoittajalle tai tämä ei saa tietoa myöhemmälle myyntiportaalle tehdystä virheilmoituksesta 16 §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa ja jos ostajalla oli käytettävissään vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot elinkeinonharjoittajasta. Ostaja saa kuitenkin vedota virheeseen, jos elinkeinonharjoittaja, johon vaatimus kohdistuu, on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaavasti ja arvottomasti, taikka jos kysymyksessä on 16 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu virhe. (13.12.2001/1258)

| Ks. AsuntokauppaL 843/1994 5 luku 6 §.

32 § (5.1.1994/16) Muun elinkeinonharjoittajan virhevastuu

Jos myyjä on käyttänyt sopimuksen täyttämässä apunaan toista elinkeinonharjoittajaa ja tämän suorituksessa on virhe, se mitä 8 luvun 35 §:ssä säädetään palveluksen tilaajan oikeudesta esittää vaatimuksia toimeksisajaan apunaan käyttämälle elinkeinonharjoittajalle, koskee vastaavasti ostajan oikeutta esittää vaatimuksia myyjän apunaan käyttämälle elinkeinonharjoittajalle.

6 luku (30.12.2013/1211) Kotimyynti ja etämyynti

1 § (30.12.2013/1211) Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään kulutushyödykkeiden kotimyyntistä ja etämyyntistä.

2 § (30.12.2013/1211) Soveltamisalan rajoitukset

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta:

- 1) rahoituspalvelua tai -välinettä koskevaan sopimukseen;
- 2) kiinteän omaisuuden kauppa tai vuokraamista taikka muuta oikeutta kiinteään omaisuuteen koskevaan sopimukseen;
- 3) asuntokauppalaain soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen;
- 4) asumisoikeusasunnoista annetussa laissa tarkoitettuun asumisoikeuden luovuttamista koskevaan sopimukseen;
- 5) asuinhuoneiston vuokrauksesta annetussa laissa tarkoitettuun huoneenvuokrasopimukseen;

- 6) 10 luvun soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen;
- 7) valmismatkalain soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen;
- 8) sopimukseen, joka koskee arpaislain soveltamisalaan kuuluvaa palvelua;
- 9) jakeluautomaatin avulla tai automatisoidussa liiketilassa tehtävään sopimukseen;
- 10) maksullisen yleisöpuhelimien avulla teletoiminnan harjoittajan kanssa tehtävään sopimukseen;

11) sopimukseen, joka koskee elintarvikkeiden tai muiden päivittäistavaroiden yksittäisiä toimituksia kuluttajan asuntoon tai työpaikalle säännöllisesti toimivan jakelujärjestelmän avulla.

3 § (30.12.2013/1211) Eräät soveltamisalan rajoitukset kotimyyntissä

Tämän luvun säännöksiä kotimyyntistä ei sovelleta, jos kulutushyödykkeen hinta on pienempi kuin 30 euroa. Jos samalla kerralla myydään useampia hyödykkeitä, joiden yhteishinta on vähintään 30 euroa, tai jos sopimus koskee hyödykkeiden jatkuvaa tai toistuvaa toimittamista, luvun säännöksiä kuitenkin sovelletaan.

Tarjottaessa palvelu paikassa, jonne elinkeinonharjoittaja saapuu kuluttajan nimenomaisesti pyynnöstä, luvun säännöksiä kotimyyntistä ei sovelleta myöskään:

1) sosiaalipalveluja koskevaan sopimukseen;

2) sopimukseen, joka koskee terveydenhuollon ammattihenkilön kuluttajalle antamia terveyspalveluja tämän terveydentilan arvioimiseksi, ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi.

4 § (30.12.2013/1211) Säännösten soveltaminen eräisiin palveluihin

Matkustajaliikenteen palveluja koskeviin sopimuksiin sovelletaan vain 12 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 25 §:ää.

Jos kyse on puhelimella yhdellä kerralla suoritettavasta palvelusta, jota koskeva sopimus syntyy välittömästi kuluttajan ottaessa yhteyden palveluntarjoajaan, 12 §:n 2–4 momenttia sekä 13 ja 14 §:ää ei sovelleta.

5 § (30.12.2013/1211) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

6 § (30.12.2013/1211) Kotimyyntiin liittyvät määritelmit

Kotimyyntisopimuksella tarkoitetaan sopimusta, joka tehdään tai jota koskevan tarjouksen kuluttaja tekee muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa osapuolten ollessa samanaikaisesti läsnä. Kotimyyntisopimuksella tarkoitetaan myös sopimusta, joka tehdään:

1) elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tai etäviestimellä välittömästi sen jälkeen, kun kuluttajaan on otettu henkilökohtaisesti erikseen yhteyttä paikassa, joka ei ole elinkeinonharjoittajan toimitila; tai

2) elinkeinonharjoittajan järjestämällä tutustumisretkellä, jonka tarkoituksena tai seurauksena on kulutushyödykkeiden tarjoaminen kuluttajalle.

Toimitiloilla tarkoitetaan:

1) kiinteää myyntipaikkaa, jossa elinkeinonharjoittaja tarjoaa kulutushyödykkeitä vakituisesti tai kausiluonteisesti;

2) siirrettävää myyntipaikkaa, jossa elinkeinonharjoittaja tarjoaa kulutushyödykkeitä tavanomaisesti tai kausiluonteisesti.

7 § (30.12.2013/1211) Etämyyntiin liittyvät määritelmit

Etämyyntisopimuksella tarkoitetaan etämyyntiä varten luodussa myynti- tai palveluntarjoajajärjestelmässä tehtävää kulutushyödykesopimusta, joka tehdään ilman, että osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä ja jonka tekemiseen käytetään vain yhtä tai useampaa etäviestintä.

Etäviestimellä tarkoitetaan puhelinta, postia, televisiota, tietoverkkoa ja muuta välinettä, jota voidaan käyttää sopimuksen tekemiseen ilman, että osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä.

8 § (30.12.2013/1211) Muut määritelmit

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *liitännäissopimuksella* koti- tai etämyyntisopimukseen liittyvää sopimusta kulutushyödykkeistä, jotka elinkeinonharjoittaja tai kolmas osapuoli toimittaa kyseisen kolmannen osapuolen ja elinkeinonharjoittajan välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella;

2) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa tiedot muuttumattomina;

3) *digitaalisen sisällön toimittamisella sähköisesti* digitaalisessa muodossa tuotetun ja toimitetun tiedon toimittamista lataamalla, suoratoistona tai muulla vastaavalla tavalla.

9 § (30.12.2013/1211) Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Ennen koti- tai etämyyntisopimuksen tekemistä kuluttajalle on annettava seuraavat tiedot:

1) kulutushyödykkeen pääominaisuudet siinä laajuudessa kuin on asianmukaista ottaen huomioon kulutushyödyke ja käytetty viestin;

2) elinkeinonharjoittajan nimi;

3) elinkeinonharjoittajan maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiossa sekä, jos elinkeinonharjoittaja toimii toisen elinkeinonharjoittajan asiamiehenä tai edustajana, hänen päämiehensä nimi ja maantieteellinen osoite;

4) elinkeinonharjoittajan puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, jos nämä ovat käytettävissä;

5) elinkeinonharjoittajan sen toimipaikan maantieteellinen osoite, jonne kuluttaja voi toimittaa valituksensa, jos osoite poikkeaa 3 kohdassa tarkoitettusta osoitteesta, sekä, jos elinkeinonharjoittaja toimii toisen elinkeinonharjoittajan asiamiehenä tai edustajana, sama tieto hänen päämiehestään;

6) kulutushyödykkeen kokonaishinta veroineen tai, jos täsmällistä hintaa ei hyödykkeen luonteen takia kohtuudella voida laskea etukäteen, hinnan määräytymisen perusteet;

7) tarvittaessa kulutushyödykkeen kokonaishintaan sisältyvät toimitus- ja muut kulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, tieto siitä, että tällaisia lisäkuluja voi aiheutua;

8) etäviestimen käyttämisestä sopimuksen tekemisessä syntyvät kulut, jos siitä veloitetaan perushintaa enemmän;

9) maksua, toimitusta ja muuta sopimuksen täyttämistä koskevat ehdot sekä tarvittaessa asiakasvalituksia koskevat käytännöt;

10) tarvittaessa peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevat ehdot, määräajat ja menettelyt;

11) tarvittaessa tieto siitä, että jos kuluttaja peruuttaa sopimuksen, hänen on vastattava tavaroiden palauttamiskustannuksista, sekä etämyyntissä myös tieto palauttamiskustannusten määrästä, jos tavarat eivät ole luonteensa vuoksi palautettavissa tavanomaisella tavalla postitse;

12) tieto siitä, että jos kuluttaja käyttää peruuttamisoikeuttaan tehtyään 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelun suorittamista koskevan pyynnön, hänen on maksettava elinkeinonharjoittajalle 19 §:n 1 momentissa tarkoitettut kustannukset;

13) tarvittaessa tieto peruuttamisoikeuden puuttumisesta tai olosuhteista, joissa peruuttamisoikeuden voi menettää;

14) maininta tavaroita koskevasta lakisääteisestä virhevastuusta;

15) tarvittaessa maininta asiakastuesta, muista kaupanteon jälkeisistä palveluista ja takuusta sekä niitä koskevista ehdoista;

16) maininta käytännesääntöjen olemassaolosta ja tarvittaessa tieto siitä, miten niistä voi saada jäljennöksen;

17) tarvittaessa sopimuksen kesto tai, jos sopimus on voimassa toistaiseksi tai sitä jatketaan automaattisesti, sen päättämistä koskevat ehdot;

18) tarvittaessa kuluttajan sopimusveloitteiden vähimmäiskesto;

19) tarvittaessa tieto elinkeinonharjoittajan kuluttajalta edellyttämistä rahoitusta koskevista vakuuksista ja niihin sovellettavista ehdoista;

20) tarvittaessa digitaalisen sisällön toimivuus, mukaan lukien digitaalisen sisällön yhteentoimivuus laitteistojen ja ohjelmistojen kanssa siltä osin kuin elinkeinonharjoittaja siitä tietää tai hänen voidaan kohtuudella olettaa siitä tietävän;

21) tieto mahdollisuudesta ja tavoista saattaa riita kuluttajariitalautakunnan tai muun vastaavan elimen käsiteltäväksi.

Huutokaupassa, johon kuluttaja voi osallistua muutenkin kuin etäviestimellä, 1 momentin 2–5 kohdassa tarkoitettua tietoa voidaan korvata vastaavilla tiedoilla huutokaupanpitäjästä.

Jos kuluttajalla on koti- tai etämyyntisopimuksen mukaan peruuttamisoikeus, hänelle on 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi annettava peruuttamislomake. Edellä 1 momentin 10–12 kohdassa tarkoitettujen tietojen voidaan antaa peruuttamisohjeessa. Peruuttamislomakkeen ja -ohjeen muodosta ja sisällöstä säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Ks. OMA kuluttajansuojalain 6 luvussa tarkoitetuista peruuttamislomakkeesta ja peruuttamisohjeista 110/2014.

10 § (30.12.2013/1211) Eräät muut kuluttajalle annettavat tiedot

Puhelinmyynnissä elinkeinonharjoittajan on heti puhelinkeskustelun alussa ilmoitettava nimensä ja tarvittaessa sen henkilön nimi, jonka puolesta hän toimii, sekä puhelun kaupallinen tarkoitus.

Verkkosivustoilla, joilla harjoitetaan kaupankäyntiä, on ilmoitettava selkeällä tavalla viimeistään tilausmenettelyn käynnistyessä mahdollisista toimitusrajoituksista sekä siitä, mitkä maksuvälit hyväksytään.

11 § (30.12.2013/1211) Ennakkotietojen antaminen kotimyyntissä

Kotimyyntissä 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi annettava kuluttajalle selkeästi ja ymmärrettävästi paperilla tai tämän suostumuksella muulla pysyvällä tavalla.

12 § (30.12.2013/1211) Ennakkotietojen antaminen etämyyntissä

Etämyyntissä 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi annettava tai asetettava ne kuluttajan saataville etäviestimelle soveltuvalla tavalla selkeästi ja ymmärrettävästi. Jos tiedot taikka lomake tai ohje annetaan pysyvällä tavalla, niiden on oltava helposti luettavassa muodossa.

Jos sähköisesti tehtävässä sopimuksessa kuluttajalle asetetaan maksuvelvollisuus, kuluttajalle on ilmoitettava 9 §:n 1 momentin 1, 6, 7, 17 ja 18 kohdassa tarkoitetuista seikoista selkeällä tavalla ja välittömästi ennen kuin kuluttaja tekee tilauksensa. Elinkeinonharjoittajan on myös varmistettava, että kuluttaja nimenomaisesti hyväksyy tilaukseen liittyvän maksuvelvollisuuden.

Jos elinkeinonharjoittaja ei ole noudattanut, mitä 2 momentissa säädetään kuluttajan nimenomaisesta hyväksynnästä, sopimus ei sido kuluttajaa. Jos kuluttaja haluaa vedota sopimuksen sitomattomuuteen, hänen on ilmoitettava siitä elinkeinonharjoittajalle viimeistään vuoden kuluttua sopimuksen tekemisestä. Jos sopimus raukeaa kuluttajan vedottua sen sitomattomuuteen, elinkeinonharjoittajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluttua ilmoituksen saatuaan palautettava saamansa maksusuoritukset sekä korvattava kuluttajalle tavarain palauttamisesta aiheutuneet kulut.

Jos sopimus tehdään käyttämällä etäviestintä, jossa on rajoitetusti tietoa tai aikaa tietojen näyttämiseen, elinkeinonharjoittajan on ennen sopimuksen tekemistä ilmoitettava kyseisellä viestimellä ainakin 9 §:n 1 momentin 1, 2, 6, 7, 10 ja 17 kohdassa tarkoitettujen tietojen.

13 § (30.12.2013/1211) Tietojen vahvistaminen

Kotimyyntissä elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle jäljennös sopimusvahvistuksesta tai allekirjoitetusta sopimuksesta paperilla tai tämän suostumuksella muulla pysyvällä tavalla.

Etämyyntissä elinkeinonharjoittajan on toimitettava kuluttajalle vahvistus tehdystä sopimuksesta kohtuullisessa ajassa etämyyntisopimuksen tekemisestä ja viimeistään tavaroiden luovutusajankohtana tai ennen kuin palvelun suorittaminen aloitetaan. Vahvistus on toimitettava pysyvällä tavalla, ja siihen tulee sisältyä kaikki 9 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi peruuttamislomake ja -ohje, jollei elinkeinonharjoittaja ole toimittanut näitä kuluttajalle pysyvällä tavalla jo aiemmin.

Jos digitaalisen sisällön toimittaminen sähköisesti aloitetaan ennen peruuttamisajan päättymistä, vahvistuksen tulee sisältää myös 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu ennakkosuostumus ja kuluttajalle toimitettu ilmoitus ennakkosuostumuksen vaikutuksesta peruuttamisoikeuteen.

14 § (30.12.2013/1211) Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa koti- tai etämyyntisopimus ilmoittamalla siitä peruuttamislomakkeella tai muulla yksiselitteisellä tavalla elinkeinonharjoittajalle viimeistään 14 päivän kuluttua palvelusopimuksen tai sähköisesti toimitettavaa digitaalista sisältöä koskevan sopimuksen tekemisestä, kauppasopimuksessa tavarain tai viimeisen tavarain vastaanottamisesta taikka, jos kyse on tavaroiden säännöllisestä toimittamisesta, ensimmäisen tavarain vastaanottamisesta.

Jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt antaa kuluttajalle 9 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettujen tietojen, peruuttamisajan päätyttyä 12 kuukauden kuluttua tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymisestä taikka, jos elinkeinonharjoittaja korjaa puutteen tänä aikana, 14 päivän kuluttua päivästä, jona kuluttaja sai nämä tiedot.

Jos elinkeinonharjoittaja tarjoaa kuluttajalle mahdollisuuden ilmoittaa peruutuksesta verkkosivustonsa kautta, elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava tällä tavoin toimitetun peruuttamisilmoituksen saapumisesta kuluttajalle viipymättä pysyvällä tavalla.

15 § (30.12.2013/1211) Palvelun suorittaminen ennen peruuttamisajan päättymistä

Muuta kuin digitaalista sisältöä koskevan palvelun suorittaminen voidaan aloittaa ennen mahdollisen peruuttamisajan päättymistä, jos kuluttaja on tehnyt tätä koskevan nimenomaisen pyynnön. Kotimyyntissä pyyntö on tehtävä pysyvällä tavalla.

Digitaalisen sisällön toimittaminen sähköisesti voidaan aloittaa ennen mahdollisen peruuttamisajan päättymistä, jos kuluttaja on antanut siihen nimenomaisen ennakkosuostumuksensa.

16 § (30.12.2013/1211) Peruuttamisoikeuden rajoitukset

Jollei toisin sovita, kuluttajalla ei ole 14 §:ssä säädettyä peruuttamisoikeutta, jos:

- 1) palvelu on kokonaan suoritettu tai digitaalisen sisällön toimittaminen sähköisesti on aloitettu ennen peruuttamisajan päättymistä kuluttajan 15 §:ssä tarkoitettua pyynnön tai suostumuksen johdosta ja kuluttajalle on ilmoitettu peruuttamisoikeuden puuttumisesta tällaisessa tapauksessa;
- 2) kulutushyödykkeen hinta riippuu rahoitusmarkkinoilla tapahtuvista vaihteluista, joihin elinkeinonharjoittaja ei voi vaikuttaa ja jotka voivat ilmetä peruutusaikana;
- 3) sopimus koskee tavaraa, joka valmistetaan tai jota muunnellaan kuluttajan vaatimusten mukaisesti tai selvästi henkilökohtaisia tarpeita vastaavaksi;
- 4) sopimus koskee tavaraa, joka voi nopeasti pilaantua tai vanhentua taikka joka luonteensa vuoksi on sen toimittamisen jälkeen erottamattomasti sekoittunut muiden tavaroiden kanssa;
- 5) sinetöitynä toimitettu tavara, jota ei terveydellisistä tai hygieniasyistä voida palauttaa, on avattu;
- 6) sopimus koskee alkoholijuomia, joiden hinnasta on sovittu sopimusta tehtäessä, jotka voidaan toimittaa aikaisintaan 30 päivän kuluttua ja joiden todellinen arvo riippuu markkinoilla tapahtuvista vaihteluista, joihin elinkeinonharjoittaja ei voi vaikuttaa;
- 7) sopimus koskee kiireellistä korjaus- tai huoltotyötä paikassa, jonne elinkeinonharjoittaja saapuu kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä;
- 8) sinetöitynä toimitettu ääni- tai kuvallinen taikka tietokoneohjelma on avattu;
- 9) sopimus koskee yksittäisen sanoma- tai aikakauslehden tai aikakausjulkaisun toimittamista;
- 10) sopimus on tehty huutokaupassa, johon kuluttaja voi osallistua muutenkin kuin etäviestimellä;
- 11) sopimus koskee majoituksen tarjoamista muuhun kuin asumistarkoitukseen, tavaroiden kuljetusta, autonvuokrauspalvelua, ravintola- palvelua tai vapaa-ajanpalvelua ja sopimuksessa edellytetään suoritusta määrättyä ajankohtana tai määrätyn ajan kuluessa.

17 § (30.12.2013/1211) Suoritusten palauttaminen

Jos kuluttaja peruuttaa koti- tai etämyyntisopimuksen, hänen on palautettava vastaanottamansa tavara viivytyksettä ja viimeistään 14 päivän kuluttua peruuttamisilmoituksen tekemisestä, jollei elinkeinonharjoittaja ole sitoutunut noutamaan tavaraa itse. Kuluttajan on vastattava tavaroiden palauttamisesta johtuvista välittömistä kuluista, jollei elinkeinonharjoittaja ole sitoutunut vastaamaan niistä. Kuluttajan oikeudesta olla maksamatta edellä tarkoitettuja kuluja, jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt ilmoittaa niistä, säädetään 24 §:n 1 momentissa.

Jos kotimyyntissä tavarat on toimitettu kuluttajan kotiin sopimussenteon yhteydessä, elinkeinonharjoittajan on kuitenkin noudettava tavarat omalla kustannuksellaan, jos tavarat eivät ole luonteensa vuoksi palautettavissa tavanomaisella tavalla postitse.

Elinkeinonharjoittajan on viivytyksettä ja viimeistään 14 päivän kuluttua peruuttamisilmoituksen saatuaan palautettava kuluttajalta saadut suoritukset lukuun ottamatta ylimääräisiä kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet kuluttajan valitsemasta muusta kuin elinkeinonharjoittajan tarjoamasta edullisimmasta vakioitoimitustavasta. Elinkeinonharjoittajalla on kuitenkin oikeus pidettyä maksujen palautuksesta, kunnes hän on saanut tavaran takaisin tai kunnes kuluttaja on osoittanut lähettäneensä tavaran takaisin, ellei elinkeinonharjoittaja ole velvollinen noutamaan tavaraa itse.

Elinkeinonharjoittajan on palautettava saamansa suoritukset sillä maksutavalla, jota kuluttaja käytti alkuperäisessä liiketoimessa, ellei kuluttaja ole nimenomaisesti suostunut muuhun järjestelyyn. Suorituksen palauttamisesta ei saa aiheutua kuluttajalle kustannuksia.

18 § (30.12.2013/1211) Vastuu vastaanotetusta tavarasta

Jos kuluttaja on vastaanottanut tavaran, hänen on pidettävä se ollenaisesti muuttumattomana ja vähentymättömänä siihen saakka, kunnes hän on päättänyt pitää tavaran.

Jos kuluttaja kuitenkin tavaran käyttöönoton jälkeen peruuttaa sopimuksen, hänen on vastattava sen arvon alentumisesta. Tavaraa ei katsota otetuksi käyttöön, jos kuluttaja on käsitellyt tavaraa vain siten kuin on tarpeen sen luonteen, ominaisuuksien ja toimivuuden toteuttamiseksi.

Kuluttaja ei vastaa arvonalennuksesta, jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt antaa kuluttajalle 9 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettua peruuttamisoikeutta koskevat tiedot.

19 § (30.12.2013/1211) Korvaus ennen peruuttamista suoritettu palvelusta

Jos muuta kuin digitaalista sisältöä koskevan palvelun suorittaminen on aloitettu ennen peruuttamisajan päättymistä, kuluttajan on peruuttamistapauksessa maksettava peruuttamisilmoituksen tekemiseen mennessä sopimuksen täyttämiseksi tehdystä suorituksesta elinkeinonharjoittajalle kohtuullinen korvaus.

Kuluttajalla ei kuitenkaan ole maksuvelvollisuutta peruuttamisajana kokonaan tai osittain suoritettu palvelusta, jos elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt antaa hänelle 9 §:n 1 momentin 10 tai 12 kohdassa tarkoitettua tietoa tai jos elinkeinonharjoittaja on aloittanut sopimuksen täyttämisen peruuttamisajana ilman 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua kuluttajan nimenomaista pyyntöä.

20 § (30.12.2013/1211) Tavaran säilyttäminen ja palauttaminen eräissä tapauksissa

Jos elinkeinonharjoittajalla on kotimyyntissä velvollisuus noutaa tavara kuluttajan luota, kuluttajan on peruuttamistapauksessa pidettävä vastaanotettu tavara elinkeinonharjoittajan saatavissa paikassa, jonne elinkeinonharjoittaja on sen toimittanut tai josta elinkeinonharjoittaja voi sen hankaluudetta noutaa. Kuluttajan on ilmoitettava elinkeinonharjoittajalle paikka, josta tavara on noudettavissa.

Kuluttajan vastuu tavaran säilyttämisestä elinkeinonharjoittajan lukuun lakkaa kahden kuukauden kuluttua tavaran vastaanottamisesta. Kuluttaja saa tavaran vastikkeetta, jollei elinkeinonharjoittaja mainitussa ajassa nouda tavaraa, jollei se ole elinkeinonharjoittajan kannalta ilmeisen kohtuutonta.

21 § (30.12.2013/1211) Luotto- tai vakuutus sopimuksen peruuttaminen

Jos kuluttaja peruuttaa koti- tai etämyyntisopimuksen, liitännäinen luotto- tai vakuutus sopimus peruuntuu ilman toimenpiteitä.

Liitännäisen luotto- tai vakuutus sopimuksen peruuntuessa luotto- tai vakuutusnantoajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluttua sopimuksen peruuttamisesta tiedon saatuaan palautettava kuluttajalta saamansa suoritukset. Vakuutusnantoajan oikeudesta vaatia maksu vakuutusnantoajan ennen liitännäisvakuutuksen peruuttamista saamasta vakuutusturvasta säädetään vakuutus sopimuslain (543/1994) 45 §:ssä.

22 § (30.12.2013/1211) Muun liitännäissopimuksen peruuttaminen

Jos kuluttaja peruuttaa koti- tai etämyyntisopimuksen, muu kuin 21 §:ssä tarkoitettu liitännäissopimus peruuntuu ilman toimenpiteitä. Kuluttajalle ei saa aiheutua peruuttamisesta 17–19 §:n perusteella mahdollisesti perittävien kustannusten ohella muita kustannuksia.

23 § (30.12.2013/1211) Viivästys korko

Kuluttajan oikeudesta viivästys korkoon tilanteissa, joissa hinnan tai muun maksusuorituksen palauttamiseen velvollinen elinkeinonharjoittaja taikka luotto- tai vakuutusnantoaja ei ole 12, 17 tai 21 §:ssä säädettyssä ajassa palauttanut, mitä kuluttaja on maksanut, säädetään koolaisa.

24 § (30.12.2013/1211) Seuraamukset eräiden luvun säännösten rikkomisesta

Jos elinkeinonharjoittaja ei ole antanut ennen sopimuksen tekemistä kuluttajalle 9 §:n 1 momentin 6, 7 tai 11 kohdassa tarkoitettuja lisäkuluja tai muita kustannuksia koskevia tietoja, kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa niitä.

Jos kyse on sähköisesti toimitettavaa digitaalista sisältöä koskevasta sopimuksesta, kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa kokonaan tai osittain suoritettua palvelusta, jos:

1) digitaalisen sisällön toimittaminen on aloitettu peruuttamisajana ilman 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua kuluttajan nimenomaista ennakkosuostumusta;

2) kuluttaja ei ole saanut ilmoitusta siitä, että antaessaan suostumuksen hän menettää peruuttamisoikeutensa; tai

3) elinkeinonharjoittaja on laiminlyönyt toimittaa kuluttajalle 13 §:ssä tarkoitettua vahvistusta.

25 § (30.12.2013/1211) Seuraamukset luvun säännösten rikkomisesta

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään seuraamuksista, elinkeinonharjoittajaa, joka rikkoo tämän luvun säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa.

6 a luku (21.1.2005/29) Rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden etämyynti

1 § (21.1.2005/29) Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään etämyyntistä silloin, kun elinkeinonharjoittaja tarjoaa kuluttajalle:

- 1) talletus- tai asiakastilejä;
- 2) maksujenvälityspalveluja;
- 3) luottoja tai niiden välitystä;
- 4) vakuutuksia tai niiden välitystä;
- 5) rahasto-osuuksia tai muita arvopapereita, joihin sovelletaan arvopaperimarkkinalakia,
- 6) arvopaperinvälitystä tai muita sijoituspalveluja,
- 7) sijoitusneuvontaa; tai
- 8) muita rahoituspalveluja tai rahoitusvälineitä.

Mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään rahoituspalveluista, koskee myös rahoitusvälineitä.

2 § (21.1.2005/29) Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä tapauksissa

Jos elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välinen etäsopimus koskee samankaltaisten rahoituspalvelujen jatkuvaa tai toistuvaa suorittamista, tämän luvun säännöksiä ei sovelleta sopimukseen perustuviin yksittäisiin palvelusuorituksiin.

Jos samat osapuolet sopivat toistuvasti samanlaisista rahoituspalveluista, tämän luvun 5–11 §:ää sovelletaan ainoastaan ensimmäiseen sopimukseen. Kuitenkin myös 5–11 §:ää sovelletaan, jos edeltävästä sopimuksesta on kulunut pidempi aika kuin yksi vuosi.

3 § (21.1.2005/29) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön.

4 § (21.1.2005/29) Määritelmät

Etämyyntinillä tarkoitetaan tässä luvussa rahoituspalvelun tarjoamista kuluttajalle elinkeinonharjoittajan järjestämän sellaisen etätarjontamenetelmän avulla, jossa sopimuksen tekemiseen ja sitä edeltävään markkinointiin käytetään yksinomaan yhtä tai useampaa etäviestintä.

Etätarjontamenetelmällä tarkoitetaan markkinointi- tai myyntitapaa, joka on järjestetty niin, että sen pääasiallisena tavoitteena voidaan katsoa olevan sopimusten tekeminen etäviestimen avulla.

Etäviestimellä tarkoitetaan puhelinta, postia, televisiota, tietoverkkoa tai muuta välinettä, jota voidaan käyttää sopimuksen tekemiseen ilman, että osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä.

5 § (21.1.2005/29) Tiedonantovelvollisuus ennen sopimuksen tekemistä

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista, kuluttajalle on annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä 6–9 §:ssä tarkoitettu tiedot elinkeinonharjoittajasta, tarjottavasta rahoituspalvelusta, etäsopimuksesta ja oikeussuojakeinoista. Tiedot on annettava käytettyyn etäviestimeen sopivalla tavalla, selkeästi, ymmärrettävästi ja niin, että tietojen kaupallinen tarkoitus käy selvästi ilmi.

| Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 1 ja 3 §.

6 § (21.1.2005/29) Ennakkotiedot elinkeinonharjoittajasta

Elinkeinonharjoittajasta on annettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) nimi ja päätoimiala, maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiosta sekä asiakassuhteita hoitavan toimipaikan maantieteellinen osoite;
- 2) mahdollinen sivukonttori tai muu edustaja kuluttajan asuinpaikkavaltiossa ja sivukonttorin tai edustajan sen toimipaikan maantieteellinen osoite, jossa asiakassuhteita hoidetaan;
- 3) elinkeinonharjoittajan lukuun toimivan välittäjän tai asiamiehen nimi, asiakassuhteita hoitavan toimipaikan maantieteellinen osoite sekä tieto toiminnan edustusluonteesta silloin, kun kuluttaja asioi välittäjän tai asiamiehen kanssa;
- 4) mihin kauppakisteriin tai muuhun vastaavaan julkiseen rekisteriin elinkeinonharjoittaja mahdollisesti on merkitty sekä elinkeinonharjoittajan yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunnistus kyseisessä rekisterissä;
- 5) asianomaisen valvontaviranomaisen yhteystiedot, jos toiminnan harjoittaminen edellyttää lupaa tai rekisteröintiä.

7 § (21.1.2005/29) Ennakkotiedot rahoituspalvelusta

Rahoituspalvelusta on annettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) kuvaus rahoituspalvelun pääominaisuuksista;
- 2) kuluttajalta perittävien maksujen, korvausten ja muiden kulujen yhteismäärä, mukaan lukien verot tai, jos täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, kulujen määrätymisperusteet;
- 3) huomautus mahdollisesta luovutusvoittoverosta, varainsiirtoverosta ja vastaavista rahoituspalvelun hankkimiseen liittyvistä veroista tai julkisista maksuista, joista elinkeinonharjoittaja tietää ja joita kuluttaja voi joutua suorittamaan 2 kohdassa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajalle maksettavien kulujen lisäksi;
- 4) kulujen maksamista ja sopimuksen täyttämistä koskevat järjestelyt;
- 5) etäviestimen käyttämisestä syntyvät kulut, jos siitä veloitetaan perushintaa enemmän;
- 6) tarvittaessa huomautus siitä, että rahoituspalveluun saattaa liittyä riski sijoitettavien varojen menettämisestä tai muu erityinen riski, sekä siitä, että aikaisempi hinnan tai arvonkehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä;
- 7) annettujen tietojen voimassaoloaika koskevat mahdolliset rajoitukset.

8 § (21.1.2005/29) Ennakkotiedot etäsopimuksesta

Etäsopimuksesta on annettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) tieto peruuttamisoikeudesta tai siitä, että sitä ei lain mukaan ole;
- 2) peruuttamisaika, sen korvauksen määrä, joka kuluttajalta voidaan peruuttamisen johdosta vaatia, taikka korvauksen määrätymisperusteet, jos korvauksen täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, sekä peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevat muut ehdot ja ohjeet;
- 3) sopimuksen vähimmäiskesto, jos sopimus koskee rahoituspalvelujen jatkuva tai toistuvaa suorittamista;
- 4) mahdollinen oikeus irtisanoa tai purkaa sopimus taikka täyttää sopimus ennen aikaisesti lain tai sopimusehdon perusteella ja näiden toimenpiteiden seuraamukset;
- 5) minkä valtion lainsäädännön mukaisesti ennakkotiedot on annettu;
- 6) mahdolliset sopimusehdot sopimukseen sovellettavasta laista ja toimivaltaisesta tuomioistuimesta;

7) millä kielellä tai kielillä kuluttaja voi saada ennakkotiedot ja sopimusehdot 11 §:ssä säädetyllä tavalla ja mitä kieltä tai kieliä elinkeinonharjoittaja sitoutuu käyttämään sopimussuhteen aikana.

9 § (21.1.2005/29) Ennakkotiedot oikeussuojakeinoista

Oikeussuojakeinoista on annettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) onko kuluttajan käytettävissä tuomioistuimen ulkopuolisia oikeussuojajamenettelyjä ja jos on, miten kuluttaja voi käyttää niitä;
- 2) sellaiset kuluttajia suojaavat vakuusrahastot tai muut korvausjärjestelyt, jotka eivät perustu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön.

10 § (21.1.2005/29) Ennakkotiedot puhelinmyynnissä

Puhelinmyynnissä kuluttajalle on heti keskustelun alussa ilmoitettava elinkeinonharjoittajan nimi, kuluttajan kanssa keskustelevan henkilön nimi sekä puhelun kaupallinen tarkoitus.

Elinkeinonharjoittajan ei tarvitse puhelimitse antaa kaikkia 6–9 §:ssä mainittuja tietoja, jos kuluttaja siihen nimenomaisesti suostuu. Kuluttajalle on tällöin ilmoitettava, että hän saa halutessaan lisätietoja sekä mainittava, millaisista lisätiedoista on kyse. Seuraavat tiedot on kuitenkin aina annettava:

- 1) kuluttajan kanssa keskustelevan henkilön suhde elinkeinonharjoittajaan, kuten onko hän elinkeinonharjoittajan palveluksessa vai tämän lukuun toimiva asiamies, muu edustaja tai välittäjä;
- 2) kuvaus rahoituspalvelun pääominaisuuksista;
- 3) rahoituspalvelun suorittamisesta kuluttajalta perittävien maksujen, korvausten ja muiden kulujen yhteismäärä, mukaan lukien verot tai, jos täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, kulujen määrätymisperusteet;
- 4) huomautus mahdollisesta luovutusvoittoverosta, varainsiirtoverosta ja vastaavista rahoituspalvelun hankkimiseen liittyvistä veroista tai julkisista maksuista, joista elinkeinonharjoittaja tietää ja joita kuluttaja voi joutua suorittamaan 3 kohdassa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajalle maksettavien kulujen lisäksi;
- 5) tieto peruuttamisoikeudesta tai siitä, että sitä ei lain mukaan ole;
- 6) peruuttamisaika, sen korvauksen määrä, joka kuluttajalta voidaan peruuttamisen johdosta vaatia, taikka korvauksen määrätymisperusteet, jos korvauksen täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, ja peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevat muut ehdot ja ohjeet.

| Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 2 ja 4 §.

11 § (21.1.2005/29) Ennakkotietojen ja sopimusehtojen toimittaminen kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla

Ennakkotiedot ja sopimusehdot on hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä toimitettava kuluttajalle henkilökohtaisesti, kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttamattomina. Sama koskee tietoja, jotka elinkeinonharjoittajan on muun lainsäädännön mukaisesti annettava kuluttajalle ennen rahoituspalvelua koskevan sopimuksen tekemistä.

Jos sopimus tehdään kuluttajan pyynnöstä sellaista etäviestintä käyttäen, että tietoja ja sopimusehtoja ei voida antaa 1 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä, tiedot ja sopimusehdot on annettava pysyvällä tavalla viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen.

Kuluttajalla on sopimussuhteen aikana oikeus pyynnöstä saada sopimusehdot paperilla.

| Ks. VakuutusopimusL 543/1994 6 §.

11 a § (14.10.2016/851) Asuntoluotot

Luotonantajan katsotaan täyttäneen 5–9 §:ssä säädetyt tiedonantovelvollisuudet 11 §:ssä edellytetyllä tavalla, jos luotonantaja on toimitanut kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä tarjottua asuntoluottoa koskevan ”Eurooppalainen standardoitu tietosivu” -lomakkeen (*ESIS-lomake*).

12 § (27.8.2010/746) Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa sopimus ilmoittamalla siitä elinkeinonharjoittajalle 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhemmästä ajankohdasta, jona kuluttaja on saanut ennakkotiedot ja sopimusehdot pysyvällä tavalla.

Mitä 1 momentissa ja 14–16 §:ssä säädetään sopimuksen peruuttamisesta, ei sovelleta kuluttajaluottoihin eikä vakuutuksiin. Kuluttajaluottoihin ei sovelleta myöskään, mitä 13 §:n 1 momentissa säädetään.

Kuluttajan oikeudesta peruuttaa kuluttajaluottosopimus ja maksaa kuluttajaluotto ennenaikaisesti säädetään 7 ja 7 a luvussa. Vakuutusnottajan oikeudesta peruuttaa ja irtisanoa vakuutusopimus säädetään vakuutusopimuslaissa. (14.10.2016/851)

Sen estämättä mitä 2 momentissa säädetään, 1 momenttia, 14–16 §:ää ja 13 §:n 1 momenttia sovelletaan panttilainauslaitoksen myöntämiin luottoihin.

| Ks. Vakuutusopimuslaki 543/1994 3 luku.

13 § (30.12.2013/1211) Liitännäissopimuksen peruuntuminen

Rahoituspalvelun etämyyntiä koskevaan sopimukseen liittyvä muu etäsopimus peruuntuu ilman eri toimenpiteitä kuluttajan peruuttaessa pääsopimuksen, jos sama elinkeinonharjoittaja tarjoaa myös liitännäissopimuksen. Liitännäissopimus peruuntuu myös, jos kolmas tarjoaa liitännäissopimuksen pääsopimuksen tehneen elinkeinonharjoittajan ja kolmannen välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

14 § (21.1.2005/29) Peruuttamisoikeutta koskevat rajoitukset

Kuluttajalla ei ole 12 §:ssä säädettyä peruuttamisoikeutta, jos:

1) rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen hinta tai arvo riippuu sellaisista muutoksista rahoitusmarkkinoilla, joihin elinkeinonharjoittaja ei voi vaikuttaa; tai

2) sopijapuolet ovat jo täyttäneet sopimusveloitteensa kokonaisuudessaan kuluttajan nimenomaisesti pyynnöstä.

15 § (21.1.2005/29) Korvaus ennen peruuttamista suoritettua palvelusta

Jos kuluttaja peruuttaa sopimuksen, häneltä saa vaatia korvauksen vain sellaisesta palvelusta, jonka elinkeinonharjoittaja on sopimuksen mukaisesti tosiasiallisesti suorittanut ennen peruuttamista. Korvaus ei saa ylittää määrää, joka saadaan vertaamalla suoritettua palvelua sopimuksessa tarkoitettuihin palveluihin kokonaisuudessaan.

Jos elinkeinonharjoittaja ei ole ilmoittanut korvausta tai sen määräytymisperusteita ennakolta tai jos hän on aloittanut sopimuksen täyttämisen ilman kuluttajan nimenomaista pyyntöä, kuluttajan ei tarvitse korvata suoritettua palvelua.

16 § (21.1.2005/29) Suoritusten palauttaminen

Kuluttajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluttua peruuttamisilmoituksen lähettämisestä palautettava elinkeinonharjoittajalle kaikki sopimuksen perusteella saamansa maksut ja muu omaisuus uhalla, että peruuttaminen muutoin raukeaa. Kuluttaja saa kuitenkin pidättäytyä täyttämästä omaa palautusvelvollisuuttaan, kunnes elinkeinonharjoittaja täyttää oman vastaavan velvollisuutensa.

Elinkeinonharjoittajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluttua peruuttamisilmoituksen saatuaan palautettava kuluttajalle kaikki sopimuksen perusteella saamansa suoritukset. Palautettavista suorituksista voidaan vähentää korvaus, joka elinkeinonharjoittajalla on 15 §:n mukaan oikeus periä kuluttajalta ennen sopimuksen peruuttamista suoritettua palvelusta.

17 § (21.1.2005/29) Lakiviittauksia koskeva rajoitus

Lakiviittauksella, jonka perusteella sopimukseen sovelletaan Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion lakia, ei voida syrjäyttää Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa voimassa olevia, lakiviittauksen puuttuessa sovellettavia säännöksiä rahoituspalvelujen etämyynnistä, jos niissä suojataan kuluttajaa tehokkaammin kuin lakiviittauksen perusteella sovellettavassa laissa.

18 § (21.1.2005/29) Kuluttajan oikeus vaihtaa käytettävää etäviestintä

Kuluttajalla on oikeus sopimuspuheen aikana käyttää muutakin etäviestintä kuin mitä hän käytti sopimusta tehtäessä, jos muun viestimen käyttäminen ei ole ristiriidassa sopimuksen tai rahoituspalvelun luonteen kanssa.

7 luku (27.8.2010/746) Kuluttajaluotot

Yleiset säännökset

1 § (14.10.2016/851) Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään kuluttajaluotoista. *Kuluttajaluotolla* tarkoitetaan luottoa, jonka elinkeinonharjoittaja (*luotonantaja*) sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäykseenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä.

Tämän luvun säännöksiä sovellettaessa kuluttajaluottoon rinnastetaan vuokra- tai muu sellainen sopimus, jonka nojalla tavara luovutetaan kuluttajan hallintaan ja jonka ehtojen mukaan tavarahan käteishinta ja luottokustannukset tulevat suoritetuiksi vuokrakaudella tai jonka ehtojen mukaan kuluttaja voi muutoin tulla tavarahan omistajaksi sopimuksen päättyessä.

Tämän luvun muita kuin 16 a §:n säännöksiä sovellettaessa kuluttajaluottoon rinnastetaan myös luotto, jonka joku muu kuin luotonantaja myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäykseenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä, jos elinkeinonharjoittaja välittää luoton kuluttajalle. Luoton kuluttajalle välittävän elinkeinonharjoittajan on tällöin huolehdittava siitä, että mainittuja säännöksiä noudatetaan luottosuhteessa.

Jatkuvan luoton käyttöön oikeuttavaan tunnisteeseen rinnastetaan 40 §:n säännöksiä sovellettaessa tunniste, joka oikeuttaa tilin taikka muun rahoituspalvelun tai rahoitusvälineen käyttöön. Luotonantajaa koskevia säännöksiä sovelletaan tällöin elinkeinonharjoittajaan, joka on tehnyt kuluttajan kanssa tunnistetta koskevan sopimuksen.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta:

- 1) kuluttajaluottoon, josta ei peritä korkoa tai muita maksuja;
- 2) sellaiseen sopimukseen perustuvaan luottoon, jonka mukaan kuluttajalla on oikeus maksaa jatkuvasti toimitettavan hyödykkeen hinta maksuerissä sopimuksen voimassaoloaikana;
- 3) panttilainauslaitoksen myöntämään luottoon;
- 4) sosiaalisesta luottotuksesta annetun lain (1133/2002) nojalla myönnettävään luottoon;
- 5) 7 a luvun soveltamisalaan kuuluvaan asuntoluottoon tai asuntovakuudelliseen kuluttajaluottoon, ellei mainitussa luvussa toisin säädetä.

2 § (27.8.2010/746) Säännösten soveltamisen rajoitukset käyttelytiliä liittyvissä luotoissa sekä maksujärjestelysopimuksissa

Sellaiseen käyttelytiliä liittyvään kuluttajaluottoon, jota koskevien sopimusehtojen mukaan luottoaika on enintään kolme kuukautta tai luotto on maksettava takaisin vaadittaessa, ei sovelleta 3 §:ää, 8 §:n 1 momentin 3–5 kohtaa eikä 3 momenttia, 9–12 §:ää, 13 §:n 2 momentin 2 kohtaa, 17, 18, 20–23 §:ää, 24 §:n 2–4 momenttia, 25, 27–32, 36–39 eikä 47 §:ää.

Vain 5–7, 47, 50 ja 51 §:ää sovelletaan kuluttajaluottoon, jonka luotonantaja myöntää sallimalla käyttelytilin saldon tai luottorajan ylityksen ilman, että siitä on nimenomaisesti sovittu osapuolten välillä.

Kuluttajan maksuvaikeuksien johdosta tehtävään maksujärjestelysopimukseen, joka ei ole ehdoiltaan kuluttajan kannalta epäedullisempi kuin alkuperäinen luottosopimus, ei sovelleta 9–12 §:ää.

3 § (27.8.2010/746) Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä muissa tapauksissa

Tämän luvun 9–11 §:ää, 13 §:n 2 momentin 4 kohtaa sekä 14 ja 17 §:ää ei sovelleta kuluttajaluottoon, jossa luottoaika on enintään kolme kuukautta, josta ei peritä korkoa ja josta perittävät muut luottokustannukset todelliseksi vuosikoroksi muunnettuna eivät ylitä korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua koron määrää. Jatkuvaan luottoon sovelletaan kuitenkin 14 ja 17 §:ää. (15.3.2013/207)

Tämän luvun 15 ja 16 §:ää ei sovelleta hyödykesidonnaiseen kerta-luottoon. (14.10.2016/851)

Tämän luvun 18 ja 39 §:ää sovelletaan ainoastaan hyödykesidonnaiseen luottoon ja 36–38 §:ää ainoastaan tavarahan hankkimiseksi myönnettävään hyödykesidonnaiseen luottoon.

4 § (27.8.2010/746) Suhde maksupalvelulakiin

Maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluviin luottosopimuksiin ei sovelleta tämän luvun 24, 30, 31 eikä 40 §:ää.

Maksupalvelulaissa tarkoitettua maksuvälineen käytön estämiseen sovelletaan tämän luvun 32 §:n sijasta maksupalvelulain 57 §:ää.

5 § (14.10.2016/851) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön. Mitätön on myös 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua luottosopimuksen sopimusehto, joka poikkeaa luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi.

6 § (27.8.2010/746) Luottokustannukset ja todellinen vuosikorko

Luottokustannuksilla tarkoitetaan tässä luvussa luotonantajan tiedossa olevien, kuluttajaluottosuhteen johdosta kuluttajan maksettavaksi tulevien korkojen, kulujen ja muiden maksujen yhteismäärää; luottokustannuksiin luetaan myös luottosopimukseen liittyvien vakuutusten ja muiden lisäpalveluiden kustannukset, jos lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen on edellytyksenä luoton saamiseksi markkinoiduin ehdoin.

Luottokustannuksiin ei lueta:

1 kohta on kumottu L:lla 14.10.2016/851.

2) luoton hoitamiseen käytettävistä tilistä perittäviä kustannuksia, jos tilin avaaminen on vapaaehtoista ja kustannukset on sopimuksessa eritelty;

3) kuluttajan mahdollisen sopimusrikkomuksen johdosta maksettavaksi tulevia maksuja;

4) notaarikuluja.

Todellisella vuosikorolla tarkoitetaan tässä luvussa korkoprosenttia, joka saadaan laskemalla luottokustannukset vuosikorkona luoton määrälle lyhennykset huomioon ottaen. Todellisen vuosikoron laskemista vasta ja laskennassa käytettävistä oletuksista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

1 Ks OMa kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta 1123/2016.

7 § (27.8.2010/746) Muut määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *jatkuvalle luotolla* kuluttajaluottoa, joka on ennalta sovittuun luottorajaan asti jatkuvasti kuluttajan käytettävissä ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä;

2) *kertaluotolla* muuta kuluttajaluottoa kuin jatkuvaa luottoa;

3) *hyödykesidonnaisella luotolla* kulutushyödykkeen hankkimista varten myönnettävää kuluttajaluottoa, jonka antajana on myyjä tai palveluksen suorittaja itse taikka muu elinkeinonharjoittaja myyjän tai palveluksen suorittajan kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun kuluttajien luottottamista koskevan järjestelyn perusteella;

4) *henkilöstöllä* luotonantajan tai luotonvälittäjän palveluksessa olevia tai muutoin tämän lukuun toimivia, jotka osallistuvat kuluttajaluottojen myöntämiseen tai niiden välittämiseen, ja henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisena ensiksi tarkoitetut henkilöt toimivat; (14.10.2016/851)

5) *osamaksukaupalla* sellaista tavarankäyttöä, jota koskevan sopimuksen mukaan hinta suoritetaan maksuerissä, joista yksi tai useampi erääntyy sen jälkeen, kun tavara on luovutettu kuluttajalle (*ostaja*), ja jossa elinkeinonharjoittaja (*myyjä*) on pidättänyt itselleen joko oikeuden tavarankäytön takaisin ottamiseen, jos ostaja laiminlyö hänelle sopimuksesta johtuvan velvollisuuden täyttämisen, taikka omistusoikeuden tavarankäyttöön asti, kun joko koko hinta tai ainakin määrätty osa niistäkin maksueristä, jotka erääntyvät tavarankäytön luovuttamisen jälkeen, on suoritettu;

6) *luotonvälittäjällä* muuta elinkeinonharjoittajaa kuin luotonantajaa, joka esittelee tai tarjoaa kuluttajille luottosopimuksia taikka muutoin avustaa kuluttajia luottosopimuksen tekemisessä tai tekee luotonantajan puolesta luottosopimuksia kuluttajan kanssa;

7) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista kuluttajalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina.

1 Ks. KTMp osamaksukaupan lomakkeista ja hintailmoittelusta 875/1986 1 §.

Tiedonantovelvollisuudet**8 § (27.8.2010/746) Kuluttajaluoton mainonnassa annettavat tiedot**

Kuluttajaluoton mainonnassa on ilmoitettava luoton todellinen vuosikorko, jos mainonnasta ilmenee luoton korko tai muu luotosta perittäviä kustannuksia kuvaava luku taikka muu luottosopimuksen ehtoja koskeva tieto. Lisäksi mainonnasta on tällöin käytävä ilmi seuraavat tiedot:

- 1) luoton korko ja muut luottokustannukset;
- 2) luoton määrä tai luottoraja;
- 3) luottosopimuksen kesto;

4) hyödykkeen käteishinta ja mahdollinen käsiraha, jos kyse on tietyn hyödykkeen oston rahoittamiseksi mainostetusta luotosta;

5) luoton ja luottokustannusten yhteismäärä ja maksuerien määrä.

Todellinen vuosikorko ja muut 1 momentissa mainitut tiedot on ilmoitettava mainonnassa selkeästi, näkyvästi ja tiiviisti, ja niiden on vastattava luotonantajan tavanomaisesti tarjoamia luottoehtoja. (14.10.2016/851)

Jos luoton saamisen edellytyksenä mainostetuun ehdoin on, että kuluttaja tekee vakuutusta tai muuta lisäpalvelua koskevan sopimuksen, eikä tällaisesta lisäpalvelusta aiheutuvia kustannuksia voida ennakoita määrittää, mainonnassa on ilmoitettava tällaisesta edellytyksestä yhdessä luoton todellisen vuosikoron kanssa.

9 § (27.8.2010/746) Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista, luotonantajan ja luotonvälittäjän on hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle pysyvällä tavalla "Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot" -lomaketta käyttäen tiedot seuraavista seikoista:

- 1) luotonantaja;
- 2) tarjottava luotto, luottokustannukset ja luoton takaisinmaksu;
- 3) luototettava hyödyke;
- 4) sopimusrikkomuksen seuraamukset;
- 5) kuluttajalle lain nojalla kuuluvat oikeudet.

Alle 100 euron hyödykesidonnaisissa kertaluotoissa ennakkotiedot voidaan lomakkeen sijasta antaa myös muulla pysyvällä tavalla. Ennakkotiedoista ja lomakkeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. (14.10.2016/851)

1 Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 1 §.

10 § (27.8.2010/746) Ennakkotiedot puhelinmyynnissä

Sen lisäksi, mitä 6 a luvun 10 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 ja 3–6 kohdassa säädetään etämyynnissä annettavista ennakkotiedoista, luotonantajan ja luotonvälittäjän on annettava kuluttajalle puhelinmyynnissä tiedot tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista ja luoton takaisinmaksusta sekä luototettavasta hyödykkeestä. Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 § (27.8.2010/746) Eräitä ennakkotiedonantovelvollisuutta koskevia muita säännöksiä

Jos sopimus tehdään kuluttajan pyynnöstä puhelimitse tai muuta sellaista etäviestintä käyttäen, että "Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot" -lomaketta ei voida antaa pysyvällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä, se on annettava kuluttajalle pysyvällä tavalla viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Alle 100 euron hyödykesidonnaisissa kertaluotoissa ennakkotiedot on annettava kuluttajalle viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen lomakkeella tai muulla pysyvällä tavalla, jos sopimus tehdään kuluttajan pyynnöstä puhelimitse tai muuta sellaista etäviestintä käyttäen, että ennakkotietoja ei voida antaa pysyvällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä. (14.10.2016/851)

Kuluttajalle on lisäksi pyynnöstä ja maksutta annettava luottosopimusluonnos. Sopimusehtojen toimittamisesta etämyynnissä säädetään 6 a luvussa.

12 § (27.8.2010/746) Sivutoimisia luotonvälittäjiä koskeva poikkeus

Mitä 9–11 §:ssä säädetään luotonvälittäjän velvollisuudesta antaa kuluttajalle tietoja, ei koske päätoimensa ohella luotonvälittäjänä toimivaa myyjää eikä palveluksen suorittajaa.

Luotonantajan velvollisuus menetellä vastuullisesti**13 § (15.3.2013/207) Hyvä luotonantotapa**

Luotonantajan on luotonannossa meneteltävä vastuullisesti.

Erityisesti edellytetään, että luotonantaja:

- 1) ei markkinoi luottoa siten, että markkinointi on omiaan selvästi heikentämään kuluttajan kykyä harkita luoton ottamista huolellisesti;
- 2) ei käytä luoton myöntämistä pääasiallisena markkinointikeinona markkinoidessaan muita kulutushyödykkeitä;
- 3) ei käytä luottoa markkinoitaessa, sitä myönnettäessä eikä muussa luottosuhteeseen liittyvässä asiainnissa lisämaksullista tekstiviestipalvelua tai muuta vastaavaa viestipalvelua;

4) antaa kuluttajalle ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät ja selkeät selvitykset sen arvioimiseksi, soveltuuko luotto ja mahdollisesti tarjotut lisäpalvelut kuluttajan tarpeisiin ja hänen taloudelliseen tilanteeseensa, sekä tiedon siitä, voiko kuluttaja irtisanoa lisäpalvelua koskevan sopimuksen erikseen ja mitä seuraamuksia irtisanomisesta kuluttajalle aiheutuu; (14.10.2016/851)

5) antaa kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja maksuvaikeuksien syntymisen tai syvenemisen estämiseksi ja maksuvelvoitteiden hoitamiseksi sekä suhtautuu vastuullisesti maksujärjestelyihin.

Mitä 1 momentissa ja 2 momentin 1–4 kohdassa säädetään, sovelletaan myös luotonvälittäjään. Mitä 2 momentin 4 kohdassa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta päätoimensa ohella luotonvälittäjänä toimivaan myyjään eikä palveluksen suorittajaan.

Luotonantajien ja luotonvälittäjien henkilöstön palkitsemista koskevat järjestelmät eivät saa olla sellaisia, että ne estävät menettelemästä luotonannossa, luotonvälityksessä ja neuvontapalvelujen tarjonnassa 1 ja 2 momentissa edellytetyllä tavalla. (14.10.2016/851)

13 a § (14.10.2016/851) Kytkeykaupan kieltö

Luottotarjouksen ehtona ei saa olla, että kuluttaja tekee sopimuksen toisesta rahoituspalvelusta tai muusta palvelusta tai rahoitusvälineestä, jonka tarjoaa luotonantaja itse tai muu elinkeinonharjoittaja luotonantajan kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

14 § (15.3.2013/207) Velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus

Luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa (*kuluttajan luottokelpoisuus*). Arviointi on tehtävä kuluttajan tuolla ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien riittävien tietojen perusteella.

Jos osapuolet sopivat myöhemmin luoton määrän tai luottorajan korottamisesta, luotonantajan on varmistettava kuluttajaa koskevien tietojen ajantasaisuus ja, jos luoton määrää tai luottorajaa merkittävästi korotetaan, arvioitava kuluttajan luottokelpoisuus uudelleen ennen korotuksesta sopimista.

15 § (27.8.2010/746) Luotonhakijan henkilöllisyyden todentaminen

Luotonantajan on ennen kuluttajaluottosopimuksen päättämistä todennettava luottoa hakevan henkilöllisyys huolellisesti. Jos henkilöllisyys todennetaan sähköisesti, luotonantajan on käytettävä tunnistusmenetelmää, joka täyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 8 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Jos luotonantaja on jo aiemmin todentanut kuluttajan henkilöllisyyden 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, kuluttajan henkilöllisyys voidaan todentaa myös hänelle ensitunnistamisen jälkeen luodun henkilökohtaisen tunnisteen avulla.

Asiakkaan tuntemisesta on lisäksi voimassa, mitä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008) säädetään.

16 § (27.8.2010/746) Velvollisuus säilyttää todentamista koskevat tiedot

Jos rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetusta laista ei muuta johdu, luotonantajan on säilytettävä tiedot, joiden perusteella luottoa hakeneen kuluttajan henkilöllisyys on todennettu, viiden vuoden ajan siitä, kun luotto on kokonaisuudessaan eräänäntynyt maksettavaksi. Luottosopimusta koskevan erimielisyyden synnyttävä todentamista koskevat tiedot on kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

16 a § (14.10.2016/851) Luoton myöntäminen

Luotonantajan on määriteltävä kuluttajaluottojen myöntämisessä käyttämänsä periaatteet.

Luotonantaja saa myöntää luoton kuluttajalle ainoastaan, jos tämän luottokelpoisuuden arviointi osoittaa, että luottosopimuksesta johtuvat velvoitteet todennäköisesti täytetään luottosopimuksessa edellytetyllä tavalla.

Luottosopimuksen tekeminen ja varojen luovuttaminen

17 § (27.8.2010/746) Luottosopimuksen tekeminen

Kuluttajaluottosopimus on tehtävä kirjallisesti ja kuluttajalle on annettava kappale sopimusta. Sopimus voidaan tehdä myös sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattona.

Kuluttajaluottosopimuksessa on mainittava:

- 1) tiedot luottosopimuksen osapuolista;
- 2) tiedot 9 §:ssä tarkoitetuista seikoista;
- 3) sopimuksen muut ehdot;
- 4) tiedot peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksistä;
- 5) tiedot luottosopimuksen irtisanomisesta ja muusta päättämisestä;
- 6) tiedot oikeussuojakeinoista ja valvontaviranomaisesta.

Sopimuksessa mainittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kuluttajalta ei saa luottosuhteen perusteella periä korkoa tai maksuja, josta ei ole sovittu 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa.

| Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 5 §.

17 a § (15.3.2013/207) Korkokatto

Jos luoton määrä tai luottoraja on alle 2 000 euroa, luottosopimuksen mukainen luoton todellinen vuosikorko saa olla enintään korkeintaan 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisätynä 50 prosenttiyksiköllä. Hyödykesidonnaiseen luottoon tätä pykälää sovelletaan kuitenkin vain, jos kuluttajalla on luottosopimuksen nojalla myös oikeus nostaa rahavaroja.

18 § (27.8.2010/746) Kielto ottaa kuluttajalta juokseva sitoumus

Kuluttajaluottoon perustuvasta saatavasta ei saa ottaa kuluttajan vekselisitoumusta eikä muuta sitoumusta, jonka luovutus tai panttaus rajoittaa kuluttajan oikeutta tehdä kaupan tai palvelussopimuksen johdosta väitteitä sitoumuksen vilpittömässä mielessä haltuunsa saanutta kohtaan. Tällaista sitoumusta ei myöskään saa ottaa henkilöltä, joka elää kuluttajan kanssa yhteisessä taloudessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske pankin asettamaa omaa vekseliä.

Joka 1 momentin vastaisesti ottaa vekselin tai juoksevan sitoumuksen, ei saa vedota siihen. Velallisen oikeudesta esittää väitteitä siirronsaajaa kohtaan säädetään erikseen.

| Ks. RikosL 39/1889 30 luku 3 §.

19 § (27.8.2010/746) Varojen luovuttamisaikaa koskeva rajoitus

Jos kuluttajaluottoa haetaan ja se myönnetään kello 23:n ja 7:n välisenä aikana, luottosopimuksen nojalla myönnettävät varat saa suorittaa kuluttajalle vasta kello 7:n jälkeen. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta jatkuvan luoton luottorajan nostamiseen.

Luottosopimuksen peruuttaminen

20 § (27.8.2010/746) Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa kuluttajaluottosopimus ilmoittamalla siitä luotonantajalle pysyvällä tavalla 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhäisemmästä ajankohdasta, jona kuluttaja on saanut 17 tai 45 §:n mukaiset tiedot sisältävän kappaleen luottosopimuksesta kirjallisesti tai sähköisesti.

Jos kuluttaja peruuttaa sopimuksen, häneltä saa vaatia korvauksena luoton koron ajalta, jonka luotto on ollut hänen käytettävissään. Jos luotonantaja on maksanut viranomaisille luottosopimuksen tekemisen johdosta maksuja eikä tällaisia maksuja peruuttamistapauksessa palauteta, luotonantajalla on oikeus saada korvaus kuluttajalta myös tällaisista maksuista. Korkoa tai maksuja ei saa kuitenkaan vaatia, jos koron määrää ei voida ennakolta ilmoittaa, sen määrääntymisen perusteista ei ole ilmoitettu kuluttajalle ennakolta.

Kuluttajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen lähettämisestä palautettava luotonantajalle luottosopimuksen nojalla saamansa varat sekä suoritettava 2 momentin mukaiset korvaukset uhalla, että peruuttaminen muutoin raukeaa. Kuluttaja saa kuitenkin pidättäytyä täyttämästä omaa maksuvelvollisuuttaan, kunnes luotonantaja täyttää oman vastaavan velvollisuutensa.

21 § (27.8.2010/746) Liitännäissopimuksen sitomattomuus

Kuluttajaluottosopimukseen liittyvä muu sopimus ei sido kuluttajaa tämän peruuttaessa luottosopimuksen, jos luotonantaja tarjoaa myös liitännäispalvelun. Liitännäissopimus ei sido kuluttajaa myöskään silloin, jos kolmas tarjoaa liitännäispalvelun luotonantajan ja kolmannen välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

Jos kuluttaja haluaa pitää liitännäissopimuksen voimassa luottosopimuksen peruuttamisesta huolimatta, hänen on ilmoitettava tästä luotonantajalle 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen lähettämisestä.

22 § (27.8.2010/746) Etämyyntiä koskevia erityissäännöksiä (30.12.2013/1211)

Sen sijaan, mitä 20 §:n 2 momentissa säädetään korvauksen määrästä, luotonantajalla on oikeus vaatia korvauksena luoton todellinen vuosikorko ajalta, jonka luotto on ollut kuluttajan käytettävissä, jos kuluttaja etämyynnissä peruuttaa: (15.3.2013/207)

| 1 kohta on kumottu L:lla 14.10.2016/851.

2) luottosopimuksen, joka on määrältään alle 200 euroa tai yli 75 000 euroa;

3) luottosopimuksen, joka liittyy käyttelytiliin ja jonka ehtojen mukaan luottoaika on enintään yksi kuukausi;

4) luottosopimuksen, jonka ehtojen mukaan luottoaika on enintään kolme kuukautta, josta ei peritä korkoa ja josta perittävät muut luottokustannukset todelliseksi vuosikoroksi muunnettuna eivät ylitä korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua koron määrää;

5) luottosopimuksen, jolla työnantaja myöntää työntekijälleen sivutoimisesti luottoa korotta tai todellisella vuosikorolla, joka alittaa markkinoilla vallitsevan korkotason;

6) luottosopimuksen, jolla sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myöntää asiakkaalleen luottoa sijoituspalvelun toteuttamiseksi.

Luotonantajan on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen saatuaan palautettava kuluttajalle kaikki sopimuksen perusteella saamansa suoritukset. Palautettavista suorituksista voidaan kuitenkin vähentää luoton todellisen vuosikoron määrän.

Kuluttajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen lähettämisestä palautettava luotonantajalle luottosopimuksen nojalla saamansa varat uhalla, että peruuttaminen muutoin raukeaa. Kuluttaja saa kuitenkin pidättäytyä täyttämästä omaa palauttamisvelvollisuuttaan, kunnes luotonantaja täyttää oman vastaavan velvollisuutensa.

| 4 momentti on kumottu L:lla 30.12.2013/1211.

Kuluttajan oikeus saada tietoja luottosopimuksen kuluessa**23 § (27.8.2010/746) Kuluttajan oikeus saada pyynnöstä lyhennystaulukko**

Jos kuluttajaluottosopimus on tehty määräajaksi ja sen ehtojen mukaan velkaa lyhennetään erissä, luotonantajan on sopimussuhteen kuluessa annettava kuluttajalle maksutta lyhennystaulukko aina, kun tämä sitä pyytää. (14.10.2016/851)

Lyhennystaulukosta on käytävä ilmi suoritettavat maksut sekä maksuajat ja -ehdot. Kukin maksuerä on eriteltävä siten, että siitä käy ilmi erikseen pääoman lyhennys, suoritettava korko ja muut maksut. Jos koron määrä tai muut maksut voivat luottosopimuksen ehtojen mukaan muuttua, taulukossa on mainittava lisäksi, että sen sisältämät tiedot ovat voimassa vain siihen asti, kun tällaisia muutoksia luottosopimuksen mukaisesti tehdään.

24 § (14.10.2016/851) Koron ja maksujen muutokset

Luotosta kuluttajan maksettavaksi tuleva korko saa muuttua luottosopimuksen kuluessa vain sopimuksessa yksilöidyn viitekoron muutosten mukaisesti ja edellyttäen, että tästä on sovittu kuluttajaluottosopimuksessa. Sovelletavan viitekoron on oltava julkisesti saatavilla ja perustuttava luotonantajan yksipuolisesta määräysvallasta riippumattomiin tekijöihin. Luotonantajan on säilytettävä viitekoron suuruutta koskevat tiedot viiden vuoden ajan siitä, kun luotto on kokonaisuudessaan erääntynyt maksettavaksi. Jos luottosopimuksesta syntyy erimielisyys, tiedot on kuitenkin säilytettävä, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

Koron muutokset on toteutettava tasapuolisesti ja kuluttajia syrjimättömällä tavalla, ja kuluttajalle on ilmoitettava niistä pysyvällä tavalla ennen muutoksen voimaantuloa. Muutoksesta ilmoitettaessa on mainittava maksuerän suuruus koron muuttumisen jälkeen ja, jos erien lukumäärä tai maksuvälit muuttuvat, niitä koskevat ajantasaiset tiedot.

Jos uutta viitekorkoa koskevat tiedot julkistetaan asianmukaisesti ja ne ovat saatavilla myös luotonantajan toimitiloissa, 2 momentissa tarkoitettua tietoa voidaan mainitussa momentissa säädetyn estämättä antaa kuluttajalle sopimuksessa sovituin määräajoin, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Luottosopimuksen johdosta perittäviä maksuja saadaan muuttaa vain sopimuksessa yksilöidyn perusteella. Maksun korotus ei saa olla suurempi kuin luotonantajalle aiheutunut tosiasiallinen lisäys kustannuksissa, joiden johdosta maksua luottosopimuksen mukaan peritään. Maksujen muutoksista ilmoittamiseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään koron muutoksista.

25 § (27.8.2010/746) Tiedonantovelvollisuus luottosopimuksen siirtymisestä

Jos luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse luottosopimus siirretään kolmannelle osapuolelle, siirrosta on ilmoitettava kuluttajalle. Ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos alkuperäinen luotonantaja siirron jälkeen toimii uuden luotonantajan edustajana suhteessa kuluttajaan.

Se, jolle kuluttajaluottosopimuksesta johtuvat luotonantajan oikeudet ovat siirtyneet, rinnastetaan tämän luvun säännöksiä sovellettaessa luotonantajaan.

Luoton takaisinmaksu ja luottosopimuksen päättymisen**26 § (27.8.2010/746) Suorituksen kohdentaminen**

Kuluttajalla on oikeus määrätä, mitä useammista saman luotonantajan saatavista hänen suorituksellaan lyhennetään.

27 § (27.8.2010/746) Kuluttajan oikeus maksaa kuluttajaluotto ennen sen erääntymistä

Kuluttajalla on oikeus maksaa kuluttajaluotto tai sen osa ennen luoton erääntymistä.

Jos kuluttaja maksaa luoton tai sen osan ennen aikaisesti, on jäljellä olevasta luotonantajan saatavasta vähennettävä se osa luottokustannuksista, joka kohdistuu käyttämättä jäävään luottoaikaan. Luotonantaja saa kuitenkin periä kokonaisuudessaan luottosopimuksessa yksilöidyt, kyseisen luoton perustamiseen liittyvistä toimituksista aiheutuneet todelliset kulut.

28 § (27.8.2010/746) Luotonantajan oikeus saada korvaus ennenaikaisesta takaisinmaksusta

Luotonantajalla on oikeus saada korvaus kuluttajalta tämän maksaessa luoton tai sen osan ennen aikaisesti, jos luoton korkoa ei ole sidottu viitekorkoon (*kiinteä korko*).

Korvaus ei saa määrältään ylittää yhtä prosenttia takaisinmaksetun luoton määrästä tai, jos ennen aikaisen takaisinmaksun hetkellä luottosopimuksen päättymiseen on vähemmän kuin yksi vuosi, puolta prosenttia takaisinmaksetun luoton määrästä. Korvauksena saa kuitenkin enintään periä koron määrän ennen aikaisen takaisinmaksun ja luottosopimuksen päättymisen väliseltä ajanjaksolta.

Oikeutta saada korvausta ei kuitenkaan ole, jos:

1) luottoa on maksettu takaisin ennen aikaisesti viimeksi kuluneen vuoden aikana enintään 10 000 euroa;

2) takaisinmaksu suoritetaan lainaturvakuutuksen nojalla; tai

3) takaisinmaksettava luotto perustuu käyttelytiliin liittyvään luottosopimukseen.

29 §

29 § on kumottu L:lla 14.10.2016/851.

30 § (27.8.2010/746) Jatkuva luottoa koskevan sopimuksen irtisanominen

Kuluttaja saa milloin tahansa sopimussuhteen aikana irtisanoa jatkuva luottoa koskevan sopimuksen heti päättyväksi, jolleivät osapuolet ole sopineet irtisanomisajasta. Kuluttajan noudatettavaa irtisanomisaikaa ei saa sopia kuukautta pitemmäksi.

Luotonantaja saa irtisanoa jatkuva luottoa koskevan sopimuksen luottosopimuksessa sovituin ehdoin. Luotonantajan noudatettavaa irti-

sanomisaikaa ei saa sopia kahta kuukautta lyhyemmäksi. Irtisanomisilmoitus on toimitettava kuluttajalle pysyvällä tavalla.

31 § (27.8.2010/746) Irtisanomistilanteessa perittävät kulut

Luotonantaja ei saa periä kuluttajalta maksua jatkuvaa luottoa koskevan sopimuksen irtisanomisesta. Kuluttajan on maksettava luottosopimuksesta säännöllisesti perittävät kulut vain siltä osin kuin ne kohdistuvat irtisanomisen voimaantuloa edeltävään aikaan. Jos kuluttaja on maksanut tällaisia kuluja ennakolta, luotonantajan on palautettava ne siltä osin kuin ne kohdistuvat irtisanomisen voimaantulon jälkeiseen aikaan.

32 § (27.8.2010/746) Luotonantajan oikeus lakkauttaa kuluttajan oikeus käyttää jatkuvaa luottoa

Luottosopimuksen ehdossa voidaan määrätä, että luotonantajalla on sopimuksessa mainitulla perusteella oikeus lakkauttaa kuluttajan oikeus käyttää jatkuvaa luottoa. Perusteen on oltava hyvän luotonantotavan mukainen.

Luotonantajan on ilmoitettava käyttöoikeuden lakkaamisesta ja sen syistä kuluttajalle pysyvällä tavalla etukäteen. Jos käyttöoikeuden lakkaaminen välittömästi on välttämätöntä väärinkäytösten tai vahinkojen estämiseksi taikka rajoittamiseksi, ilmoitus voidaan tehdä viipymättä lakkauttamisen jälkeen.

Ilmoitusta ei saa tehdä, jos sen tekeminen on muualla laissa kielletty.

33 § (27.8.2010/746) Kuluttajan sopimusrikkomuksen seuraamukset

Jos luotonantajalla on sopimuksen mukaan oikeus kuluttajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, ottaa myyty tavara takaisin tai saattaa voimaan muu erityinen seuraamus, luotonantaja saa vedota sanottuun oikeuteen, jos maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta. Jos kyseessä on kertaluotto, edellytyksenä on lisäksi, että viivästynyt määrä on vähintään kymmenen prosenttia tai, jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuerä, vähintään viisi prosenttia luoton alkuperäisestä määrästä taikka käsittää luotonantajan koko jäännösaatavan. Jos kyseessä on tietyn hyödykkeen oston rahoittamiseksi myönnetty luotto, edellä tarkoitetut prosenttimäärät lasketaan luottohinnasta. Luotonantaja saa vedota edellä tarkoitettuun oikeuteen myös, jos kuluttajan muu sopimusrikkomus on olennainen.

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään viivästyneen maksun määrästä, luotonantajalla on oikeus saattaa sovitun seuraamus voimaan, jos maksu on viivästynyt vähintään kuusi kuukautta ja se on olennaisissa määrin edelleen suorittamatta.

34 § (27.8.2010/746) Sosiaalinen suorituseste

Luotonantajalla ei ole oikeutta saattaa voimaan 33 §:ssä tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästyisestä ja viivästyminen johtuu kuluttajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi jos tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi luotonantajalle ilmeisen kohtuutonta.

35 § (27.8.2010/746) Eräännyttäminen

Jos luotonantaja vaatii maksueriä, jotka muuten eivät ole erääntyneet, luotonantajan saatavaa laskettaessa näistä maksueristä on vähennettävä se osa luottokustannuksista, joka kohdistuu käyttämättä jäävään luottoaikaan. Luotonantaja saa kuitenkin periä kokonaisuudessaan luottosopimuksessa yksilöidyt, kyseisen luoton perustamiseen liittyvistä toimista aiheutuneet todelliset kulut. Käyttämättä jäävä luottoaika luetaan alkavaksi erääntymisen voimaantulosta.

Luoton erääntyminen saa tulla voimaan aikaisintaan neljän viikon tai, jos kuluttajalle on aiemmin huomautettu viivästyksestä tai muusta sopimusrikkomuksesta, aikaisintaan kahden viikon kuluttua siitä, kun eräännyttämisestä koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty kuluttajalle. Jos kuluttaja tämän ajan kuluessa maksaa viivästyneen määrän tai oikeaseen muun sopimusrikkomuksen, erääntyminen raukeaa.

36 § (27.8.2010/746) Tilitys

Jos luotonantaja ottaa tavaran takaisin, hänen ja kuluttajan välillä on toimitettava tilitys.

Tilityksessä on kuluttajan hyväksi luettava tavaran arvo sitä takaisin otettaessa. Arvo määrätään sen mukaan, mitä myyjälle voidaan olettaa jäävän, kun tavara myydään tarkoituksenmukaisella tavalla ja tar-

vittaessa kohtuullisesti kunnostettuna. Arvoa määrätessä on otettava huomioon sopimuksessa mainittu käteishinta sekä se, kuinka kauan tavara on ollut kuluttajan hallinnassa ja miten siitä on pidetty huolta.

Luotonantajan hyväksi on luettava:

1) maksamatta oleva osa luotosta 35 §:n 1 momentin mukaisesti vähennettynä;

2) erääntyneiden erien korot;

3) tavaran takaisin ottamisesta luotonantajalle aiheutuvat välttämättömät kulut ja maksut, jotka luotonantajan on suoritettava saadakseen tavaran haltuunsa;

4) luotonantajan saatava tavaran kunnostamisesta tai huollosta, jos luotonantajalla on sen johdosta pidätysoikeus tavaraan.

Jos tavaran arvo tilityksessä on havaittu suuremmaksi kuin se määrä, joka on luettava luotonantajan hyväksi, luotonantajalla ei ole oikeutta saada tavaraa takaisin, ellei hän suorita kuluttajalle erotusta tai, jos ulosottomies on toimittanut tavaran arvioinnin, talleta tämän haltuun sanottua erotusta. Jos tavaran arvo on pienempi kuin se määrä, joka on luettava luotonantajan hyväksi, luotonantajalla ei ole tavaran lisäksi oikeutta vaatia enempää kuin niiden välinen erotus.

Jos kuluttaja suorittaa yhdellä kertaa sen määrän, joka 3 momentin mukaan on luettava luotonantajan hyväksi, hän saa pitää tavaran. Jos kuluttaja ei ole käyttänyt tätä oikeuttaan ja luotonantaja on ottanut tavaran takaisin, ostajalla on oikeus vielä 14 päivän kuluessa lunastaa tavara suorittamalla luotonantajalle se määrä, johon tavara on arvioitu sitä takaisin otettaessa, sekä mahdollinen erotus, joka luotonantajalla on 4 momentin mukaan oikeus vaatia.

37 § (27.8.2010/746) Virka-apu

Luotonantajalla on oikeus hakea virka-apua ulosottomieheltä tavaran takaisin ottamiseksi, jos osamaksusopimus on tehty 17 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ja siinä on mainittu:

1) tiedot luottosopimuksen osapuolista;

2) tiedot luototettavasta tavarasta ja sen toimittamisesta;

3) tiedot tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista ja luoton takaisinmaksusta;

4) sopimuksen muut ehdot;

5) tiedot peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksistä;

6) tiedot luottosopimuksen irtisanomisesta ja muusta päättämisestä;

7) tiedot sopimusrikkomuksen seuraamuksista;

8) tiedot kuluttajalle lain nojalla kuuluvista oikeuksista;

9) tiedot osamaksutilityksissä toimivaltaisesta viranomaisesta;

10) tiedot oikeussuojakeinoista ja valvontaviranomaisesta.

Virka-apua on haettava tavaran sijaintipaikkakunnan taikka kuluttajan asuin- tai kotipaikan ulosottomieheltä. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on ilmoitettava luotonantajan vaatimat 36 §:n 3 momentin mukaiset määrät. Hakemukseen on liitettävä osamaksusopimus.

Virka-apua on annettava vain, jos on ilmeistä, että luotonantajalla on 33 ja 34 §:n mukaan oikeus ottaa tavara takaisin. Virka-apua ei saa antaa, jos kuluttaja saattaa todennäköiseksi, että hänellä on tavaran myyjän sopimusrikkomuksen vuoksi oikeus pidettyä maksamasta kauppahintaa.

Osamaksusopimuksessa mainittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

| Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 7 §.

38 § (27.8.2010/746) Eräät muut osamaksukauppaa koskevat säännökset

Tilitykseen, virka-avun antamiseen ja tavaran ulosmittaukseen muusta kuin osamaksukauppaan perustuvasta saatavasta sovelletaan lisäksi, mitä osamaksukaupasta annetun lain (91/1966) 9 §:n 3 momentissa ja 11–19 §:ssä säädetään.

Vastuusäännökset

39 § (27.8.2010/746) Luotonantajan ja myyjän tai palveluksen suorittajan yhteisvastuu

Kuluttajalla, jolla on oikeus pidettyä maksusta taikka saada hinnan palautusta, vahingonkorvausta tai muu rahasuoritus myyjältä tai palveluksen suorittajalta tämän sopimusrikkomuksen johdosta, on tämä oikeus myös sitä luotonantajaa kohtaan, joka on rahoittanut kaupan tai

palveluksen. Luotonantaja ei ole kuitenkaan velvollinen maksamaan kuluttajalle enempää kuin on tältä saanut maksuina.

Jos myyjä ottaa tavaran takaisin tai jos kauppa muutoin puretaan myyjän ja kuluttajan välisin sopimuksin, kuluttaja voi vedota takaisinotosta toimitettuun tilitykseen tai kaupan purkuun myös kaupan rahoittanutta luotonantajaa kohtaan. Kuluttajalla ei kuitenkaan ole tällaista oikeutta, jos:

1) luotonantaja on ajoissa selkeällä tavalla ilmoittanut kuluttajalle, ettei myyjällä ole takaisinotto-oikeutta tai muuta oikeutta määrätä sopimuksesta ja, jos kaupan kohteena on lain mukaan rekisteröitävä tavara, rekisteriin on merkitty omistajaksi luotonantaja; tai

2) luotonantaja voi muutoin osoittaa kuluttajan tienneen myyjän oikeuksien rajoittamisesta.

40 § (27.8.2010/746) Kuluttajan vastuu luottokortin tai muun jatkuvan luoton käyttöön oikeuttavan tunnisteen oikeudettomasta käytöstä

Kuluttaja, joka on tehnyt jatkuvaa luottoa koskevan sopimuksen luotonantajan kanssa, vastaa luottokortin tai luoton käyttöön oikeuttavan muun tunnisteen oikeudettomasta käytöstä vain, jos:

1) hän tai muu tunnisteen haltija on luovuttanut tunnisteen sen käyttöön oikeudettomalle;

2) tunnisteen katoaminen, joutuminen oikeudettomasti toisen haltuun tai oikeudeton käyttö johtuu hänen tai muun tunnisteen haltijan huolimattomuudesta; taikka

3) hän tai muu tunnisteen haltija on laiminlyönyt ilmoittaa luotonantajalle tunnisteen katoamisesta, joutumisesta oikeudettomasti toisen haltuun tai oikeudettomasta käytöstä ilman aiheutonta viivytystä sen havaittuaan.

Kuluttaja vastaa 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tunnisteen oikeudettomasta käytöstä enintään 150 euroon saakka. Tätä rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos hän on toiminut tahallisesti tai törkeän huolimattomasti.

Kuluttaja ei kuitenkaan vastaa tunnisteen oikeudettomasta käytöstä:

1) siltä osin kuin tunnistetta on käytetty sen jälkeen, kun luotonantajalle on ilmoitettu tunnisteen katoamisesta, joutumisesta oikeudettomasti toisen haltuun tai oikeudettomasta käytöstä;

2) jos luotonantaja on laiminlyönyt huolehtia siitä, että tunnisteen haltijalla on mahdollisuus täyttää 1 momentin 3 kohdan mukainen ilmoitusvelvollisuutensa; tai

3) jos myyjä tai palveluksen suorittaja taikka se, joka näiden edustajana on ottanut vastaan tunnisteen, ei ole asianmukaisesti varmistunut haltijan oikeudesta käyttää tunnistetta.

Kuluttaja on 3 momentin estämättä vastuussa tunnisteen oikeudettomasta käytöstä, jos hän on tahallaan tehnyt väärän ilmoituksen tai toiminut muuten petollisesti.

| Ks. MaksupalveluL 290/2010 6 luku.

Erityisiä luottotyyppjä koskevia säännöksiä

41 § (27.8.2010/746) Ennakkotiedot

Sellaisesta käyttötiliin liittyvästä kuluttajaluotosta, jota koskevien sopimusehtojen mukaan luottoaika on enintään kolme kuukautta tai luotto on maksettava takaisin vaadittaessa, luotonantajan ja luotonvälittäjän on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään velvollisuudesta antaa tietoja, annettava kuluttajalle ennen luottosopimuksen tekemistä tiedot seuraavista seikoista:

- 1) luotonantaja;
- 2) tarjottava luotto, luottokustannukset ja luoton takaisinmaksu;
- 3) sopimusrikkomuksen seuraamukset;
- 4) kuluttajalle lain nojalla kuuluvat oikeudet.

Mitä 1 momentissa säädetään ennen sopimuksen tekemistä annettavista tiedoista, sovelletaan myös, jos luotonantaja tekee kuluttajan maksuvaikeuksien johdosta tämän kanssa maksujärjestelysopimuksen, joka ei ole ehdoiltaan kuluttajan kannalta epäedullisempi kuin alkupeäinen luottosopimus.

Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

| Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 1 ja 3 §.

42 § (27.8.2010/746) Ennakkotietojen antaminen puhelimessa

Jos kuluttaja pyytää puhelimitse, että saa välittömästi käyttöönsä 41 §:n 1 momentissa tarkoitettua luoton, kuluttajalle on annettava 6 a luvun 10 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 ja 3–6 kohdassa säädetty tiedot sekä tiedot tarjottavasta luotosta ja sen takaisinmaksusta. Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos kuluttaja puhelimitse pyytää tehtäväksi 41 §:n 2 momentissa tarkoitettua maksujärjestelysopimuksen.

43 § (27.8.2010/746) Ennakkotietojen toimittaminen pysyvällä tavalla

Edellä 41 §:ssä tarkoitettua ennakkotiedot on annettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä erityisiä luottotyyppjä koskevalla Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot -lomakkeella tai muulla pysyvällä tavalla, luotonantajan tai luotonvälittäjän valinnan mukaan. Lomakkeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Jos sopimus tehdään kuluttajan pyynnöstä puhelimitse tai muuta sellaista etäviestintää käyttäen, että ennakkotietoja ei voida toimittaa pysyvällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä, luotonantajan on toimitettava pysyvällä tavalla 45 §:n mukaiset tiedot viivymättä sopimuksen tekemisen jälkeen.

Kuluttajalle on lisäksi pyynnöstä ja maksutta annettava luottosopimusluonnos.

44 § (27.8.2010/746) Sivutoimisia luotonvälittäjiä koskeva poikkeus

Mitä 41–43 §:ssä säädetään luotonvälittäjän velvollisuudesta antaa kuluttajalle tietoja, ei koske kuitenkaan päätoimensa ohella luotonvälittäjänä toimivaa myyjää tai palveluksen suorittajaa.

45 § (27.8.2010/746) Käyttelytiliin liittyvät luottosopimukset

Käyttelytiliin liittyvä luottosopimus, jota koskevien sopimusehtojen mukaan luottoaika on enintään kolme kuukautta tai luotto on maksettava takaisin vaadittaessa, on tehtävä kirjallisesti ja kuluttajalle on annettava kappale sopimusta. Sopimus voidaan tehdä myös sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana.

Sopimuksessa on mainittava tiedot seuraavista seikoista:

- 1) luottosopimuksen osapuolet;
- 2) tarjottava luotto, luottokustannukset ja luoton takaisinmaksu;
- 3) peruuttamisoikeus.

Sopimuksessa mainittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kuluttajalta ei saa luottosuhteen perusteella periä korkoa tai maksuja, joista ei ole sovittu 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

| Ks. VNa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista 789/2010 6 §.

46 § (27.8.2010/746) Tiedonantovelvollisuus käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen voimassaoloaikana

Luotonantajan on säännöllisesti pysyvällä tavalla toimitettua tiliotteen avulla annettava kuluttajalle seuraavat tiedot käyttelytiliin liittyvän luoton käytöstä:

- 1) ajanjakso, jota tiliote koskee;
- 2) tilitapahtumat päivämäärineen;
- 3) edeltävän tiliotteen loppusaldo ja päivämäärä;
- 4) uusi saldo;
- 5) kuluttajan luotonantajalle suorittamien maksujen määrä ja päivämäärät;
- 6) korko ja mahdollisesti perityt muut maksut;
- 7) vähimmäismäärä, joka kuluttajan on suoritettava velan lyhennyksenä.

Kuluttajalle on ilmoitettava koron ja muiden maksujen muutoksista pysyvällä tavalla ennen muutosten voimaantuloa. Jos lainakoron muutos johtuu viitekoron muutoksesta, luottosopimuksen ehdoissa voidaan sopia, että tiedot annetaan kuluttajalle 1 momentissa tarkoitettulla tiliotteella edellyttäen, että uutta viitekorkoa koskevat tiedot julkistetaan asianmukaisesti ja että ne ovat saatavilla myös luotonantajan toimitiloissa.

47 § (27.8.2010/746) Käyttelytilisopimukseen liittyviä tiedonantovelvoitteita

Jos käyttelytiliin ei liity luottosopimusta, mutta käyttelytilin tarjoaja voi harkintansa mukaan joissakin tapauksissa myöntää luottoa kuluttajalle sallimalla käyttelytilin saldon ylityksen, käyttelytiliä koskevassa sopimuksessa on mainittava ylityksestä perittävä korko, koron määräytymisen perusteet ja korkoa koskevat muut ehdot sekä ylityksestä perittävät muut maksut ja ehdot, joiden mukaisesti näitä maksuja voidaan muuttaa. Lisäksi nämä tiedot on toimitettava kuluttajalle säännöllisesti pysyvällä tavalla.

Jos kuluttaja on ylittänyt käyttelytilinsä saldon huomattavasti ja ylitys on kestänyt yli kuukauden, luotonantajan on viipymättä annettava kuluttajalle pysyvällä tavalla seuraavat tiedot:

- 1) tieto tilin saldon ylitymisestä;
- 2) ylityksen määrä;
- 3) perittävä korko;
- 4) sopimusrikkomuksen johdosta perittävät muut maksut.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään käyttelytilin saldon ylittämisestä, koskee myös käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen luottorajan ylittämistä.

Eräitä luotonvälittäjän velvollisuuksia

48 § (27.8.2010/746) Valtuuksista ilmoittaminen

Luotonvälittäjän on markkinoinnissa ilmoitettava valtuuksistaan välittää kuluttajaluottoja, erityisesti siitä, toimiiko hän tietyn tai tiettyjen luotonantajien asiamiehenä vai riippumattomana luotonvälittäjänä.

49 § (27.8.2010/746) Kuluttajalta perittävät maksut

Kuluttajalle on ennen luotonvälitystä koskevan sopimuksen tekemistä ilmoitettava pysyvällä tavalla palvelusta perittävästä maksusta.

Luotonvälittäjällä on oikeus saada maksu kuluttajalta vain, jos kuluttajalle on 1 momentin mukaisesti ilmoitettu maksusta ja siitä on sovittu kuluttajan kanssa kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana.

Luotonvälittäjän on ilmoitettava maksun suuruus luotonantajalle luoton todellisen vuosikoron laskemiseksi.

Valvonta

50 § (27.8.2010/746) Seuraamukset

Luotonantajaa ja luotonvälittäjää, joka rikkoo tämän luvun säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa.

51 § (14.10.2016/851) Valvontaviranomaiset

Tämän luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja sen alaisina piirihallintoviranomaisina aluehallintovirastot sekä Finanssivalvonta silloin, kun luotonantajana on Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2–5 momentissa tarkoitettu taho.

Valvontaviranomaisten on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Viestintävirasto antaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle tämän valvoessa 15 §:n noudattamista lausunnon siitä, täyttääkö luotonantajan käyttämä sähköinen henkilöllisyyden tunnistusmenetelmä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 8 §:ssä säädetty vaatimukset.

Luotonantaja ja luotonvälittäjä ovat velvollisia luovuttamaan valvontaviranomaisen nähtäväksi kuluttajaluottoja koskevat valvonnan kannalta tarpeelliset asiakirjat.

| Ks. L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 661/2012.

7 a luku (14.10.2016/851) Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

Yleiset säännökset

1 § (14.10.2016/851) Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään asunto-omaisuuteen liittyvistä kuluttajaluotoista.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta:

- 1) luottoon, josta ei peritä korkoa eikä muita maksuja;

- 2) käänteiseen asuntoluottoon, joka luottosopimuksen mukaan myönnetään tai luvataan myöntää vastineena varoille, jotka saadaan asunto-omaisuuden myynnistä, ja jonka takaisinmaksua luotonantajalla on oikeus vaatia vasta, kun lainanottaja täyttää luottosopimuksessa määritellyn iän tai kuolee;

- 3) panttilainauslaitoksen myöntämään luottoon, jota kuluttaja käyttää enintään vuoden pituisena väliaikaisratkaisuna ollessaan siirtymässä toiseen asunto-omaisuutta koskevaan rahoitusjärjestelyyn.

| Ks. L asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä 852/2016 ja L eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä 853/2016.

2 § (14.10.2016/851) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön.

3 § (14.10.2016/851) Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *asunto-omaisuudella* asuinkiinteistöä, asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavia yhteisösuuksia sekä asuinrakennusta, joka sijaitsee kiinteistöä koskevan käyttöoikeuden nojalla hallitulla alueella;

- 2) *asuntoluotolla* luottoa, jonka elinkeinonharjoittaja (*luotonantaja*) sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelynä asunto-omaisuuden hankkimiseksi tai siihen kohdistuvan omistusoikeuden säilyttämiseksi;

- 3) *asuntovakuudellisella kuluttajaluotolla* luottoa, jonka luotonantaja sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelynä muuhun kuin 2 kohdassa mainittuun tarkoitukseen ja jonka vakuudeksi annetaan asunto-omaisuutta;

- 4) *valuuttaluotolla* asunto-ottoa tai asuntovakuudellista kuluttajaluottoa, joka myönnetään tai luvataan myöntää muussa valuutassa kuin sen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valuutassa, jossa kuluttaja asuu, taikka muussa kuin sen valtion valuutassa, jossa kuluttaja saa tulonsa tai jossa hänellä on varoja, joista luotto on tarkoitus maksaa takaisin;

- 5) *newontapalvelulla* asunto-ottoon tai asuntovakuudelliseen kuluttajaluottoon liittyvän henkilökohtaisen suosituksen antamista kuluttajalle;

- 6) *luotonvälittäjällä* muuta elinkeinonharjoittajaa kuin luotonantajaa, joka esittelee tai tarjoaa kuluttajille 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuja luottoja tai muutoin avustaa kuluttajia tällaisia luottoja koskevien sopimusten tekemisessä tai tekee luotonantajan puolesta sopimuksia näistä luotoista kuluttajan kanssa;

- 7) *henkilöstöllä* luotonantajan tai luotonvälittäjän palveluksessa olevia tai muutoin tämän lukuun toimivia, jotka osallistuvat asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen myöntämiseen tai niiden välittämiseen, ja henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisena ensiksi tarkoitettujen henkilöt toimivat;

- 8) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista kuluttajalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina.

Luottokustannuksilla tarkoitetaan tässä luvussa luotonantajan tiedossa olevien, luottosuhteen johdosta kuluttajan maksettavaksi tulevien korkojen, kulujen ja muiden maksujen yhteismäärää. Luottokustannuksina pidetään myös luottosopimukseen liittyvien vakuutusten ja muiden lisäpalveluiden kustannuksia, jos lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen on edellytyksenä luoton saamiseksi markkinoiduin ehdoin. Luottokustannuksiin ei lueta kuluttajan mahdollisen sopimusrikkomuksen johdosta maksettavaksi tulevia maksuja eikä notaarikuluja.

Todellisella vuosikorolla tarkoitetaan tässä luvussa korkoprosenttia, joka saadaan laskemalla luottokustannukset vuosikorkona luoton määrälle lyhennykset huomioon ottaen. Todellisen vuosikoron laskemista vasta ja laskennassa käytettävistä oletuksista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

| Ks. OMa kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta 1123/2016.

Tiedonantovelvollisuudet**4 § (14.10.2016/851) Yleinen tiedonantovelvollisuus**

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvollisuudesta, luotonantajan ja luotonantajan asiamiehenä toimivan luotonvälittäjän on pidettävä yleisesti saatavilla paperilla tai sähköisesti selkeät ja kattavat yleistiedot tarjoamistaan luotoista. Tiedoissa on mainittava ainakin seuraavat seikat:

- 1) luotonantajan tai luotonvälittäjän nimi ja käytösosoite;
- 2) tarkoitus, johon kuluttaja voi luottoa käyttää;
- 3) luotonantajan hyväksymät vakuusmuodot ja maininta siitä, jos luotonantaja hyväksyy ulkomailla sijaitsevan omaisuuden luoton vakuudeksi;
- 4) luottosopimusten kesto;
- 5) tarjolla olevat lainakorkotyypit ja lyhyt kuvaus niiden ominaisuuksista ja merkityksestä kuluttajalle;
- 6) valuuttaluoton merkitys kuluttajalle ja maininta ulkomaan valuutoista, joiden määräisinä luottoja myönnetään;

7) edustava esimerkki luoton määrästä tai luottorajasta, luotosta kuluttajalle aiheutuvista luottokustannuksista, kuluttajan maksettavaksi tulevan luoton ja luottokustannusten yhteismäärästä ja luoton todellisesta vuosikorosta;

8) luottosopimuksen yhteydessä kuluttajan maksettavaksi tulevat mahdolliset lisäkustannukset, jotka eivät sisälly luottokustannuksiin;

9) mahdolliset lisäpalvelut, jotka kuluttajan on ostettava saadakseen luoton markkinoituun ehdoin, ja maininta siitä, että lisäpalvelut voi ostaa muulta palveluntarjoajalta kuin luotonantajalta itseltään;

10) luoton takaisinmaksua koskevat vaihtoehdot, mukaan lukien maksuerien lukumäärä, suuruus ja maksuvalit, sekä tarvittaessa maininta siitä, että luottosopimuksen ehtojen noudattaminen ei takaa luottosopimuksen mukaisen luoton ja luottokustannusten yhteismäärän takaisinmaksua;

11) ennaikaiseen takaisinmaksuun liittyvät mahdolliset ehdot;

12) onko omaisuuden arviointi tarpeen ja tapauksen mukaan maininta siitä, kuka vastaa arvioinnin suorittamisen järjestämisestä ja koituu arvioinnista kustannuksia kuluttajalle;

13) varoitus seurauksista, jotka aiheutuvat luottosopimukseen liittyvien veloitteiden laiminlyönnistä.

5 § (14.10.2016/851) Asuntoluoton mainonnassa annettavat tiedot

Asuntoluoton mainonnassa on ilmoitettava luoton todellinen vuosikorko, jos mainonnasta ilmenee luoton korko tai muu luotosta perittäviä kustannuksia kuvaava luku taikka muu luottosopimuksen ehtoja koskeva tieto. Lisäksi mainonnasta on tällöin käytävä ilmi seuraavat tiedot:

- 1) luotonantajan tai mahdollisen luotonvälittäjän nimi;
- 2) tarvittaessa maininta siitä, että luottosopimuksen täyttämisen vakuudeksi on annettava asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat yhteisöosuudet, asuinkiinteistö tai kiinteistöä koskeva käyttöoikeus;
- 3) luoton korko ja muut luottokustannukset;
- 4) luoton määrä tai luottoraja;
- 5) luottosopimuksen kesto;
- 6) maksuerien suuruus ja lukumäärä;
- 7) luoton ja luottokustannusten yhteismäärä;
- 8) tarvittaessa varoitus siitä, että valuuttakurssien muutokset voivat vaikuttaa kuluttajan maksettavaksi tulevien summien määrään.

Luoton todellinen vuosikorko ja muut 1 momentissa tarkoitetut tiedot on annettava selkeästi, tiiviisti ja näkyvästi edustavan esimerkin avulla. Finanssivalvonnan on annettava tarkemmat määräykset esimerkiksi määrätymisen perusteista. Todellinen vuosikorko on ilmoitettava mainonnassa vähintään yhtä näkyvästi kuin muut luoton kustannuksia kuvaavat luvut.

Jos luoton saamisen edellytyksenä mainostetuun ehdoin on, että kuluttaja tekee vakuutusta tai muuta lisäpalvelua koskevan sopimuksen, eikä tällaisesta lisäpalvelusta aiheutuvia kustannuksia voida ennakolta määrittää, mainonnassa on ilmoitettava tällaisesta edellytyksestä yhdes- sä luoton todellisen vuosikoron kanssa.

6 § (14.10.2016/851) Ennen asuntoluottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvollisuudesta, luotonantajan ja luotonvälittäjän on ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun kuluttaja on antanut tietoja luottoon liittyvistä odotuksistaan ja tarpeistaan sekä taloudellisista olosuhteistaan, ja hyvissä ajoin ennen asuntoluottosopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle pysyvällä tavalla ESIS-lomaketta käyttäen tiedot seuraavista seikoista:

- 1) luotonantaja;
- 2) luotonvälittäjä;
- 3) tarjottava luotto, luottokustannukset ja luoton takaisinmaksu;
- 4) kuluttajan muut velvoitteet;
- 5) kuluttajalle lain nojalla kuuluvat oikeudet;
- 6) neuvontapalvelut;
- 7) sopimusrikkomuksen seuraamukset;
- 8) oikeussuojakeinot ja valvontaviranomaiset.

Ennakkotiedoista ja lomakkeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 § (14.10.2016/851) Asuntoluoton tarjoaminen puhelimitse

Sen lisäksi mitä 6 a luvun 10 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 ja 3–6 kohdassa säädetään etämyynnissä annettavista ennakkotiedoista, luotonantajan ja luotonvälittäjän on annettava puhelinmyynnissä tiedot tarjottavasta asuntoluotosta, korosta ja muista kustannuksista sekä luoton takaisinmaksusta. Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 § (14.10.2016/851) Tietojen maksuttomuus

Kuluttajalta ei saa periä maksua tässä luvussa tarkoitettujen tietojen antamisesta.

9 § (14.10.2016/851) Asuntovakuudellisia kuluttajaluottoja koskevat tiedonantovelvoitteet

Asuntovakuudellisen kuluttajaluoton mainontaan sovelletaan 7 luvun 8 §:n säännöksiä ja tiedonantovelvollisuuteen ennen luottosopimuksen tekemistä 7 luvun 9–12 §:n säännöksiä. Antaessaan kuluttajalle 7 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja tietoja luotonantajan ja luotonvälittäjän on samalla ilmoitettava, tarjoaako luotonantaja tai luotonvälittäjä neuvontapalveluja.

Luotonantajan velvollisuus menetellä vastuullisesti luottoa myönnettäessä**10 § (14.10.2016/851) Kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat ja tiedot**

Luotonantajan on määriteltävä tiedot, joiden perusteella kuluttajien luottokelpoisuus arvioidaan, sekä luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat.

Luotonantajan on varmistettava laatiessaan ja soveltaessaan palkitsevista koskevia linjauksia kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnista vastaavalle henkilöstölle, että linjaukset ehkäisevät eturistiriitojen syntymistä. Edellytyksenä on erityisesti, että henkilöstön palkkion määrä ei ole riippuvainen hyväksytyjen luottohakemusten määrästä tai osuudesta.

Linjausten on edistettävä asianmukaista ja tehokasta riskienhallintaa, eivätkä ne saa houkutella riskinottoon, joka ylittää luotonantajan hyväksyttävän riskitason. Linjausten on myös noudatettava luotonantajan liiketoimintastrategiaa, tavoitteita, arvoja ja pitkän aikavälin etuja. Näitä linjauksia on sovellettava sellaisella tavalla ja siinä laajuudessa, joka on oikeassa suhteessa luotonantajan kokoon, organisaatioon sekä toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen.

11 § (14.10.2016/851) Velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus

Luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava huolellisesti kuluttajan luottokelpoisuus. Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja ja menoja sekä muita taloudellisia olosuhteita koskevien tarpeellisten, riittävien ja oikeasuhteisten tietojen perusteella. Tietojen paikkansapitävyys on asianmukaisesti varmistettava.

Jos osapuolet sopivat luottosopimuksen tekemisen jälkeen luoton määrän tai luottorajan korottamisesta, luotonantajan on varmistettava kuluttajaa koskevien tietojen ajantasaisuus ja, jos luoton määrää tai luottorajaa merkittävästi korotetaan, arvioitava kuluttajan luottokelpoisuus uudelleen ennen korotuksesta sopimista.

Luotonantajan on säilytettävä tiedot toimista, jotka on tehty kuluttajan luottokelpoisuuden arvioimiseksi, viiden vuoden ajan siitä, kun luotto on kokonaisuudessaan erääntynyt maksettavaksi. Luottosopimusta koskevan erimielisyyden synnyttävä luottokelpoisuuden arviointia koskevat tiedot on kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

12 § (14.10.2016/851) Tietojen pyytäminen kuluttajalta

Luotonantajan on ilmoitettava kuluttajalle, mitä tietoja tämän on toimitettava luotonantajalle luottokelpoisuuden arviointia varten, sekä määräaika, jonka kuluessa tiedot on toimitettava. Kuluttajalle on mainittava siitä, että tietojen toimittamatta jättäminen voi johtaa siihen, että luottoa ei myönnetä.

Jos kuluttaja on toimitannut 1 momentissa tarkoitettujen luottokelpoisuuden arviointia varten tarvittavat tiedot luotonvälittäjälle, tämän on toimitettava tiedot asianmukaisesti luotonantajalle.

13 § (14.10.2016/851) Vakuusmuodot ja vakuudeksi hyväksyttävän omaisuuden arviointi

Luotonantajan on määriteltävä vakuusmuodot, jotka se hyväksyy luottosopimuksen vakuudeksi.

Luotonantajan on varmistettava, että luottosopimuksen vakuudeksi annettavan asunto-omaisuuden arviointisija on riittävän riippumaton luoton myöntämisestä ja että arvioinnissa käytetään luotettavia, standardeihin perustuvia arviointimenettelyjä.

Tehty arvio on säilytettävä viiden vuoden ajan siitä, kun luotto on kokonaisuudessaan erääntynyt maksettavaksi. Luottosopimusta koskevan erimielisyyden synnyttävä arvio on kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

Luottosopimuksen tekeminen

14 § (14.10.2016/851) Luottotarjous

Luotonantajan luottoa koskeva tarjous on tehtävä pysyvällä tavalla. Tarjouksessa on oltava kaikki luottosopimusta koskevat ehdot.

Tarjouksen mukana on annettava ESIS-lomake, jos kuluttaja ei ole sitä aikaisemmin saanut tai jos tarjous poikkeaa sisällöltään lomakkeella aikaisemmin annetuista tiedoista.

15 § (14.10.2016/851) Luottosopimus

Luottosopimus on tehtävä kirjallisesti, ja kuluttajalle on annettava kappale sopimusta. Sopimus voidaan tehdä myös sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana.

Luottosopimuksessa on mainittava:

- 1) tiedot luottosopimuksen osapuolista;
- 2) tiedot 6 §:ssä tarkoitetuista seikoista tai, jos kyse on asuntovakuudellisesta kuluttajaluotosta, 7 luvun 9 §:ssä tarkoitetuista seikoista;
- 3) sopimuksen muut ehdot;
- 4) tiedot valuuttaluottoihin liittyvistä riskeistä ja kuluttajan mahdollisuudesta rajoittaa niitä;
- 5) tiedot peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksistä;
- 6) tiedot luottosopimuksen irtisanomisesta ja muusta päättämisestä;
- 7) tiedot oikeussuojakeinoista ja valvontaviranomaisesta.

Sopimuksessa mainittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Kuluttajalta ei saa luottosuhteen perusteella periä korkoa tai maksuja, josta ei ole sovittu 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa.

16 § (14.10.2016/851) Luottihakemuksen hylkääminen

Jos luottihakemus hylätään, luottoa hakeneelle kuluttajalle on ilmoitettava viipymättä hylkäämisestä. Kuluttajalle on pyynnöstä ilmoitettava hylkäysperuste kirjallisesti, jollei hylkäys perustu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 26 §:ään.

Luottotietolaissa (527/2007) säädetään lisäksi tiedoista, jotka on annettava, jos hylkääminen perustuu luottotietorekisteristä saatuihin henkilöluottotietoihin.

Luottosopimuksen peruuttaminen

17 § (14.10.2016/851) Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa luottosopimus ilmoittamalla siitä luotonantajalle pysyvällä tavalla 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhäisemmästä ajankohdasta, jona kuluttaja on saa-

nut 15 §:n mukaiset tiedot sisältävän kappaleen sopimuksesta kirjallisesti tai sähköisesti.

Jos kuluttaja peruuttaa sopimuksen, häneltä saa vaatia korvauksena luoton koron ajalta, jonka luotto on ollut hänen käytettävissään. Jos luotonantaja on maksanut viranomaisille luottosopimuksen tekemisen johdosta maksuja, joita ei peruuttamistapauksessa palauteta, luotonantajalla on oikeus saada korvaus kuluttajalta myös tällaisista maksuista. Korkoa tai maksuja ei saa kuitenkaan vaatia, jos maksuvelvollisuudesta tai koron ja maksujen määrästä taikka, jos koron määrää ei voida ennakolta ilmoittaa, sen määräytymisen perusteista ei ole ilmoitettu kuluttajalle ennakolta.

Kuluttajan on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluttua peruuttamisilmoituksen lähettämisestä palautettava luotonantajalle luottosopimuksen nojalla saamansa varat sekä suoritettava 2 momentin mukainen korvaus. Jos kuluttaja ei täytä maksuvelvollisuuttaan, peruuttaminen raukeaa. Kuluttaja saa kuitenkin pidättäytyä täyttämästä oman maksuvelvollisuutensa kunnes luotonantaja täyttää oman vastiaan velvollisuutensa.

18 § (14.10.2016/851) Liitännäissopimuksen sitomattomuus

Luottosopimukseen liittyvä luotonantajan tarjoamaa liitännäispalvelua koskeva sopimus ei sido kuluttajaa, jos tämä peruuttaa luottosopimuksen. Liitännäissopimus ei sido kuluttajaa myöskään silloin, jos kolmas tarjoaa liitännäispalvelun luotonantajan ja kolmannen välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

Jos kuluttaja haluaa pitää liitännäissopimuksen voimassa luottosopimuksen peruuttamisesta huolimatta, hänen on ilmoitettava tästä luotonantajalle 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen lähettämisestä.

Luoton maksaminen ennen eräpäivää

19 § (14.10.2016/851) Kuluttajan oikeus maksaa asunto-omaisuuteen liittyvä kuluttajaluotto ennen sen erääntymistä

Kuluttajalla on oikeus maksaa asunto-omaisuuteen liittyvä kuluttajaluotto tai sen osa ennen eräpäivää.

Jos kuluttaja maksaa luoton tai sen osan ennen aikaisesta, on jäljellä olevasta luotonantajan saatavasta vähennettävä se osa luottokustannuksista, joka kohdistuu käyttämättä jäävään luottoaikaan. Luotonantaja saa kuitenkin periä kokonaisuudessaan luottosopimuksessa yksilöidyt, kyseisen luoton perustamiseen liittyvistä toimista aiheutuneet todelliset kulut.

20 § (14.10.2016/851) Korvausoikeus asuntoluotoissa

Luotonantajalla on oikeus saada korvaus kuluttajalta tämän maksuissa asuntoluoton tai sen osan ennen aikaisesta, jos luottoa on myönnetty yli 20 000 euroa eikä luoton korkoa ole sidottu viitekorkoon (*kiinteä korko*) tai viitekoron määräytymisjaksolle vähintään kolme vuotta. Jos luotonantaja käyttää oikeuttaan saada korvausta, tämän on toimitettava viipymättä takaisinmaksupyynnön vastaanotettuaan kuluttajalle pysyvällä tavalla laskelma, josta käy ilmi vaaditun korvauksen määrä ja sen laskennassa käytetyt perusteet ja oletukset.

Korvauksena luotonantaja saa periä enintään korkotason alenemisesta johtuvan tappion jäljellä olevalla kiinteäkorkoiselta luottojaksolta tai viitekoron määräytymisjaksolta. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä tappion laskentamenetelmästä.

21 § (14.10.2016/851) Korvausoikeus asuntovakuudellisissa kuluttajaluotoissa

Luotonantaja saa periä korvauksen asuntovakuudellisen kuluttajaluoton tai sen osan ennen aikaisesta maksamisesta, jos luoton korko on kiinteä. Jos luotonantaja käyttää oikeuttaan saada korvausta, tämän on toimitettava viipymättä takaisinmaksupyynnön vastaanotettuaan kuluttajalle pysyvällä tavalla laskelma, josta käy ilmi vaaditun korvauksen määrä ja sen laskennassa käytetyt perusteet.

Korvaus ei saa määrältään ylittää yhtä prosenttia takaisinmaksetun luoton määrästä tai, jos ennen aikaisen takaisinmaksun hetkellä luottosopimuksen päättymiseen on vähemmän aikaa kuin yksi vuosi, puolta prosenttia takaisinmaksetun luoton määrästä. Korvauksena saa kuitenkin periä enintään koron määrän ennen aikaisen takaisinmaksun ja luottosopimuksen päättymisen väliseltä ajanjaksolta.

Luotonantajalla ei kuitenkaan ole oikeutta saada korvausta, jos:

- 1) luottoa on maksettu takaisin ennen aikaisesta viimeksi kuluneen vuoden aikana enintään 10 000 euroa;

- 2) takaisinmaksu suoritetaan lainaturvakuutuksen nojalla; tai
3) takaisinmaksettava luotto perustuu käyttelytiliin liittyvään luottosopimukseen.

Valuuttaluotot

22 § (14.10.2016/851) Valuuttakurssiriskiä rajoittaminen

Luotonantajan on hyvissä ajoin ennen valuuttaluottoa koskevan luottosopimuksen tekemistä varoitettava kuluttajaa tarjottuun luottoon liittyvistä riskeistä ja annettava kuluttajalle tieto tämän 2 momentin mukaisesta oikeudesta saada luottosopimus muunnetuksi euromääräiseksi ja tarjolla olevista vakuutuksista tai muista järjestelyistä, joilla kuluttaja voi rajoittaa valuuttakurssimuutoksista aiheutuvaa riskiä.

Jos valuuttaluotto tarjotaan muussa valuutassa kuin eurossa, kuluttajalla on oikeus milloin tahansa saada luottosopimus muunnetuksi euromääräiseksi. Muunto on toteutettava sen päivän virallisen vaihtokurssin mukaisena, joka on kolmas pankkipäivä siitä, kun kuluttajan ilmoitus muuntamisesta on saapunut luotonantajalle.

23 § (14.10.2016/851) Tiedonantovelvollisuus valuuttaluottosopimuksen kuluessa

Jos jäljellä oleva luottomäärä tai maksuerien suuruus poikkeaa yli 20 prosentilla siitä, mikä se olisi, jos sovellettaisiin luottosopimusta tehtäessä voimassa ollut valuuttavaihtokurssi, luotonantajan on ilmoitettava tästä valuuttaluoton ottaneelle kuluttajalle viipymättä ja tämän jälkeen säännöllisesti niin kauan kuin poikkeama on yli 20 prosenttia. Ilmoitus on annettava pysyvällä tavalla, ja siinä on ilmoitettava kuluttajan mahdollisesta oikeudesta saada luottosopimus muunnetuksi toisen valuutan määräiseksi, muuntamisen ehdoista sekä 22 §:n 1 momentissa tarkoitetuista muista järjestelyistä.

Eräitä luotonvälittäjän velvollisuuksia

24 § (14.10.2016/851) Tiedonantovelvollisuus ennen luotonvälitystä

Luotonvälittäjän on annettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välitystä ainakin seuraavat tiedot pysyvällä tavalla:

- 1) välittäjän nimi ja käytösosoite;
- 2) rekisteri, johon välittäjä on merkitty, ja rekisterinumero tai muu vastaava tunnus kyseisessä rekisterissä sekä keinot rekisteröinnin tarkistamiseksi;
- 3) toimiiko välittäjä tietyin tai tiettyjen luotonantajien asiamiehenä ja, jos välittäjä toimii asiamiehenä, niiden luotonantajien nimet, joiden puolesta välittäjä toimii;
- 4) välityspalvelun sisältö, jos välittäjä ei toimi luotonantajan asiamiehenä;
- 5) tarjoaako luotonvälittäjä neuvontapalveluja;
- 6) kuluttajalta luotonvälityksestä perittävien maksujen yhteismäärä tai, jos täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, maksujen määräytymisperusteet;
- 7) menettelyt, joiden mukaisesti kuluttaja tai muu taho voi tehdä valituksen välittäjän toiminnasta tai viedä asian tuomioistuimen ulkopuolisen riitojenratkaisuelimen käsiteltäväksi;
- 8) luotonantajan tai kolmansien osapuolten luottosopimukseen liittyvien välittäjille maksamat palkkiot tai muut kannustimet ja niiden määrät tai, jos täsmälliset määrät eivät ole tiedossa, maininta siitä, että ne ilmoitetaan myöhemmin ESIS-lomakkeella.

Jos 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettujen palkkioiden tai kannustimien määrä vaihtelee sen mukaan, minkä luotonantajan kanssa kuluttaja tekee luottosopimuksen, luotonvälittäjän on ilmoitettava kuluttajalle tästä ja mahdollisuudesta saada pyynnöstä lisätietoa siitä, miten välittäjälle maksettavien palkkioiden tai kannustimien määrä vaihtelee kuluttajalle tarjottujen eri luottosopimusten osalta.

Jos luotonvälittäjä perii kuluttajalta maksun luotonvälityksestä ja saa lisäksi palkkion tai muun kannustimen luotonantajalta tai kolmanelta osapuolelta, välittäjän on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja tietoja antaessaan kuluttajalle, otetaanko palkkio tai muu kannustin huomioon maksua määritettäessä.

25 § (14.10.2016/851) Riippumaton luotonvälittäjä

Luotonvälittäjä saa ilmoittaa toimivansa riippumattomana luotonvälittäjänä vain, jos luotonvälittäjä välittää riittävän suurta määrää

markkinoilla tarjolla olevia luottosopimuksia eikä vastaanota korvausta luotonvälityksestä muulta kuin kuluttajalta.

26 § (14.10.2016/851) Kuluttajalta luotonvälityksestä perittävä maksu

Luotonvälittäjällä on oikeus saada maksu kuluttajalta luotonvälityksestä vain, jos kuluttajalle on 24 §:n 1 momentin 6 kohdassa edellytetyllä tavalla ilmoitettu maksusta ja siitä on sovittu kuluttajan kanssa pysyvällä tavalla.

Luotonvälittäjän on ilmoitettava luotonantajalle kuluttajalta perittävän maksun määrä luoton todellisen vuosikoron laskentaa varten.

27 § (14.10.2016/851) Kuluttajan olosuhteiden huomioiminen

Luotonvälityksen ja mahdollisten lisäpalvelujen tarjoamisen on perustuttava kuluttajan taloudellista tilannetta koskeviin tietoihin, kuluttajan ilmoittamiin luottoa koskeviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä asianmukaisiin oletuksiin kuluttajan riskeistä luottosopimuksen voimaoloaikana.

Neuvontapalvelut

28 § (14.10.2016/851) Kuluttajalle annettavat ennakkotiedot

Neuvontapalvelun tarjoajan on hyvissä ajoin ennen neuvontapalvelun aloittamista tai ennen neuvontapalvelua koskevan sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle tieto luotonantajista, joiden tarjoamien luottojen arviointiin annettava suositus perustuu, sekä kuluttajalta neuvontapalvelusta perittävien maksujen yhteismäärä tai, jos täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, maksujen määräytymisperusteet. Tiedot on annettava kuluttajalle pysyvällä tavalla.

29 § (14.10.2016/851) Oikeus saada maksu neuvontapalvelusta

Neuvontapalvelun tarjoajalla on oikeus saada maksu neuvontapalvelustaan ja suosittelemansa luottosopimuksen johdosta kuluttajalta vain, jos kuluttajalle on 28 §:ssä edellytetyllä tavalla ilmoitettu maksusta ja siitä on sovittu kuluttajan kanssa pysyvällä tavalla.

Neuvontapalvelun tarjoaja ei saa vastaanottaa korvausta neuvontapalvelustaan eikä suosittelemansa luottosopimuksen johdosta muulta kuin kuluttajalta.

30 § (14.10.2016/851) Neuvontapalvelun suorittaminen

Neuvontapalvelun on perustuttava kuluttajan taloudellista tilannetta koskeviin tietoihin, kuluttajan ilmoittamiin luottoa koskeviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä asianmukaisiin oletuksiin kuluttajan riskeistä luottosopimuksen voimaoloaikana.

Neuvontapalvelun tarjoajan on arvioitava riittävän suuri määrä markkinoilla tarjolla olevia luottosopimuksia ja tekemänsä arvioinnin perusteella suositeltava kuluttajan tarpeisiin ja odotuksiin sekä tämän taloudelliseen tilanteeseen sopivaa tai sopivia luottosopimuksia. Kuluttajalle on annettava kappale tehdystä suosituksesta pysyvällä tavalla.

Neuvontapalvelun tarjoajan on säilytettävä tehty suositus viiden vuoden ajan sen antamisesta. Neuvontapalvelua koskevan erimielisyyden synnyttävä suositus on kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

Asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevat muut säännökset

31 § (14.10.2016/851) Kuluttajaluottoja koskevien säännösten soveltaminen

Asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin sovelletaan lisäksi 7 luvun 1 §:n 3 ja 4 momenttia ja 13, 13 a, 15, 16, 16 a, 17 a, 18, 19 ja 23 §:ää, 24 §:n 1, 2 ja 4 momenttia sekä 25, 26 ja 30–35 §:ää. Lisäksi asuntovakuudellisiin kuluttajaluottoihin sovelletaan mainitun luvun 39 ja 40 §:ää.

Asuntoluottosopimuksessa voidaan 7 luvun 24 §:n 1 ja 2 momentin estämättä kuitenkin sopia, että luotosta kuluttajan maksettavaksi tuleva korko ei muutu, jos viitekorkon arvo on pienempi kuin nolla.

Valvonta

32 § (14.10.2016/851) Seuraamukset

Luotonantajaa ja luotonvälittäjää, joka rikkoo tämän luvun säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa. Jos säännöksiä rikkoo asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetussa lais-

sa (852/2016) tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, kieltoa määrätessä on noudatettava kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU (*asuntoluottodirektiivi*) 34 artiklan 2 ja 4 kohdan säännöksiä.

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä seuraamuksia säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa ja asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjästä annetussa laissa.

33 § (14.10.2016/851) Valvontaviranomaiset

Tämän luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja sen alaisina viranomaisina aluehallintovirastot sekä myös Finanssivalvonta silloin, kun luotonantaja tai luotonvälittäjä on Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2–5 momentissa tarkoitettu taho tai 5 §:n 28 kohdassa tarkoitettu muu finanssimarkkinoilla toimiva.

Valvontaviranomaisten on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Viestintävirasto antaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle 7 luvun 15 §:n noudattamista tämän luvun 31 §:n nojalla valvottaessa lausunnon siitä, täyttääkö luotonantajan käyttämä sähköinen henkilöllisyyden tunnistamismenetelmä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 8 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Valvontaviranomaisten on toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevista asioista siten kuin asuntoluottodirektiivin 36 ja 37 artiklassa säädetään. Direktiivin 36 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena toimii Finanssivalvonta.

Luotonantaja ja luotonvälittäjä ovat velvollisia luovuttamaan valvontaviranomaisten nähtäväksi asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevat valvonnan kannalta tarpeelliset asiakirjat.

8 luku (5.1.1994/16) Eräät kuluttajapalvelussopimukset

Yleiset säännökset kuluttajapalvelussopimuksista

1 § (5.1.1994/16) Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat vastikkeellisia palveluksia, joita elinkeinonharjoittaja (*toimeksisaaja*) suorittaa kuluttajalle (*tilaaja*) ja joiden sisältönä on irtaimeen esineeseen, rakennukseen, muuhun rakennelmaan tai kiinteään omaisuuteen kohdistuva työ tai muu suoritus. Tietyistä urakkasopimuksista säädetään kuitenkin jäljempänä 9 luvussa. (13.12.2001/1258)

Luvun säännökset eivät koske palveluksia, joiden sisältönä on kuluttajan omaisuuden säilyttäminen.

2 § (5.1.1994/16) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä tilaajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Yleisiä säännöksiä toimeksisaajan suorituksesta

3 § (24.5.2002/391) Palveluksen luovutus

Jos palveluksen kohde-esine on palveluksen suorittamista varten toimeksisaajan hallinnassa, palvelus katsotaan luovutetuksi, kun esine palveluksen tultua suoritetuksi on luovutettu tilaajan hallintaan. Muissa tapauksissa palvelus katsotaan luovutetuksi, kun se on suoritettu loppuun.

4 § (5.1.1994/16) Luovutuksen ajankohta

Jollei ole sovittu, että palvelus on luovutettava määrättyä ajankohdana taikka vaadittaessa tai viipymättä, se on luovutettava palveluksen laatuun ja laajuuteen nähden kohtuullisessa ajassa sopimuksenteosta.

5 § (5.1.1994/16) Materiaalin hankinta

Jollei toisin ole sovittu, toimeksisaajan on hankittava palveluksen suorittamisessa tarvittavat aineet, varaosat ja tarvikkeet (*materiaali*).

6 § (5.1.1994/16) Lisätyöt

Jos palvelusta suoritettaessa ilmenee tarvetta toimeksiantoon kuulumattomiin toimenpiteisiin, jotka on tarkoituksenmukaista suorittaa samassa yhteydessä (*lisätyöt*), toimeksisaajan on pyydettävä tilaajalta lupa niiden suorittamiseen.

Jollei tilaaja ole tavoitettavissa kohtuullisessa ajassa, lisätyöt saadaan suorittaa vain, jos niistä perittävät kustannukset ovat vähäiset markkamäärältään tai suhteessa sovitun palveluksen hintaan tai siitä annettuun hinta-arvioon. Lisätöiden kustannukset eivät saa johtaa mahdollisesti sovitun enimmäishinnan ylittymiseen.

Jos toimeksisaaja havaitsee olevan tarvetta sellaisiin toimeksiantoon kuulumattomiin töihin, joita ei voida lykätä aiheuttamatta vaaraa terveydelle tai omaisuudelle ja joita ei suoriteta tämän pykälän nojalla, toimeksisaajan on viipymättä ilmoitettava tilaajalle havaitsemistaan turvallisuutta vaarantavista seikoista.

Seuraamukset palveluksen viivästyisestä

7 § (5.1.1994/16) Oikeus pidättyä maksusta

Tilaajalla on toimeksisaajan viivästyksen perusteella oikeus pidättyä maksamasta palveluksen hintaa. Tilaaja ei kuitenkaan saa pidättää rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on viivästyksen perusteella oikeus.

8 § (5.1.1994/16) Tilaajan oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä

Tilaajan oikeuteen vaatia toimeksisaajalta sopimuksen täyttämistä sovelletaan vastaavasti, mitä 5 luvun 8 §:ssä säädetään.

9 § (5.1.1994/16) Sopimuksen purku

Tilaaja saa purkaa sopimuksen toimeksisaajan viivästyksen vuoksi, jos sopimusrikkomus on olennainen.

Jos tilaaja on asettanut toimeksisaajalle määrätyn lisäajan palveluksen suorittamista varten eikä se ole kohtuuttoman lyhyt, tilaaja saa niinkään purkaa sopimuksen, jollei palvelusta luovuteta lisäajan kuluessa. Asetetun lisäajan kuluessa tilaaja saa purkaa sopimuksen vain, jos toimeksisaaja ilmoittaa, ettei hän täytä sopimusta tämän ajan kuluessa.

Milloin tilaaja ei ole asettanut toimeksisaajalle lisäaikaa, hän saa purkaa sopimuksen, jos palvelusta ei luovuteta kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän vaatii sopimuksen täyttämistä.

Jos on painavia syitä olettaa, että palvelus viivästyy olennaisesti, tilaaja saa purkaa sopimuksen heti.

Jos huomattava osa palveluksesta on suoritettu, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus vain siltä osin kuin palvelus on suoritettamatta. Jos palveluksen tarkoitus viivästyksen vuoksi jää olennaisesti saavuttamatta, tilaajalla on kuitenkin oikeus purkaa sopimus kokonaisuudessaan. Suorituksesta, jota ei voida palauttaa ilman olennaista haittaa, on tilaajan tällöin maksettava toimeksisaajalle korvaus, joka vastaa sen arvoa tilaajalle.

10 § (5.1.1994/16) Vahingonkorvaus

Tilaajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii toimeksisaajan viivästyksen vuoksi, jollei toimeksisaaja osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa.

Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota toimeksisaaja on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämässä, toimeksisaaja vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudesta vain, mikäli myös mainittu henkilö olisi 1 momentin mukaan vapaa vastuusta. Sama on voimassa, jos viivästys johtuu toimeksisaajan tavarantoimittajasta tai muusta aiemmas-
ta myyntiportaasta.

Tilaajalle aiheutuvan välillisen vahingon toimeksisaaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos viivästys tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan. Välillisen vahingon pidetään:

- 1) tulon menetystä, joka tilaajalle aiheutuu sopimusrikkomuksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
- 2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta; ja
- 3) kohde-esineen käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa haittaa, joka on olennainen.

Jos 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua vahinkoa aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, sitä ei kuitenkaan tältä osin pidetä välillisenä vahingona.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin tilaajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii viivästyksen vuoksi vahinkoa.

11 § (5.1.1994/16) Ilmoitus sopimuksen purkamisesta ja korvausvaatimuksesta

Jos palvelus on luovutettu viivästyneenä, tilaaja ei saa purkaa sopimusta eikä vaatia vahingonkorvausta viivästyksen vuoksi, ellei hän kohtuullisessa ajassa luovutuksesta tiedon saatuaan ilmoita toimeksisaajalle, että hän purkaa sopimuksen tai haluaa vaatia vahingonkorvausta. Jos tilaaja purkaa sopimuksen, hän ei kuitenkaan ole velvollinen erikseen ilmoittamaan vahingonkorvausvaatimuksesta.

Palveluksen ominaisuudet ja virhe**12 § (5.1.1994/16) Yleinen virhesäännös**

Palveluksen on sisällöltään, suoritustavaltaan ja tulokseltaan vastattava sitä, mitä voidaan katsoa sovitun.

Palvelus on suoritettava ammattitaitoisesti ja huolellisesti sekä ottaen huomioon tilaajan edut. Palveluksen tulee kestävyydeltään ja muuten vastata sitä, mitä kuluttajalla yleensä on sellaisen palveluksen yhteydessä aihetta olettaa. Palveluksen tulee myös vastata laissa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksessä asetettuja vaatimuksia.

Jos toimeksisaajan on hankittava palveluksen suorittamisessa tarvittavaa materiaalia eikä toisin ole sovittu, materiaalin tulee olla kestävyydeltään ja muilta ominaisuuksiltaan tavanomaisen hyvää laatua.

Jos palvelus poikkeaa siitä, mitä 1–3 momentissa säädetään, siinä on virhe. Todistustaakka siitä, että palvelus on suoritettu ammattitaitoisesti ja huolellisesti, on toimeksisaajalla.

13 § (5.1.1994/16) Tiedot palveluksesta

Palveluksessa on myös virhe, jos se ei vastaa niitä tietoja, jotka toimeksisaaja on antanut palveluksen sisällöstä tai suorituksestaan taikka muista palveluksen laatua tai hyväksikäyttöä koskevista seikoista palvelusta markkinoitaessa tai muuten ennen sopimuksentekoa ja joiden voidaan olettaa vaikuttaneen tilaajan päätöksentekoon. Sama koskee palvelusta suoritettaessa annettuja tietoja, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen tilaajan päätöksentekoon.

Palveluksessa on myös virhe, jolle ei vastaa sellaisia 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, joita joku muu kuin toimeksisaaja on aikaisemmassa myyntiportaassa tai toimeksisaajan lukuun ennen sopimuksentekoa antanut palvelusta markkinoitaessa. Palvelusta ei kuitenkaan pidetä virheellisenä, jos tiedot on ajoissa selkeällä tavalla oikaistu. Toimeksisaaja ei vastaa tässä momentissa tarkoitettua virheestä myöskään, jos hän ei ollut eikä hänen olisi pitänyt olla selvillä annetuista tiedoista.

Palveluksessa on niin ikään virhe, jos toimeksisaaja on laiminlyönyt antaa tilaajalle tiedon sellaisesta 1 momentissa tarkoitettua seikasta, josta hänen olisi pitänyt olla selvillä ja josta tilaaja perustellusti saattoi olettaa saavansa tiedon.

14 § (5.1.1994/16) Neuvontavelvollisuus

Jos sopimusta tehtäessä tai sen jälkeen osoittautuu, että palvelus, sen hinta, kohteen arvo ja ominaisuudet tai muut erityiset seikat huomioon ottaen ilmeisesti ei olisi tilaajan kannalta tarkoituksenmukainen, toimeksisaajan on viipymättä ilmoitettava siitä tilaajalle. Toimeksisaajan on ilmoitettava tilaajalle myös, jos palvelus ilmeisesti tulee huomattavasti kalliimmaksi kuin tilaaja on kohtuudella voinut odottaa.

Jollei tilaaja ole tavoitettavissa kohtuullisessa ajassa tai ei anna tarvittavia ohjeita, toimeksisaajan on keskeytettävä palveluksen suorittaminen. Toimeksisaaja saa kuitenkin jatkaa suoritusta, jos hänellä on erityistä syytä olettaa, että tilaaja kuitenkin haluaa palveluksen suoritettavaksi.

Jos toimeksisaaja laiminlyö tämän pykälän mukaiset velvollisuutensa, palveluksessa on virhe.

15 § (5.1.1994/16) Virheellisuuden määräävä ajankohta ja takuu (13.12.2001/1258)

Toimeksisaajan suorituksen virheellisyyttä on arvioitava sen perusteella, millainen suorituksen tulos on ominaisuuksiltaan palveluksen luovutuksen ajankohtana tai, jos luovutus viivästyy tilaajan puolella olevasta syystä, toimeksisaajan tehtyä sen, mitä luovutus häneltä edellyttää. Toimeksisaaja vastaa virheestä, joka suorituksessa on ollut tänä ajankohtana, vaikka virhe ilmeni vasta myöhemmin. Jos suorituksen tulos huononee edellä mainitun ajankohdan jälkeen, suorituksessa kat-

sotaan olevan virhe, jos huonontuminen johtuu toimeksisaajan sopimusrikkomuksesta.

Palvelusta koskevaan takuuseen sovelletaan vastaavasti, mitä 5 luvun 15 a ja 15 b §:ssä säädetään. (13.12.2001/1258)

Virheen seuraamukset**16 § (5.1.1994/16) Virheilmoitus**

Tilaaja ei saa vedota palveluksen virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä toimeksisaajalle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita. Virheilmoitus voidaan myös tehdä elinkeinonharjoittajalle, joka on välittänyt palveluksen tai sitoutunut vastaamaan sen ominaisuuksista.

Tilaaja saa 1 momentin estämättä vedota palveluksen virheeseen, jos:

- 1) toimeksisaaja on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti;
- 2) virhe perustuu siihen, että palvelus ei ominaisuuksiltaan vastaa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia; tai
- 3) virhe perustuu siihen, että palveluksen tulos muuten on terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

17 § (5.1.1994/16) Oikeus pidättyä maksusta

Tilajalla on virheen perusteella oikeus pidättyä maksamasta palveluksen hintaa. Tilaaja ei kuitenkaan saa pidättää rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.

18 § (5.1.1994/16) Virheen oikaisu

Tilajalla on oikeus vaatia, että toimeksisaaja korjaa virheen tai uusi virheellisen suorituksen ilman, että tilaajalle aiheutuu siitä lisäkustannuksia. Toimeksisaaja ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia tai kohtuutonta haittaa.

Vaikka tilaaja ei vaatisi virheen korjaamista tai suorituksen uusimista, toimeksisaaja saa omalla kustannuksellaan suorittaa tällaisen oikaisun, jos hän tilaajan ilmoittaessa virheestä viipymättä tarjoutuu tekemään sen. Tilaaja saa kieltäytyä virheen oikaisusta, jos siitä aiheutuisi hänelle olennaista haittaa tai vaaraa siitä, että hänelle aiheutuvat kustannukset jäävät korvaamatta, taikka jos kieltäytymiseen on muu erityinen syy.

Toimeksisaaja ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta 2 momentissa tarkoitettuun virheen oikaisuun, jos tilaaja on korjauttanut virheen eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että tilaaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua toimeksisaajan puolelta.

19 § (5.1.1994/16) Hinnanalennus ja sopimuksen purku

Jollei virheen korjaaminen tai uusi suoritus tule kysymykseen taikka jollei tällaista oikaisua suoriteta kohtuullisessa ajassa siitä, kun tilaaja on ilmoittanut virheestä, tilaaja saa vaatia virhettä vastaavaa hinnanalennusta.

Jos on painavia syitä olettaa, että palveluksessa tulee olemaan olennainen virhe, tilaaja saa purkaa sopimuksen siltä osin kuin palvelus on vielä suorittamatta.

Siltä osin kuin palvelus on suoritettu, tilaaja saa 1 momentissa mainituissa olosuhteissa purkaa sopimuksen, jos muuta seuraamusta ei voida pitää hänen kannaltaan kohtuullisena. Suorituksesta, jota ei voida palauttaa ilman olennaista haittaa, on tilaajan tällöin maksettava toimeksisaajalle sen arvoa vastaava korvaus.

20 § (5.1.1994/16) Vahingonkorvaus

Tilajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii palveluksessa olevan virheen vuoksi. Korvausvelvollisuus käsittää virheestä tilaajalle aiheutuneen henkilö- ja esinevahingon sikäli kuin 21 §:stä ei johdu muuta. Edellä 10 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuna välillisen vahingon toimeksisaaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin tilaajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii virheen vuoksi vahinkoa.

21 § (5.1.1994/16) Materiaalin aiheuttamat tuotevahingot

Milloin palveluksen suorittamisessa käytetyn materiaalin virheet aiheutuu vahinkoa muulle omaisuudelle kuin palveluksen kohteelle, toimeksisaajan korvausvelvollisuuteen sovelletaan 20 §:n säännöksiä vain, mikäli vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla on välitön käytöyhteys palveluksen kohteeseen.

Jos toimeksisaaja suorittaa korvausta 1 momentin nojalla, korvaussensaajan mahdollinen oikeus vaatia vahingosta korvausta tuotevastuulain nojalla siirtyy vastaavalta osin toimeksisaajalle. Mitä tuotevastuulain 10 §:ssä säädetään koskee myös toimeksisaajan oikeutta korvaukseen.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta palveluksen suorittamisessa käytetyn materiaalin ominaisuuksista aiheutuneen henkilövahingon korvaamiseen.

22 § (5.1.1994/16) Muun kuin toimeksisaajan vahingonkorvausvelvollisuus

Mitä 5 luvun 22 §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun kysymyksessä on tässä luvussa tarkoitettu palvelus.

Tilaaajan velvollisuudet ja tilaaajan sopimusrikkomuksen seuraamukset**23 § (5.1.1994/16) Palveluksen hinta**

Jollei palveluksen hinnasta tai sen laskemistavasta ole sovittu, tilaaajan on maksettava hinta, joka on kohtuullinen ottaen huomioon palveluksen sisältö, laajuus, laatu, taloudellisesti tarkoituksenmukainen suoritustapa, sopimuksentekoaikankohdan käypä hinta tai hinnan laskemistapa sekä muut olosuhteet. Jos toimeksisaaja on palvelusta markkinoitaessa antanut palveluksen hinnasta tai sen laskemistavasta sopimuksentekoaikankohdan hintatasoa tarkoittavia tietoja, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen sopimukseen, hinta määräytyy annettujen tietojen mukaisesti.

Jos elinkeinonharjoittaja on kuluttajan pyynnöstä alustavasti selvittänyt suorituksen sisältöä tai siitä johtuvia kustannuksia, hän voi vaatia tällaisista valmistelevista toimenpiteistä maksun, paitsi jos kuluttajalla alalla vallitsevan käytännön perusteella tai muusta syystä oli aihetta olettaa, että toimenpiteistä ei veloiteta.

Jos se, mitä toimeksisaaja on sopimuksen perusteella suorittanut, vahingoittuu, tuhoutuu tai menee muuten hukkaan ennen palveluksen luovutusta eikä se johdu tilaaajasta riippuvasta syystä, toimeksisaajalla ei ole oikeutta vaatia maksua hukkaan menneestä työstä tai materiaalista taikka muista aiheutuneista lisäkustannuksista. Mitä edellä on sanottu ei sovelleta, jos suoritus on mennyt hukkaan sen jälkeen, kun palveluksen luovutus on viivästynyt tilaaajan puolella olevasta syystä.

24 § (5.1.1994/16) Hinta-arvio

Jos toimeksisaaja on antanut palveluksesta hinta-arvion, lopullinen hinta saa ylittää arvion enintään 15 prosentilla. Tilaaaja ja toimeksisaaja voivat kuitenkin erikseen sopia siitä, kuinka paljon annettu hinta-arvio saadaan ylittää.

Hinta-arvion katsotaan tarkoittavan palveluksesta perittävää kokonaishintaa, jollei toisin ole sovittu.

Jos syntyy erimielisyys siitä, onko esitettyä rahamäärää pidettävä kiinteänä hintana, enimmäishintana, hinta-arviona vai suuntaa-antavana hintatietona, toimeksisaajan on näytettävä väitteensä toteen.

25 § (5.1.1994/16) Hinnan maksaminen ja erittely

Jollei palveluksen hinnan maksuajankohtaa ole sovittu, tilaaajan on maksettava hinta toimeksisaajan sitä vaatiessa, ei kuitenkaan ennen kuin palvelus on 3 §:n mukaisesti luovutettu ja tilaaajalla on ollut kohtuullinen mahdollisuus tarkastaa suoritus.

Jollei palvelusta suoriteta kiinteään hintaan, toimeksisaajan on tilaaajan pyynnöstä annettava tälle kirjallinen erittely, jonka perusteella voi arvioida suorituksen sisällön ja sen, miten palveluksen hinta määräytyy. Tilaaaja, joka on pyytänyt erittelyä ilman aiheutonta viivytystä palveluksen tultua suoritetuksi tai tilaaajan saatua siitä laskun, on velvollinen maksamaan vasta erittelyn saatuaan.

Jos maksu suoritetaan pankin tai postin välityksellä, maksun katsotaan toimeksisaajan 27–30 §:n mukaisia oikeuksia arvioitaessa tapahtuneen sinä päivänä, jona pankki tai posti on hyväksynyt tilaaajan asianmukaisen maksutoimeksiannon.

26 § (5.1.1994/16) Palveluksen peruuttaminen

Jos tilaaja rikkoo sopimuksen peruuttamalla palveluksen ennen sen luovutusta, toimeksisaajalla ei ole oikeutta suorittaa sitä loppuun. Sen sijaan toimeksisaajalla on oikeus korvaukseen hänelle aiheutuvasta vahingosta 30 §:n mukaisesti.

27 § (5.1.1994/16) Toimeksisaajan oikeus pidäytyä suorituksesta

Jos palveluksen hinta tai osa siitä on maksettava ennen palveluksen luovutusta, mutta maksu viivästyy, toimeksisaajalla on oikeus pidäytyä suorituksesta, kunnes hän saa maksun. Suorituksen keskeyttämisestä on viipymättä ilmoitettava tilaaajalle.

Jos suorituksen keskeyttämisestä aiheutuisi vaaraa terveydelle tai huomattavaa vaaraa omaisuudelle, toimeksisaajan on kuitenkin suoritettava vaaran torjumiseksi välttämättömät toimenpiteet.

Toimeksisaajalla, joka tämän pykälän mukaisesti keskeyttää suorituksen, on oikeus korvaukseen siitä aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista.

28 § (5.1.1994/16) Viivästyskorko

Jos tilaaja viivästyy palveluksen hinnan maksamisessa, toimeksisaajalla on, milloin tilausta ei peruuteta tai sopimusta pureta, oikeus viivästyskorkoon korkolain mukaisesti.

| Ks. KorkoL 633/1982 4 §.

29 § (5.1.1994/16) Toimeksisaajan oikeus purkaa sopimus

Jos tilaaja viivästyy palveluksen hinnan tai sen osan maksamisessa ja sopimusrikkomus on olennainen, toimeksisaaja saa purkaa sopimuksen siltä osin kuin palvelusta ei ole suoritettu.

Jos toimeksisaaja on asettanut palveluksen hinnan maksamiselle määrätyn lisäajan, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt, eikä tilaaja suorita maksua lisäajan kuluessa, toimeksisaaja saa niin ikään purkaa sopimuksen siltä osin kuin palvelusta ei ole suoritettu. Asetetun lisäajan kuluessa toimeksisaaja saa purkaa sopimuksen vain, jos tilaaja ilmoittaa, ettei hän suorita maksua tämän ajan kuluessa.

Toimeksisaajalla on oikeus purkaa sopimus 1 ja 2 momentin mukaisin perustein myös, jos tilaaja laiminlyö myötävaikuttaa sopimuksen täyttämiseen siten kuin palveluksen suorittaminen edellyttää.

Jos on käynyt selväksi, että tilaaja tulee syyllystymään olennaiseen sopimusrikkomukseen, toimeksisaajalla on oikeus purkaa sopimus heti.

30 § (5.1.1994/16) Toimeksisaajan oikeus vahingonkorvaukseen

Jos toimeksisaaja purkaa sopimuksen tai jos tilaaja peruuttaa palveluksen, toimeksisaajalla on oikeus vastikkeeseen jo suoritetusta palveluksen osasta sekä toimenpiteistä, jotka on suoritettava sopimuksen purkamisesta tai peruutuksesta huolimatta.

Toimeksisaajalla on lisäksi oikeus korvaukseen muista kustannuksista, joita hänelle on aiheutunut sopimuksen täyttämistä ja jotka todennäköisesti jäävät hyödyttömiksi, sekä sopimuksen purkamisen tai peruutuksen vuoksi aiheutuvista erityisistä kustannuksista. Muusta vahingosta toimeksisaajalla on oikeus saada korvaus, joka on kohtuullinen ottaen huomioon palveluksen hinta, sopimuksen purkamisen tai peruutuksen ajankohta, sopimuksen täyttämiseksi suoritettujen toimenpiteiden sekä muut seikat.

Toimeksisaajalla ei kuitenkaan ole oikeutta 2 momentissa tarkoitettuun korvaukseen, jos tilaaajan maksuviivästys tai palveluksen peruuttaminen johtuu lain säännöksestä, yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeyttämisestä taikka muusta samankaltaisesta esteestä, jota tilaaja ei kohtuudella voi välttää eikä voittaa.

31 § (5.1.1994/16) Toimeksisaajan oikeus pidättää palveluksen kohde hallinnassaan

Jos palveluksen kohteena on irtain esine, joka on toimeksisaajan hallinnassa, ja tilaaja laiminlyö kyseisestä sopimuksesta johtuvan maksuvelvollisuutensa, toimeksisaajalla on oikeus olla luovuttamatta esinettä tilaajalle tai esineen omistajalle, kunnes saatava on maksettu tai siitä on asetettu riittävä vakuus.

Esineestä myydä pidätysoikeuden nojalla hallussa pidetty esine on säädetty erikseen.

| Ks. L elinkeinonharjoittajan oikeudesta myydä noutamatta jätetty esine 688/1988.

Muut säännökset eräistä kuluttajapalvelussopimuksista**32 § (5.1.1994/16) Palveluksen yhteydessä aiheutuneet omaisuusvahingot**

Jos palveluksen kohde-esine taikka muu tilaajan tai hänen perheenjäsenensä omaisuus on vahingoittunut, vähentynyt, tuhoutunut tai kadonnut sen ollessa palvelussopimuksen perusteella toimeksisaajan hallinnassa tai valvonnassa, toimeksisaajan on korvattava vahinko, jollei hän osoita, että vahinko ei johtunut huolimattomuudesta hänen puolelleen.

Toimeksisaajan velvollisuus huolehtia palveluksen kohde-esineen säilyttämisestä ei sopimuksen purkamisen johdosta lakkaa ennen kuin esine on palautettu tilaajan hallintaan taikka toimeksisaajalla, sen mukaan kuin muualla laissa säädetään, on oikeus lakata säilyttästä sitä.

33 § (5.1.1994/16) Vahingon rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

Mitä 5 luvun 30 §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun kysymyksessä on tässä luvussa tarkoitettu palvelus.

34 § (5.1.1994/16) Materiaalintoimittajan virhevastuu

Tilajalla on oikeus kohdistaa palveluksen suorittamisessa käytetyn materiaalin virheestä johtuva, tämän luvun säännösten mukainen vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka aikaisemmassa myyntiportaassa on luovuttanut materiaalin jälleenmyyntiä varten.

Tilajalla ei kuitenkaan ole 1 momentin mukaista oikeutta:

1) jos virhe on syntynyt kyseisestä materiaalintoimittajasta riippumattomasta syystä sen jälkeen, kun hän luovutti materiaalin edelleen;

2) siltä osin kuin vaatimus perustuu muun kuin kyseisen materiaalintoimittajan antamaan sitoumukseen, joka asettaa tilaajan parempaan asemaan kuin tämän luvun säännökset ilman mainittua sitoumusta; eikä

3) siltä osin kuin vaatimus koskee hinnanalennusta tai palveluksen hinnan palauttamista ja ylittää määrältään sen, mitä kyseisen materiaalintoimittajan oma sopijapuoli olisi voinut vaatia samalla perusteella, jos näiden välisen sopimuksen mahdollisia rajoittavia ehtoja ei oteta huomioon.

Tilaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia tämän pykälän nojalla, jollei hän ilmoita virheestä materiaalintoimittajalle tai tämä saa tietoa myöhemmälle myyntiporalle tehdystä virheilmoituksesta kohtuullisessa ajassa siitä, kun tilaja havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä oli käytettävissään vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot materiaalintoimittajasta. Tilaja saa kuitenkin tämän momentin estämättä vedota virheeseen, jos asianomainen materiaalintoimittaja on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti taikka jos kysymyksessä on 16 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu virhe.

35 § (5.1.1994/16) Muun elinkeinonharjoittajan virhevastuu

Jos toimeksisaaja on käyttänyt apunaan toista elinkeinonharjoittajaa palveluksen suorittamisessa ja tämän elinkeinonharjoittajan suorittamassa palveluksen osassa on virhe, tilajalla on oikeus kohdistaa virheeseen perustuva, tämän luvun säännösten mukainen vaatimuksensa myös mainittuun elinkeinonharjoittajaan.

Tilajalla ei kuitenkaan ole 1 momentin mukaista oikeutta:

1) jos virhe on syntynyt kyseisestä elinkeinonharjoittajasta riippumattomasta syystä sen jälkeen, kun hän luovutti suorituksensa;

2) siltä osin kuin vaatimus perustuu muun kuin kyseisen elinkeinonharjoittajan antamaan sitoumukseen, joka asettaa tilaajan parempaan asemaan kuin tämän luvun säännökset ilman mainittua sitoumusta; eikä

3) siltä osin kuin vaatimus koskee hinnanalennusta tai palveluksen hinnan palauttamista ja ylittää määrältään sen, mitä kyseisen elinkeinonharjoittajan oma sopijapuoli olisi voinut vaatia samalla perusteella, jos näiden välisen sopimuksen mahdollisia rajoittavia ehtoja ei oteta huomioon.

Tilaja menettää oikeutensa esittää vaatimuksia tämän pykälän nojalla, jollei hän ilmoita virheestä asianomaiselle elinkeinonharjoittajalle tai tämä saa tietoa toimeksisaajalle tehdystä virheilmoituksesta kohtuullisessa ajassa siitä, kun tilaja havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä oli käytettävissään vaatimuksen esittämiseksi tarvittavat tiedot elinkeinonharjoittajasta. Tilaja saa kuitenkin tämän

momentin estämättä vedota virheeseen, jos asianomainen elinkeinonharjoittaja on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti taikka jos kysymyksessä on 16 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu virhe.

9 luku (5.1.1994/16) Taloelementtien kauppa ja rakennusurakka**Yleiset säännökset taloelementtien kaupasta ja rakennusurakasta 1 § (5.1.1994/16) Luvun soveltamisala**

Tämän luvun säännökset koskevat elinkeinonharjoittajan (*toimeksisaaja*) ja kuluttajan (*tilaaja*) välisiä sopimuksia:

1) joiden sisältönä on rakennusta tai sen yhteyteen kuuluvaa kiinteää rakennelmaa varten mitoitettujen asennusvalmiiden rakennusosien (*elementtien*) muodostaman kokonaisuuden toimitus;

2) joiden mukaan elinkeinonharjoittajan suoritusvelvollisuus käsittää 1 kohdassa tarkoitettujen elementtien toimituksen ohella elementtien paikoilleen asennuksen tai osan siihen kuuluvista toimenpiteistä; tai

3) joissa elinkeinonharjoittajan suoritusvelvollisuuden sisältönä on rakennuksen tai sen yhteyteen kuuluvan kiinteän rakennelman rakentaminen tai korjausrakentaminen, tällaiseen hankkeeseen liittyvä, taloudelliselta merkitykseltään huomattava osurakka taikka taloudelliselta merkitykseltään huomattava asuinhuoneiston peruskorjaus tai -parannus (*urakka*).

Luvun säännöksiä sovelletaan myös, kun elinkeinonharjoittaja 1 momentissa tarkoitettujen suoritusten ohella toimittaa kuluttajalle muita tavaroita rakennusta tai rakennelmaa varten taikka suorittaa kuluttajalle muita rakennus- tai korjaushankkeeseen liittyviä palveluksia. Mitä jäljempänä säädetään elementeistä koskee vastaavasti tässä tarkoitettuja muita tavaroita.

Asetuksella voidaan säätää alaraja 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen, tämän luvun piiriin kuuluvien sopimusten arvolle.

| Ks. irtaimen kaupasta KauppaL 355/1987. Ks. myös 9 luku 32 §.

2 § (5.1.1994/16) Pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä tilaajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Luovutus, kustannusten jako ja vaaranvastuu**3 § (5.1.1994/16) Luovutus**

Elementit on luovutettu, kun tilaaja on saanut ne hallintaansa. Jos toimeksisaajan suoritukseen sisältyy elementtien asennus, elementit katsotaan kuitenkin toimeksisaajan viivästyä koskevia säännöksiä sovellettaessa luovutetuiksi vasta silloin, kun asennustyö on saatettu loppuun.

Urakka on luovutettu, kun se on suoritettu loppuun ja mahdollisesti sovittu vastaanottokatselmus on toimitettu.

4 § (5.1.1994/16) Luovutuksen ajankohta

Jollei ole sovittu, että elementit tai urakka on luovutettava määrättyä ajankohtana, luovutuksen tulee tapahtua kohtuullisessa ajassa sopimuksenteosta.

Jos toimeksisaajalla on oikeus määrätä elementtien luovutuksen tai toimeksisaajan muun suorituksen täsmällinen ajankohta, toimeksisaajan on kohtuullisessa ajassa etukäteen ilmoitettava tilaajalle valitsemansa ajankohta.

5 § (5.1.1994/16) Elementeistä ennen luovutusta aiheutuvat kustannukset

Jollei toisin ole sovittu, toimeksisaaja vastaa kuljetus- ja varastointikustannuksista ja muista kustannuksista, joita elementeistä aiheutuu ennen luovutusta. Tämä ei kuitenkaan koske kustannuksia, jotka ovat johtuneet siitä, että luovutus on viivästynyt tilaajan puolella olevasta syystä.

6 § (5.1.1994/16) Vaaranvastuun siirtyminen

Toimeksisaajalla on vaaranvastuu siitä, että elementtejä tuhoutuu, katoaa tai vahingoittuu tilajasta riippumattomasta syystä ennen luovutusta. Toimeksisaajalla on myös vaaranvastuu siitä, että hänen suorituksensa muuten tuhoutuu, vahingoittuu tai menee hukkaan tilajasta riippumattomasta syystä ennen sen luovutusta tai, jos luovutus viivästyy tilaajan puolella olevasta syystä, ennen kuin toimeksisaaja on tehnyt sen, mitä luovutus häneltä edellyttää.

Jos elementtejä tuhoutuu, katoaa tai vahingoittuu toimeksisaajasta riippumattomasta syystä vaaranvastuun ollessa tilaajalla, hänen on tästä huolimatta maksettava hinta. Sama koskee toimeksisaajan muun suorituksen vahingoittumista vaaranvastuun siirtyttyä tilaajalle.

Toimeksisaajan viivästyksen seuraamukset **7 § (5.1.1994/16) Oikeus pidettyä maksusta**

Jos elementit ovat toimeksisaajan viivästyksen vuoksi luovuttamatta ajankohtana, jona hinta tai osa siitä sopimuksen mukaan eräännyy maksettavaksi, tilaajalla on oikeus pidettyä maksusta, kunnes luovutus tapahtuu. Jos luovutus on viivästynyt vain osaksi, tilaaja ei kuitenkaan saa pidettyä maksusta siltä osin kuin se ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on viivästyksen perusteella oikeus. Luovutuksen jälkeenkin tilaajalla on oikeus pidettyä maksamasta sellaista osaa hinnasta, joka on tarpeen viivästyksen perustuvan korvausvaatimuksen vuoksi.

Jos 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu suoritus ei toimeksisaajan viivästyksen vuoksi ole sopimuksen edellyttämässä vaiheessa ajankohtana, jona hinta tai osa siitä sopimuksen mukaan eräännyy maksettavaksi, tilaajalla on oikeus pidettyä maksusta, kunnes suoritus on sopimuksen edellyttämässä vaiheessa. Jos suoritus on viivästynyt vain osaksi, sovelletaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään. Tilaaajan oikeudesta pidettyä maksusta vahingonkorvausvaatimuksen turvaamiseksi on niin ikään vastaavasti voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

Jos hinta tai osa siitä sopimuksen mukaan eräännyy maksettavaksi tiettyä ajankohtana ennen luovutusta, mutta on perusteltua aihetta olettaa, että elementtien tai urakan luovutus tulee olennaisesti viivästyneeseen, tilaajalla on oikeus pidettyä maksusta, kunnes toimeksisaaja saattaa todennäköiseksi, että hän kykenee täyttämään sopimuksen ajoissa.

8 § (5.1.1994/16) Tilaaajan oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä

Tilaaajan oikeuteen vaatia toimeksisaajalta sopimuksen täyttämistä sovelletaan vastaavasti, mitä 5 luvun 8 §:ssä säädetään.

9 § (5.1.1994/16) Vakiokorvaus viivästyksestä

Jos elementtien tai urakan luovutus viivästyy, tilaajalla on oikeus vakiokorvaukseen. Sen määrä on ensimmäisen viivästyskuukauden kultaakin alkaneelta viivästysviikolta 0,5 prosenttia vastaavasta osasta hintaa ja tämän jälkeen kultakin alkaneelta viivästysviikolta 1 prosentti vastaavasta osasta hintaa.

Jos viivästys elementtien luovutuksessa viivästyttää muiden elementtien asennusta, vakiokorvauksen määrä lasketaan sellaisesta osasta hintaa, johon on luettu mukaan kyseisten elementtien osuus, mukaan lukien niiden asennus, mikäli se kuuluu toimeksisaajan velvollisuuksiin.

Vakiokorvauksen enimmäismäärä on 10 prosenttia 1 tai 2 momentissa tarkoitettua osasta hintaa. Tilaajalla on tämän pykälän estämättä kuitenkin oikeus saada vahingostaan 11 §:n nojalla vakiokorvauksen ylittävä korvaus.

Jos toimeksisaajan suoritusta kohtaa 11 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu este, toimeksisaajalla ei ole velvollisuutta vakiokorvauksen maksamiseen.

10 § (5.1.1994/16) Sopimuksen purku

Tilaaaja saa purkaa sopimuksen toimeksisaajan viivästyksen vuoksi, jos siitä aiheutuu hänelle olennaista haittaa. Jos sopimuksen kohteena olevat elementit on valmistettava tai hankittava erityisesti ostajaa varten hänen ohjeidensa tai toivomustensa mukaisesti eikä toimeksisaaja voi ilman huomattavaa tappiota käyttää niitä hyväkseen muulla tavoin, tilaaja ei saa purkaa sopimusta, ellei viivästys ole kestänyt yli 60 päivää. Tilaaaja saa kuitenkin purkaa sopimuksen jo ennen kuin viivästys on kestänyt 60 päivää, jos hän joutuisi kohtuuttomaan tilanteeseen sen vuoksi, että hänen olisi pysyttävä sopimuksessa.

Jos viivästys koskee sellaista elementtiä, joka voidaan hankaludetta korvata muualta hankittavalla vastaavalla tavaralla, tilaajalla on tältä osin oikeus purkaa sopimus 5 luvun 9 §:n mukaisin edellytyksin.

Jos toimeksisaaja viivästyy elementtien asennuksessa, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus tältä osin 8 luvun 9 §:n mukaisin edellytyksin.

Jos on painavia syitä olettaa, että purkuun oikeuttava viivästys tapahtuu, tilaaja saa purkaa sopimuksen jo ennen kuin sovittu luovutusajankohta on käsillä.

11 § (5.1.1994/16) Vahingonkorvaus

Tilaaajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii toimeksisaajan viivästyksen vuoksi, jollei toimeksisaaja osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimuskentekohetkellä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa.

Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota toimeksisaaja on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, toimeksisaaja vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudesta vain, mikäli myös mainittu henkilö olisi 1 momentin mukaan vapaa vastuusta. Sama on voimassa, jos viivästys johtuu toimeksisaajan tavarantoimittajasta tai muusta aiemmas- ta myyntiportaasta.

Välillisen vahingon toimeksisaaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos viivästys tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan. Välillisenä vahinkona pidetään:

1) tulon menetystä, joka tilaajalle aiheutuu sopimusrikkomuksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;

2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta; ja

3) sopimuksen kohteen käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa.

Jos 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettua vahinkoa aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, sitä ei kuitenkaan tältä osin pidetä välillisenä vahinkona.

Jos toimeksisaajan suoritusta kohtaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettu este eikä toimeksisaaja viipymättä ilmoita tilaajalle esteestä ja sen vaikutuksista sopimuksen täyttämismahdollisuuksiin, tilaajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, joka olisi voitu välttää, mikäli hän olisi saanut ilmoituksen ajoissa.

Samanlainen oikeus korvaukseen kuin tilaajalla on hänen perheenjäsenellään, joka kärsii viivästyksen vuoksi vahinkoa.

12 § (5.1.1994/16) Erityissäännöksiä sopimuksen purkamisesta

Jos tilaaja purkaa sopimuksen kokonaan tai osaksi eikä toimeksisaajan jo tekemää suoritusta voida palauttaa olennaisesti muuttumattomana tai ilman, että tilaajalle aiheutuu olennaista haittaa, toimeksisaajalla on oikeus saada suorituksesta korvaus, joka vastaa sen arvoa tilaajalle.

Jos tilaaja purkaa sopimuksen kokonaan tai osaksi siltä osin kuin se on täyttämättä, hänellä on oikeus saada toimeksisaajalta käyttöönsä sellaiset rakennusta koskevat piirustukset ja muut erityiset ohjeet tai tiedot, jotka ovat tarpeen jäljellä olevien töiden suorittamiseksi.

Suorituksen ominaisuudet ja virhe

13 § (5.1.1994/16) Yleinen virhesäännös

Toimeksisaajan suorituksessa on virhe, jos se ei sisällöltään, laadultaan tai muilta ominaisuuksiltaan vastaa sitä, mitä voidaan katsoa sovitun.

Toimeksisaajan suorituksessa on virhe myös, jos:

1) se ei vastaa luovutusajankohtana voimassa olleissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja taikka hyvään rakentamistapaan sisältyviä vaatimuksia;

2) siitä aiheutuu tai voidaan perustellusti olettaa aiheutuvan haittaa terveydelle;

3) elementtien asennusta tai urakkaa taikka muuta toimeksisaajan velvollisuuksiin kuuluvaa tehtävää ei ole suoritettu ammattitaitoisesti ja huolellisesti;

4) elementtejä ei ole pakattu tai muuten suojattu asianmukaisesti, milloin se on tarpeen elementtien kuljettamista tai säilyttämistä varten; tai

5) suoritus ei muuten vastaa sitä, mitä kuluttajalla yleensä on sellaisen sopimuksen yhteydessä perusteltua aihetta olettaa.

14 § (5.1.1994/16) Suorituksesta annetut tiedot

Toimeksisaajan suorituksessa on myös virhe, jos se ei vastaa niitä tietoja, jotka toimeksisaaja on markkinoinnissa tai muuten ennen sopimuskentekoa antanut elementtien ominaisuuksista, suorituksensa sisällöstä taikka muista suorituksensa laatua tai hyväksikäyttöä koskevista seikoista ja joiden voidaan olettaa vaikuttaneen sopimukseen. Sama

koskee sopimuksenteon jälkeen annettuja tietoja, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen tilaajan päätöksentekoon.

Toimeksisaajan suorituksessa on myös virhe, jos se ei vastaa sellaisia 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, joita joku muu kuin toimeksisaaja on aikaisemmassa myyntiportaassa tai toimeksisaajan lukuun antanut suoritusta markkinoitaessa. Suoritusta ei kuitenkaan pidetä virheellisenä, jos tiedot on ajoissa selkeällä tavalla oikaistu. Toimeksisaaja ei vastaa tässä momentissa tarkoitettua virheestä myöskään, jos hän ei ollut eikä hänen olisi pitänyt olla selvillä annetuista tiedoista.

Toimeksisaajan suorituksessa on niin ikään virhe, jos sen yhteydessä ei luovuteta tilaajalle elementtien säilytystä, asentamista, käyttöä tai hoitoa varten tarpeellisia ohjeita taikka jos toimeksisaaja on muuten laiminlyönyt antaa tilaajalle tiedon sellaisesta 1 momentissa tarkoitettua seikasta, josta hänen olisi pitänyt olla selvillä ja josta tilaaja perustellusti saattoi olettaa saavansa tiedon.

15 § (13.12.2001/1258) Virheellisuuden määräävä ajankohta ja takuu

Mitä 5 luvun 15, 15 a tai 15 b §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun kysymyksessä on tässä luvussa tarkoitettu sopimus.

Virheen seuraamukset

16 § (5.1.1994/16) Virheilmoitus

Tilaaja ei saa vedota toimeksisaajan suorituksen virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä toimeksisaajalle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsee virheen tai hänen olisi pitänyt se havaita. Virheilmoitus voidaan myös tehdä elinkeinonharjoittajalle, joka on välittänyt sopimuksen toimeksisaajan lukuun taikka sitoutunut oikaisemaan suorituksessa olevan virheen tai muuten vastaamaan suorituksen ominaisuuksista.

Tilaaja saa 1 momentin estämättä vedota virheeseen, jos:

1) toimeksisaaja tai 1 momentissa tarkoitettu muu elinkeinonharjoittaja on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaaisesti ja arvottomasti;

2) virhe perustuu siihen, että suoritus ei ominaisuuksiltaan täytä vaatimuksia, jotka sille on asetettu tuoteturvallisuuslain nojalla taikka muissa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä; tai

3) virhe perustuu siihen, että suoritus on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

17 § (5.1.1994/16) Oikeus pidättäytyä maksusta

Tilaajalla on virheen perusteella oikeus pidättäytyä maksamasta hintaa. Tilaaja ei kuitenkaan saa pidättäytyä rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.

18 § (5.1.1994/16) Virheen oikaisu

Tilaajalla on oikeus vaatia, että toimeksisaaja oikaisee virheen tai toimittaa virheettömät elementit virheellisten tilalle ilman, että tilaajalle aiheutuu siitä kustannuksia. Edellytyksenä on, että virhe voidaan oikaista ilman, että toimeksisaajalle aiheutuu kohtuuttomia kustannuksia tai kohtuutonta haittaa.

Vaikka tilaaja ei vaatisi virheen korjaamista tai virheettömiä elementtejä, toimeksisaaja saa omalla kustannuksellaan suorittaa tällaisen oikaisun, jos hän viipymättä tilaajan ilmoitettua virheestä ja saatuaan asian vaatiman tilaisuuden kohteen tarkastukseen tarjoutuu tekemään sen. Tilaaja saa kieltäytyä virheen oikaisusta, jos siitä aiheutuisi hänelle olennaista haittaa tai vaaraa siitä, että tilaajalle aiheutuvat kustannukset jäävät korvaamatta.

Toimeksisaaja ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta 2 momentissa tarkoitettuun virheen oikaisuun, jos tilaaja on korjauttanut virheen eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että tilaaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua toimeksisaajan puolelta.

19 § (5.1.1994/16) Hinnanalennus ja sopimuksen purku

Jollei virheen oikaisu tule kysymykseen tai jollei oikaisua suoriteta kohtuullisessa ajassa siitä, kun tilaaja on ilmoittanut virheestä ja toimeksisaaja on saanut asian vaatiman tilaisuuden kohteen tarkastukseen, tilaaja saa vaatia virhettä vastaavaa hinnanalennusta tai, jos sopimusrikkomus on olennainen, purkaa sopimuksen.

Siltä osin kuin toimeksisaajan jo tekemää suoritusta ei voida palauttaa ilman olennaista haittaa, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus vain, jos muuta seuraamusta ei voida pitää hänen kannaltaan kohtuullisena.

Jos on painavia syitä olettaa, että toimeksisaajan suorituksessa myöhemmin on olennainen virhe, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus siltä osin kuin se on toimeksisaajan puolelta täyttämättä.

Mitä 12 §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti tilaajan purkaessa sopimuksen tämän pykälän nojalla.

20 § (5.1.1994/16) Vahingonkorvaus

Tilaajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii toimeksisaajan suorituksessa olevan virheen vuoksi.

Edellä 11 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua välillisen vahingon toimeksisaaja on kuitenkin velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko johtuu huolimattomuudesta hänen puoleltaan.

Tämän pykälän mukainen oikeus vahingonkorvaukseen käsittää myös virheestä tilaajalle aiheutuneen henkilö- ja esinevahingon. Tätä pykälää ei kuitenkaan sovelleta:

1) toimitetun elementin tai suorituksessa käytetyn materiaalin virheestä aiheutuneen henkilövahingon korvaamiseen;

2) toimitetun elementin tai suorituksessa käytetyn materiaalin virheestä aiheutuneen esinevahingon korvaamiseen, jos vahinko kohdistuu muuhun omaisuuteen kuin rakennukseen tai pääasiassa yksityisessä käytössä olevaan asuntoirtoimistoon; eikä

3) rakennuksen tarpeistoon kuuluvan laitteen virheestä aiheutuvan esinevahingon korvaamiseen, jos vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla ei ole välitöntä käyttöyhteyttä laitteeseen.

Samanlainen oikeus korvaukseen on tilaajan perheenjäsenellä, jolle aiheutuu virheen vuoksi vahinkoa.

21 § (5.1.1994/16) Muun kuin toimeksisaajan vahingonkorvausvelvollisuus

Mitä 5 luvun 22 §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun kysymyksessä on tässä luvussa tarkoitettu suoritus.

22 § (5.1.1994/16) Kustannusarvion virheellisyydestä johtuva korvausvelvollisuus

Jos toimeksisaaja on antanut tilaajalle kustannusarvion sellaisista rakennuksen valmistumisen edellyttämistä tarvikkeista, töistä tai toimenpiteistä, jotka eivät sisälly toimeksisaajan omaan suoritukseen, ja tilaajalla on ollut perusteltua aihetta luottaa siihen, että arvio ei olennaisesti ylity, tilaajalla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen, mikäli toimeksisaaja ei ole arviota laatiessaan menetellyt huolellisesti ja tilaajalle aiheutuvat kustannukset tämän vuoksi muodostuvat olennaisesti arvioitua suuremmiksi.

Hinta ja sen maksaminen

23 § (5.1.1994/16) Hinta-arvio

Jos elementtien asennusta tai 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimeksisaajan suoritukseen liittyvää palvelusta ei ole sovittu tehtävän kiinteään hintaan, toimeksisaajan on ennen sopimuksen tekemistä annettava siitä tilaajalle hinta-arvio. Suorituksen hinta saa tällöin ylittää annetun hinta-arvion enintään 15 prosentilla, jollei 24 §:stä johdu muuta.

24 § (5.1.1994/16) Hinnankorotusehdot

Sopimusehto, jonka mukaan toimeksisaajalla on oikeus yksipuolisesti korottaa sovittua hintaa tai ylittää hinta-arviota enemmän kuin 23 §:ssä säädetään, on pätevä vain, jos:

1) korotus johtuu sellaisesta lain muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä, jota toimeksisaajan ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä, taikka sellaisesta rakentamista, elementtien asennusta tai muuta toimeksisaajan suoritettavaa palvelusta kohdanneesta, toimeksisaajan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää eikä voittaa;

2) toimeksisaajan suoritusta on lykätty tilaajasta johtuvasta syystä ja hinnankorotus johtuu toimeksisaajalle tämän vuoksi aiheutuvasta kustannusten noususta; tai

3) korotus johtuu sellaisten tietojen paikkansapitämättömyydestä, jotka tilaaja on antanut tai joiden hankkiminen on ollut tilaajan vastuulla.

Hinnankorotuksesta ja sen perusteesta on ilmoitettava tilaajalle viipymättä. Hinnankorotusehtoon ei 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoi-

tetuissa tapauksissa saa vedota sen jälkeen, kun toimeksisaaja on täyttänyt kyseisen velvollisuutensa.

Jos hinnankorotus 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa olisi suurempi kuin 5 prosenttia hinnasta, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus, paitsi mikäli korotus johtuu veropohjan laajentamisesta siten, että aiemmin verovapaa suoritus muuttuu veronalaiseksi. Jos korotus elementtien toimitukseen liittyvän asennuksen osalta olisi suurempi kuin 15 prosenttia sen sopimuksen mukaisesta hinnasta, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus asennuksen osalta.

25 § (5.1.1994/16) Hinnan maksaminen ja vakuus

Jollei hinnan maksuajankohtaa ole sovittu, tilaajan on maksettava hinta toimeksisaajan sitä vaatiessa, ei kuitenkaan ennen kuin suoritus on 3 §:n mukaisesti luovutettu ja tilaajalla on ollut kohtuullinen mahdollisuus tarkastaa suoritus.

Jos tilaajan on sopimuksen mukaan suoritettava toimeksisaajalle jokin osa hinnasta etukäteen, toimeksisaajan on asetettava tilaajalle ennakkomaksun turvaava vakuus, jonka on oltava voimassa, kunnes toimeksisaajan suorituksen arvo vastaa vähintään ennakkomaksun määrää.

Suorituksen, jota ei tehdä kiinteään hintaan, sovelletaan mitä 8 luvun 25 §:n 2 momentissa säädetään hinnan erittelystä.

Jos maksu suoritetaan pankin tai postin välityksellä, maksun katsotaan toimeksisaajan 28–31 §:n mukaisia oikeuksia arvioitaessa tapahtuneen sinä päivänä, jona pankki tai posti on hyväksynyt tilaajan asianmukaisen maksutoimeksiannon.

Tilaajan sopimusrikkomuksen seuraamukset

26 § (5.1.1994/16) Tilauksen peruuttaminen

Jos tilaaja rikkoo sopimuksen peruuttamalla elementtien tilauksen ennen niiden luovutusta, toimeksisaajalla ei ole oikeutta pysyä sopimuksessa ja vaatia hinnan maksamista. Sen sijaan toimeksisaajalla on oikeus korvaukseen hänelle aiheutuvasta vahingosta 30 §:n mukaisesti.

Jos peruutus koskee urakkaa taikka pelkästään elementtien toimitukseen liittyvää asennusta tai muuta toimeksisaajan suorituksen sisältävää palvelusta, sovelletaan mitä 8 luvun 26 ja 30 §:ssä säädetään.

27 § (5.1.1994/16) Toimeksisaajan oikeus pidättyä suorituksesta

Mitä 8 luvun 27 §:ssä säädetään, koskee vastaavasti toimeksisaajan oikeutta pidättyä tässä luvussa tarkoitetun sopimuksen edellyttämästä suorituksesta.

28 § (5.1.1994/16) Viivästyskorko

Jos tilaaja viivästyy hinnan maksamisessa, toimeksisaajalla on, milloin tilausta ei peruuteta tai sopimusta pureta, oikeus viivästyskorkoon sen mukaan kuin korkolaissa säädetään.

| Ks. KorkoL 633/1982 4 §.

29 § (5.1.1994/16) Sopimuksen purku

Toimeksisaaja saa purkaa sopimuksen tilaajan maksuviivästyksen vuoksi, jos sopimusrikkomus on olennainen.

Jos toimeksisaaja on asettanut hinnan maksamiselle määrätyn lisäajan, joka ei ole kohtuuttoman lyhyt, hän saa purkaa sopimuksen, jollei tilaaja suorita maksua lisäajan kuluessa. Asetetun lisäajan kuluessa toimeksisaaja saa purkaa sopimuksen vain, jos tilaaja ilmoittaa, ettei hän suorita maksua tämän ajan kuluessa.

Jos tilaaja on saanut elementit hallintaansa, toimeksisaaja saa niiden osalta purkaa sopimuksen vain, jos hän on pidättänyt itselleen oikeuden siihen tai jos tilaaja torjuu elementit. Tilaajalle suoritettavan työn tai palveluksen osalta toimeksisaaja saa 1 tai 2 momentin nojalla purkaa sopimuksen vain siltä osin kuin työ tai palvelus on vielä suorittamatta.

Toimeksisaaja ei saa purkaa sopimusta tilaajan maksuviivästyksen vuoksi sen jälkeen, kun viivästynyt maksu on suoritettu.

30 § (5.1.1994/16) Vahingonkorvaus

Jos toimeksisaaja purkaa sopimuksen tilaajan maksuviivästyksen vuoksi tai jos tilaaja peruuttaa tilauksen 26 §:n 1 momentin mukaisesti, toimeksisaajalla on oikeus korvaukseen niistä erityisistä kustannuksista, joita hänelle on aiheutunut sopimuksen tekemisestä ja täyttämisestä ja joista hän todennäköisesti ei voi hyötyä muulla tavalla, sekä sopimuksen purkamisen tai peruutuksen vuoksi aiheutuvista erityisistä kustannuksista.

Muusta vahingosta toimeksisaajalla on oikeus saada korvaus, joka on kohtuullinen ottaen huomioon sovittu hinta, sopimuksen purkamisen tai peruutuksen ajankohta, sopimuksen täyttämiseksi suoritettujen toimenpiteet sekä muut seikat.

Toimeksisaajalla ei kuitenkaan ole oikeutta vahingonkorvaukseen, jos tilaajan maksuviivästys tai tilauksen peruuttaminen johtuu lain säännöksestä, yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytyksestä taikka muusta samankaltaisesta esteestä, jota tilaaja ei kohtuudella voi välttää eikä voittaa.

Sopimus, jonka mukaan tilaajan maksettava korvaus määräytyy kaavamaisesti tietyinä osuutena hinnasta tai muun vakiooperusteen mukaan, on pätevä, jos sopimuksen mukainen korvaus on kohtuullinen ottaen huomioon sopimuksen purkamisesta tai peruuttamisesta yleensä aiheutuva vahinko ja 1–3 momentin säännökset.

31 § (5.1.1994/16) Tilaajan myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönti

Jos elementtien luovutus viivästyy tilaajasta johtuvasta syystä, toimeksisaajalla on oikeus saada tilaajalta korvaus viivästyksen vuoksi tarpeelliseksi tulleista elementtien kuljetus-, varastointi- tai suojauskustannuksista sekä vakuutusmenoista. Sopimus, jonka mukaan tilaajan maksettava korvaus määräytyy kaavamaisesti tietyinä osuutena hinnasta tai muun vakiooperusteen mukaan, on pätevä, jos sopimuksen mukainen korvaus on kohtuullinen ottaen huomioon edellä tarkoitettussa viivästystapauksessa toimeksisaajalle yleensä aiheutuvat kustannukset.

Jos elementtien asennus kuuluu toimeksisaajan velvollisuuksiin ja asennus viivästyy tilaajasta johtuvasta syystä, toimeksisaajalla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen vahingosta, joka hänelle aiheutuu sen vuoksi, että asennukseen varatulle työvoimalle ei voida tarjota korvaavaa työtä.

Jos 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu toimeksisaajan suoritus viivästyy tilaajasta johtuvasta syystä, toimeksisaajalla on oikeus korvaukseen 1 ja 2 momentin mukaisesti.

Jos toimeksisaajan suoritus tilaajan puolella olevasta syystä viivästyy kohtuuttomasti, toimeksisaajalla on oikeus purkaa sopimus ja saada tilaajalta vahingonkorvausta 30 §:n mukaisesti. Jos elementtien asennus kuuluu toimeksisaajan velvollisuuksiin, toimeksisaajalla on sen osalta vastaava oikeus sopimuksen purkamiseen ja vahingonkorvaukseen.

Muut säännökset taloelementtien kaupasta ja rakennusurakasta

32 § (5.1.1994/16) Kauppalaian säännösten soveltaminen

Kauppalaian säännöksiä sovelletaan tässä luvussa tarkoitettuun elementtien kauppaan siltä osin kuin tämän lain säännöksistä ei johdu muuta. Tässä luvussa tarkoitettuun elementtien kauppaan ei sovelleta, mitä kauppalaian 13 §:n 3 momentissa, 31 ja 47 §:ssä, 49 §:n 3 momentissa ja 73 §:n 2 momentissa säädetään. Mitä kauppalaian 76 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta tilaajan ollessa huolenpitovelvollinen. Kauppalaian 75–78 §:n säännöksiä ei sovelleta tässä luvussa tarkoitettuun elementtien kauppaan, mikäli toimeksisaajalle tuleva korvaus näiden säännösten mukaan olisi suurempi kuin tämän luvun 28–30 §:n mukaan toimeksisaajan purkaessa kaupan.

33 § (5.1.1994/16) Vahingon rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

Mitä 5 luvun 30 §:ssä säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun kysymyksessä on tässä luvussa tarkoitettu sopimus.

34 § (5.1.1994/16) Muun kuin toimeksisaajan virhevastuu

Mitä 5 luvun 31 §:ssä ja 8 luvun 34 tai 35 §:ssä säädetään ostajan tai tilaajan oikeudesta kohdistaa virheeseen perustuva vaatimuksensa aikaisemmassa myyntiportaassa olevaan tai toimeksisaajan apunaan käyttämään elinkeinonharjoittajaan, koskee vastaavasti myös tässä luvussa tarkoitettuja sopimuksia.

10 luku (11.3.2011/227) Aikaosuudet ja pitkäkestoiset lomatuotteet

1 § (11.3.2011/227) Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisistä sopimuksista, jotka koskevat aikaosuuden tai pitkäkestoisten lomatuotteiden myyntiä tai välittämistä taikka aikaosuuden vaihtoa. Lisäksi säädetään aikaosuuksien, pitkäkestoisten lomatuotteiden sekä niihin liitty-

vän välitys- tai vaihtotoiminnan markkinoinnista elinkeinonharjoittajilta kuluttajille.

Luvun säännökset eivät koske vastikkeettomia sopimuksia eivätkä sellaisia aikaosuussopimuksia ja pitkäkestoista lomatuotetta koskevia sopimuksia, jotka on tehty enintään vuoden määräajaksi. Säännöksiä kuitenkin sovelletaan, jos määräaikaisen aikaosuussopimuksen tai pitkäkestoista lomatuotetta koskevan sopimuksen voimassaolo voi jatkua yli vuoden ilman, että jatkamisesta sovitaan osapuolten kesken erikseen.

2 § (11.3.2011/227) Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *aikaosuudella* sopimuksessa määritellyllä tavalla toistuviin ajanjaksoihin jaettua oikeutta käyttää kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvää majoitustilaa;

2) *aikaosuusasunnolla* asumiskäyttöön tarkoitettua rakennusta tai huoneistoa, jonka käyttöoikeus perustuu aikaosuuksiin;

3) *pitkäkestoisella lomatuotteella* sopimukseen perustuvaa yli vuoden kestävää oikeutta saada ensisijaisesti alennusta tai muita etuja majoituksesta joko erikseen tai liitettyinä matkaan tai muuhun palveluun;

4) *vaihtosopimuksella* sopimusta liittymisestä vaihtojärjestelmään, joka oikeuttaa aikaosuuden omistajan käyttämään järjestelmän piiriin kuuluvia muita majoitustiloja tai palveluja;

5) *välityssopimuksella* aikaosuutta tai pitkäkestoista lomatuotetta koskevaa myynti- tai ostotoimeksiantoa;

6) *liitännäissopimuksella* aikaosuussopimukseen tai pitkäkestoista lomatuotetta koskevaan sopimukseen liittyvää sopimusta palveluista, jotka elinkeinonharjoittaja tai kolmas osapuoli toimittaa kyseisen kolmannen osapuolen ja elinkeinonharjoittajan välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella;

7) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa tiedot muuttumattomina.

3 § (11.3.2011/227) Pakottavuus ja vieraan valtion lain soveltaminen

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän luvun säännöksistä kuluttajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Jos jokin kiinteistöistä, joita sopimus koskee, sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtio*) ja sopimukseen tulisi sovellettavaksi muun kuin ETA-valtion laki, tämän luvun säännöksiä sovelletaan kuitenkin siltä osin kuin kuluttajaa niiden mukaan suojataan tehokkaammin kuin muuten sovellettavaksi tulevan lain mukaan. Säännöksiä sovelletaan vastaavasti muuhunkin tämän luvun soveltamisalaan kuuluvaan sopimukseen, jos elinkeinonharjoittaja harjoittaa kaupallista tai ammattitoimintaansa ETA-valtiossa tai suuntaa millä tavalla tahansa tällaista toimintaa ETA-valtioon ja sopimus kuuluu kyseisen toiminnan piiriin.

4 § (11.3.2011/227) Ennakkotiedot

Elinkeinonharjoittajan on hyvissä ajoin ennen kuin kuluttaja tekee tämän luvun soveltamisalaan kuuluvan sopimuksen tai sitä koskevan sitovan tarjouksen toimitettava kuluttajalle selkeät ja riittävän yksityiskohtaiset tiedot:

- 1) sopimuksen osapuolena olevasta elinkeinonharjoittajasta;
- 2) sopimuksen kohteena olevien oikeuksien luonteesta, sisällöstä ja käytöstä;
- 3) hinnasta, muista maksuista ja kuluista;
- 4) kiinteöstä, rakennuksesta, huoneistosta tai muusta majoitustilasta, jota sopimuksen mukainen käyttöoikeus koskee;
- 5) sopimukseen sisältyvistä palveluista;
- 6) 9 §:n mukaisesta peruuttamisoikeudesta ja 12 §:n mukaisesta ennakkomaksukiellosta;
- 7) sopimuksen kestosta ja sopimuksen irtisanomisesta tai muusta päättymisestä;
- 8) mahdollisuudesta saattaa sopimusta koskevat erimielisyydet kuluttajariitalautakunnan tai muun kuluttajariita-asioita käsittelevän elimen ratkaistavaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava tarjotusta aikaosuudesta, pitkäkestoisesta lomatuotteesta, välityssopimuksesta tai vaihtosopimuksesta kutakin sopimustyyppiä varten erikseen vahvistet-

tulla vakiomuotoisella tietolomakkeella. Lomake on annettava maksutta pysyvällä tavalla ja kuluttajan valinnan mukaan hänen asuinpaikkavaltionsa tai kansalaisuusvaltionsa kielellä, jos kysymyksessä on ETA-valtio ja valittu kieli on Euroopan unionin virallinen kieli taikka norja tai islanti.

Tietolomakkeiden muodosta ja sisällöstä säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

Ks. OMa kuluttajansuojalain 10 luvussa tarkoitetuista tietolomakkeista ja sopimuksen peruuttamislomakkeesta 291/2011.

5 § (11.3.2011/227) Markkinointi

Markkinoidessaan tämän luvun soveltamisalaan kuuluvia oikeuksia tai toimintaa elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava 4 §:ssä tarkoitettua tietolomakkeesta sekä mistä ja miten kuluttaja voi sen saada.

Jos sopimusta tarjotaan kuluttajalle henkilökohtaisesti esittely- tai myyntitilaisuudessa, elinkeinonharjoittajan on kutsussaan tilaisuuteen ilmoitettava selkeästi tilaisuuden luonne ja kaupallinen tarkoitus. Kuluttajalla on oltava mahdollisuus saada 4 §:ssä tarkoitettu tietolomake milloin tahansa tilaisuuden aikana.

Aikaosuutta tai pitkäkestoista lomatuotetta ei saa markkinoida sijoituksena.

6 § (11.3.2011/227) Sopimuksen muoto ja kieli

Sopimus on tehtävä kirjallisesti, ja osapuolten on se allekirjoitettava. Kuluttajalle on annettava kappale sopimusta. Sopimus voidaan tehdä myös sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana. Sopimuksen sähköiseen allekirjoittamiseen sovelletaan, mitä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009) säädetään. Pääsopimukseen mahdollisesti liittyvän luottosopimuksen muodosta ja sisällöstä säädetään tämän lain 7 luvussa.

Sopimus on kuluttajan valinnan mukaan laadittava joko hänen asuinpaikkavaltionsa tai kansalaisuusvaltionsa kielellä, jos kysymyksessä on ETA-valtio ja valittu kieli on Euroopan unionin virallinen kieli taikka norja tai islanti. Jos kiinteistö, jota sopimus koskee, sijaitsee muussa ETA-valtiossa kuin siinä, jonka kielellä sopimus laaditaan, elinkeinonharjoittajan on lisäksi annettava kuluttajalle oikeaksi todistettu käännös sopimuksesta kiinteistön sijaintivaltion kielellä. Jos sopimus tehdään Suomessa toimivan elinkeinonharjoittajan kanssa muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi, elinkeinonharjoittajan on kuluttajan pyynnöstä ja valinnan mukaan annettava kuluttajalle suomen- tai ruotsinkielinen käännös sopimuksesta.

7 § (11.3.2011/227) Sopimuksen sisältö

Edellä 4 §:ssä tarkoitettulla tietolomakkeella annetut tiedot ovat osa sopimusta, jolleivät osapuolet erikseen sovi toisin. Elinkeinonharjoittaja saa yksipuolisesti muuttaa lomakkeella annettuja tietoja vain, jos muutos johtuu epätavallisista ja ennalta arvaamattomista olosuhteista, joihin hän ei ole voinut vaikuttaa ja joiden seurauksia hän ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää. Muutoksista on ilmoitettava kuluttajalle pysyvällä tavalla ennen sopimuksen tekemistä. Lomakkeen tiedot ja niitä koskevat muutokset on mainittava sopimuksessa. Lisäksi sopimuksessa on mainittava kunkin osapuolen nimi ja osoite sekä sopimuksenteon aika ja paikka.

Sopimuksen on liitettävä erillinen vakiomuotoinen lomake, jolla kuluttaja voi ilmoittaa sopimuksen peruuttamisesta 9 §:n mukaisesti. Peruuttamislomakkeen muodosta ja sisällöstä säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Ks. OMa kuluttajansuojalain 10 luvussa tarkoitetuista tietolomakkeista ja sopimuksen peruuttamislomakkeesta 291/2011.

8 § (11.3.2011/227) Sopimuksen tekemistä koskevat muut vaatimukset

Elinkeinonharjoittajan on ennen sopimuksen tekemistä kiinnitettävä kuluttajan huomio erityisesti 9 §:n mukaiseen peruuttamisoikeuteen ja peruuttamisaikaan sekä 12 §:n mukaiseen ennakkomaksujen suorittamiskieltoon peruuttamisaikana. Elinkeinonharjoittajan on huolehdittava siitä, että kuluttaja allekirjoittaa erikseen näitä säännöksiä vastaavat sopimusehdot.

9 § (11.3.2011/227) Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa sopimus 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhemmästä ajankohdasta, jona kulutta-

ja on saanut sopimuskappaleen. Jos kuluttajalle tarjotaan aikaosuuksopimuksen yhteydessä vaihtosopimusta, molempiin sopimuksiin sovelletaan aikaosuuksopimusta koskevaa peruuttamisaikaa.

Kuluttajan on ilmoitettava peruuttamisesta elinkeinonharjoittajalle 7 §:n 2 momentissa tarkoitetulla peruuttamislomakkeella tai muutoin pysyvällä tavalla.

Jos kuluttaja käyttää peruuttamisoikeuttaan, osapuolten sopimuksen mukaiset velvoitteet lakkaavat. Kuluttajalta ei saa vaatia korvausta peruuttamisesta elinkeinonharjoittajalle mahdollisesti aiheutuneista kuluista eikä ennen peruuttamista suoritetuista palveluista. Elinkeinonharjoittajan on viivytyksettä palautettava kuluttajalta mahdollisesti saamansa maksusuoritukset. Palautettaville määrille on maksettava korkoa korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä päivästä, jona suoritus on otettu vastaan.

10 § (11.3.2011/227) Lomakkeen antamatta jättämisen vaikutus peruuttamisaikaan

Jos elinkeinonharjoittaja ei ole liittännyt sopimukseen tai muuten pysyvällä tavalla toimittanut kuluttajalle 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua peruuttamislomaketta, peruuttamisaika päättyy vuoden ja 14 päivän kuluttua 9 §:n 1 momentissa tarkoitetusta päivästä. Jos peruuttamislomake toimitetaan kyseisen vuoden aikana, 14 päivän peruuttamisaika alkaa päivästä, jona kuluttaja on vastaanottanut lomakkeen.

Jos kuluttajalle ei ole toimitettu 4 §:ssä tarkoitettua tietolomaketta pysyvällä tavalla, peruuttamisaika päättyy kolmen kuukauden ja 14 päivän kuluttua 9 §:n 1 momentissa tarkoitetusta päivästä. Jos tietolomake toimitetaan kyseisten kolmen kuukauden aikana, 14 päivän peruuttamisaika alkaa päivästä, jona kuluttaja on vastaanottanut lomakkeen.

11 § (11.3.2011/227) Liitännäissopimuksen ja luottosopimuksen peruuntuminen

Jos kuluttaja peruuttaa aikaosuutta tai pitkäkestoista lomatuotetta koskevan pääsopimuksen, siihen mahdollisesti liittyvä vaihtosopimus tai muu liitännäissopimus peruuntuu ilman toimenpiteitä ja kuluttajalle seuraamuksitta.

Jos kuluttajalle on pääsopimusta varten myönnetty luottoa, jonka antajana on elinkeinonharjoittaja itse tai muu luotonantaja elinkeinonharjoittajan kanssa tekemänsä sopimuksen tai muun kuluttajien luottotamasta koskevan järjestelyn perusteella, luottosopimus peruuntuu kuluttajan peruuttaessa pääsopimuksen.

12 § (11.3.2011/227) Kielto ottaa vastaan suoritus peruuttamisaikana ja välityssopimuksen voimassaoloaikana

Elinkeinonharjoittaja ja kolmas osapuoli eivät saa ottaa vastaan aikaosuuksopimukseen, pitkäkestoista lomatuotetta koskevaan sopimukseen tai vaihtosopimukseen perustuvaa kuluttajan maksusuoritusta ennen kuin 9 tai 10 §:n mukainen peruuttamisaika on päättynyt. Kielto koskee myös maksusitoumuksen, takauksen ja muun vakuuden antamista sekä muuta järjestelyä, jonka perusteella kuluttajalle voi syntyä maksuvelvollisuus.

Välityssopimukseen sovelletaan 1 momentin mukaista kuluttajan ennakkosuorituksia sekä muita sitoumuksia ja järjestelyjä koskevaa kieltoa, kunnes välitystehtävä on suoritettu tai välityssopimus on muutoin päättynyt.

13 § (11.3.2011/227) Pitkäkestoisen lomatuotteen maksutaulukko ja sopimuksen irtisanominen

Elinkeinonharjoittajan on laadittava pitkäkestoista lomatuotetta koskevan sopimuksen mukaisista maksuista maksutaulukko, jossa kaikki kuluttajan suoritettaviksi tulevat maksut, mukaan lukien mahdolliset jäsenmaksut, on jaettu samansuuruisiin vuosittain erääntyviin maksueriin. Kuluttajalta ei saa vaatia muita maksusuorituksia maksutaulukkoon merkittyjen maksuerien lisäksi. Elinkeinonharjoittajan on lähetettävä kuluttajalle lasku tai muu erääntymisilmoitus pysyvällä tavalla vähintään 14 päivää ennen kutakin eräpäivää.

Kuluttajalla on toisen maksuerän erääntymisestä lukien oikeus irtisanoa pitkäkestoista lomatuotetta koskeva sopimus ilman seuraamuksia ilmoittamalla irtisanomisesta elinkeinonharjoittajalle viimeistään 14 päivän kuluttua kyseisen vuoden maksuerää koskevan erääntymisilmoituksen vastaanottamisesta.

14 § (11.3.2011/227) Aikaosuuksosunnon hinnan maksaminen rakentamisaikana

Jos aikaosuuksosunnon kauppahinta sovitaan joiltakin osin maksettavaksi ennen kuin rakennusvalvontaviranomainen on hyväksynyt asunnon käyttöön otettavaksi, kauppahinnan ennakoerien määrät eivät saa olla niin suuria, että ne ovat epäsuhteessa elinkeinonharjoittajan suorituksen arvoon erien erääntymisaikana. Kauppahinnasta vähintään kymmenen prosenttia saadaan vaatia maksettavaksi vasta, kun asunto on hyväksytty käyttöön otettavaksi ja kuluttajalla on ollut kohtuullinen tilaisuus tarkastaa se.

15 § (11.3.2011/227) Kuluttajankauppaa koskevien säännösten soveltaminen

Mitä 5 luvussa säädetään kuluttajankaupasta, koskee soveltuvin osin myös aikaosuutta koskevaa sopimusta.

16 § (11.3.2011/227) Seuraamukset eräiden säännösten rikkomisesta

Elinkeinonharjoittajaa, joka rikkoo markkinointia ja sopimussuhdetta koskevia tämän luvun 4–8 tai 12–14 §:n säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa.

11 luku (27.8.2010/746)

(27.8.2010/746)

11 LUKU on kumottu L:lla 27.8.2010/746.

12 luku Erinäisiä säännöksiä

1 § (5.1.1994/16) Kulutushyödykkeen välittäjän vastuu

Elinkeinonharjoittaja, joka välittää kulutushyödykettä koskevan sopimuksen hyödykkeen tarjoajan lukuun, vastaa hyödykkeen hankkivalle kuluttajalle sopimuksen täyttämistä 5 ja 8 luvun sekä kauppalaain 41 §:n mukaisesti. Tällaista vastuuta ei kuitenkaan synny, jos välittäjä toimii toisen elinkeinonharjoittajan lukuun ja kuluttaja on sopimusta tehtäessä selvillä tästä sekä tämän seikan vaikutuksesta hänen oikeuksiinsa.

Välittäjän vastuu ei rajoita kuluttajan oikeuksia suhteessa toiseen sopijapuoleen.

Kiinteistönvälittäjän vastuusta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

1 a § (5.1.1994/16) Vahingonkorvausta koskeva kanneaika eräissä tapauksissa

Tähän lakiin perustuva kanne, joka koskee tavaran virheestä muulle omaisuudelle aiheutuneen esinevahingon korvaamista taikka palveluksen suorittamisessa käytetyn materiaalin virheestä muulle omaisuudelle kuin palveluksen kohde-esineelle aiheutuneen esinevahingon korvaamista, on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun korvausta vaativa sai tiedon vahingon ilmenemisestä ja korvausvelvollisesta. Kanne on kuitenkin pantava vireille kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun korvausvelvollinen laski vahingon aiheuttaneen tavaran tai materiaalin liikkeelle.

1 b § (5.1.1994/16) Suhde vahingonkorvauslakiin ja muihin lakeihin

Tämän lain säännökset eivät rajoita vahinkoa kärsineen oikeutta vaatia korvausta vahingonkorvauslain, tuotevastuulain tai muun lain nojalla.

1 c § (30.12.2013/1211) Oikeus vedota eräisiin ilmoituksiin ja asiakirjoihin

Jos tässä laissa tarkoitettu virheilmoitus taikka ilmoitus sopimuksen purkamisesta tai peruuttamisesta on tarkoituksenmukaisella tavalla lähetetty vastaanottajalle, lähettäjä saa vedota ilmoitukseen, vaikka se myöhästyisi, vääristyisi tai ei tulisi perille.

Jos ilmoituksen saapumisen ajankohdasta ei voida esittää muuta selvitystä, postitse lähetetyn ilmoituksen katsotaan saapuneen vastaanottajalle seitsemäntenä päivänä sen lähettämistä ja sähköisesti lähetetyn päivänä, jona ilmoitus on lähetetty.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään ilmoituksesta, koskee myös vahvistusta, sopimusehtoja ja muita asiakirjoja, jotka elinkeinonharjoittaja on tämän lain mukaisesti lähettänyt kuluttajalle.

1 d § (5.1.1994/16) Riitojen käsittely

Ennen riidan syntymistä tehdyn sopimuksen ehto, jonka mukaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välinen riita-asia on ratkaistava väliliesmenettelyssä, ei sido kuluttajaa.

Toimivaltaisesta tuomioistuimesta ja oikeuspaikkasopimuksesta säädetään oikeudenkäymiskaaren 10 luvussa. (13.3.2009/140)

| Ks. L väliliesmenettelystä 967/1992 2 §.

1 e § (21.1.2005/29) Määräajan laskeminen

Tässä laissa säädettyä määräaika laskettaessa ei oteta lukuun sitä päivää, jona sopimus tai muu sellainen toimi tehtiin, josta määräaika alkaa kulua. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, määräajassa tehtävä toimi voidaan suorittaa vielä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

1 f § (18.12.1998/416 v. 1999) Yleiset lainvalintasäännökset

Siltä osin kuin tämän tai muun lain säännöksistä ei johdu muuta, tässä laissa tarkoitettuihin sopimusvelvoitteisiin sovellettava laki määräytyy Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 tehdyn sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Silloinkin kun tässä laissa tarkoitettujen sopimusvelvoitteet eivät kuulu mainittuun yleissopimuksen soveltamisalaan, noudatetaan yleissopimuksen määräyksiä soveltuvin osin.

2 § Tarkemmat säännökset (5.1.1994/16)

Tarkempia säännöksiä tämän lain soveltamisesta ja täytäntöönpanosta voidaan antaa asetuksella.

3 § Voimaantulo (5.1.1994/16)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1978.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

28.5.1982/390: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Kauppa- ja teollisuusministeriön tulee vahvistaa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu kaava hyvissä ajoin ennen lain voimaantuloa. Elinkeinonharjoittaja voi myös tehdä hakemuksen ja elinkeinohallitus hyväksyä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua kaavan jo ennen lain voimaantuloa.

Lakia sovelletaan voimaantulopäivänä tai sen jälkeen tapahtuvaan kulutustavaran koti- ja postimyyntiin.

HE 7/82, tvk.miet. 2/82, svk.miet. 43/82

14.1.1983/45: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

HE 215/82, tvk.miet. 15/82, svk.miet. 246/82

23.5.1986/385: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Tämän lain 7 luvun 6–9 §:ää ei sovelleta ennen kuin kuusi kuukautta on kulunut lain voimaantulosta.

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin sopimuksiin. Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn tililuottosopimukseen sovelletaan kuitenkin 7 luvun 11–20 §:ää ja 21 §:n nojalla annettuja määräyksiä, kun vuosi on kulunut lain voimaantulosta.

HE 88/85, tvk.miet. 1/86, svk.miet. 17/86

13.1.1989/8: Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä helmikuuta 1989.

HE 208/88, tvk.miet. 9/88, svk.miet. 215/88

24.8.1990/811: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991.

HE 66/88, lvk.miet. 6/90, svk.miet. 56/90

8.1.1993/84: Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

| L 84/1993 tuli A:n 1487/1993 mukaisesti voimaan 1.1.1994.

HE 218/92, TaVM 43/92, SuVM 6/92, ETA-sopimuksen liite XIX: neuvoston direktiivi (85/577/ETY)

8.1.1993/85: Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin sopimuksiin.

| L 85/1993 tuli A:n 1487/1993 mukaisesti voimaan 1.1.1994.

HE 238/92, TaVM 48/92, ETA-sopimuksen liite XIX: neuvoston direktiivit (87/102/ETY ja 90/88/ETY)

5.1.1994/16: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin ja annettuihin sitoumuksiin sovelletaan aikaisempaa lakia.

Lain 5 luvun 31 §:n säännöksiä aikaisemman myyntiportaana virhevastuusta, 8 luvun 34 §:n säännöksiä materiaalintoimittajan virhevastuusta sekä 5 luvun 32 §:n ja 8 luvun 35 §:n säännöksiä muun elinkeinonharjoittajan virhevastuusta ei sovelleta, jos vaatimus kohdistuu elinkeinonharjoittajaan, joka on luovuttanut virheellisen tavaran tai materiaalin taikka tehnyt virheellisen suorituksensa ennen tämän lain voimaantuloa.

HE 360/92, TaVM 40/93

28.6.1994/541: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1994.

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin sopimuksiin.

HE 13/94, TaVM 16/94

19.8.1994/759: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1994.

HE 88/94, TaVM 26/94

16.12.1994/1259: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 218/94, TaVM 31/94, Neuvoston direktiivi 93/13/ETY; EYVL N:o L 95, 21.4.1993, s. 29

13.1.1995/37: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

HE 300/94, TaVM 43/94

11.12.1997/1162: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998.

Ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.

HE 181/1997, TaVM 29/1997, EV 191/1997, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/47/EY, EYVL N:o L 280, 29.10.1994, s. 83

19.12.1997/1241:

HE 220/1997, TaVM 33/1997, EV 212/1997, Neuvoston direktiivi 92/42/ETY; EYVL N:o L 167, 22.6.1992, s. 17, Neuvoston direktiivi 92/75/ETY; EYVL N:o L 297, 13.10.1992, s. 16, Neuvoston direktiivi 93/68/ETY; EYVL N:o L 220, 30.8.1993, s. 1, Parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/57/ETY; EYVL N:o L 236, 18.9.1996, s. 36

18.12.1998/416 v. 1999.: Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. (L 416/1999 tuli A:n 417/1999 mukaisesti voimaan 1.4.1999.)

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan aikaisempaa lakia.

HE 103/1998, LaVM 14/1998, EV 174/1998, Neuvoston direktiivi 93/13/ETY; EYVL N:o L 95, 21.4.1993, s. 29

22.4.1999/514: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1999.

HE 199/1996, LaVM 30/1998, EV 302/1998

15.12.2000/1072: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

Tällä lailla kumotaan koti- ja postimyynnistä 30 päivänä joulukuuta 1993 annettu asetus (1601/1993). Asetuksen 2 ja 3 §:n nojalla myönnetyt luvat lakkaavat olemasta voimassa tämän lain tullessa voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.

Kauppa- ja teollisuusministeriön ennen tämän lain voimaantuloa vahvistaman tai Kuluttajaviraston erikseen hyväksymän kaavan mukaisia kotimyyntiasiakirjoja saadaan käyttää vuoden ajan lain voimaantulosta.

HE 79/2000, TaVM 24/2000, EV 140/2000, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY (397L0007); EYVL N:o L 144, 4.6.1997, s. 19, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/55/EY (397L0055); EYVL N:o L 290, 23.10.1997, s. 18

| Esityöviitteitä on lisätty oikaisuna.

13.12.2001/1258: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.

HE 89/2001, TaVM 18/2001, EV 139/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/44/EY (31999L0044); EYVL N:o L 171, 7.7.1999, s. 12

28.12.2001/1547: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 105/2001, LaVM 23/2001, EV 191/2001

24.5.2002/391: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa annettuihin sitoumuksiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 14/2002, TaVM 5/2002, EV 52/2002, Neuvoston direktiivi 85/577/ETY (31985L0577); EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 31, Neuvoston direktiivi 93/13/ETY (31993L0013); EYVL N:o L 95, 21.4.1993, s. 29

5.6.2002/460: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2002.

HE 194/2001, TaVM 4/2002, EV 44/2002, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY (300L0031); EYVL N:o L 178, 17.7.2000, s. 1

15.8.2003/741: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Ennen lain voimaantuloa syntynyt kuluttajasaatava vanhentuu niin kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 21 §:n 3 momentissa säädetään.

HE 187/2002, TaVM 28/2002, EV 278/2002

21.1.2005/29: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2005.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Lain 7 luvun 3 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin silloin, kun rahoituspalvelun tai rahoitusvälineen käyttöön oikeuttavaa tunnistetta käytetään oikeudettomasti tämän lain voimaantulon jälkeen.

HE 122/2004, TaVM 20/2004, EV 166/2004, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/65/EY (32002L0065); EYVL N:o L 271, 9.10.2002, s. 16

29.8.2008/561: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2008.

HE 32/2008, TaVM 11/2008, EV 67/2008, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY (305L0029); EYVL N:o L 149, 11.6.2005, s. 22,

13.3.2009/140: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin asioihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 70/2008, LaVM 16/2008, EV 5/2009

6.11.2009/844: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 64/2009, TaVM 13/2009, EV 132/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/65/EY (32002L0065); EYVL N:o L 271, 9.10.2002, s. 16.

22.12.2009/1395: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tämän lain 7 luvun 24 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä helmikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 161/2009, HaVM 18/2009, EV 205/2009

30.4.2010/291: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2010.

Tämän lain sijasta sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos se menettely, jonka perusteella tilinhaltijaa vaaditaan vastuuseen, on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa. Siltä osin kuin tunnistetta on käytetty oikeudettomasti tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan kuitenkin tätä lakia, jollei tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain soveltaminen johda tilinhaltijan kannalta edullisempaan lopputulokseen.

HE 169/2009, TaVM 4/2010, EV 38/2010, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY (32007L0064) EUVL N:o L 319, 5.12.2007, s.1

27.8.2010/746: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan kuitenkin 13 §:n 1 momenttia ja 2 momentin 4 kohtaa, 14 §:n 2 momenttia ja 25 §:ää.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin kertaluottoa koskeviin sopimuksiin sovelletaan lisäksi 23 §:ää.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin sopimuksiin sovelletaan lisäksi 24, 30–32 ja 46 §:ää sekä 47 §:n 1 momenttia siltä osin kuin momentissa säädetään tietojen toimittamisesta kuluttajalle säännöllisesti pysyvällä tavalla, 2 momenttia sekä 3 momenttia siltä osin kuin siinä säädetään tietojen toimittamisesta kuluttajalle säännöllisesti pysyvällä tavalla ja luottorajan ylittämistilanteissa annettavista tiedoista.

HE 24/2010, TaVM 10/2010, EV 89/2010, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY (308L0048); EYVL N:o L 133, 22.5.2008, s. 66, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/22/EY (309L0022); EYVL N:o L 110, 1.5.2009, s. 30

11.3.2011/227: Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 220/2010, TaVM 39/2010, EV 289/2010, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/122/EY (32008L0122); EYVL N:o L 33, 3.2.2009, s. 10

30.11.2012/684: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

HE 108/2012, TaVM 9/2012, EV 98/2012

31.1.2013/133: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

HE 124/2012, LaVM 15/2012, EV 158/2012

15.3.2013/207: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2013.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Mitä 7 luvun 13 §:n 2 momentin 3 kohdassa ja 3 momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin myös ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin liittyvään asiointiin.

HE 78/2012, TaVM 15/2012, EV 3/2013

30.12.2013/1211: Tämä laki tulee voimaan 13 päivänä kesäkuuta 2014.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan kuitenkin 2 luvun 14 §:ää.

HE 157/2013, TaVM 34/2013, EV 174/2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU (32011L0083); EUVL N:o L 304, 22.11.2011, s. 64, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY (32005L0029); EUVL N:o L 149, 11.6.2005, s. 22

30.12.2015/1699: Tämä laki tulee voimaan 9 päivänä tammikuuta 2016.

HE 74/2015, TaVM 13/2015, EV 69/2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/11/EU (32013L0011); EUVL L 165, 18.6.2013, s. 63 – 79

14.10.2016/851: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 77/2016, TaVM 17/2016, EV 105/2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014, kuluttajille tarkoitettuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta; EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34